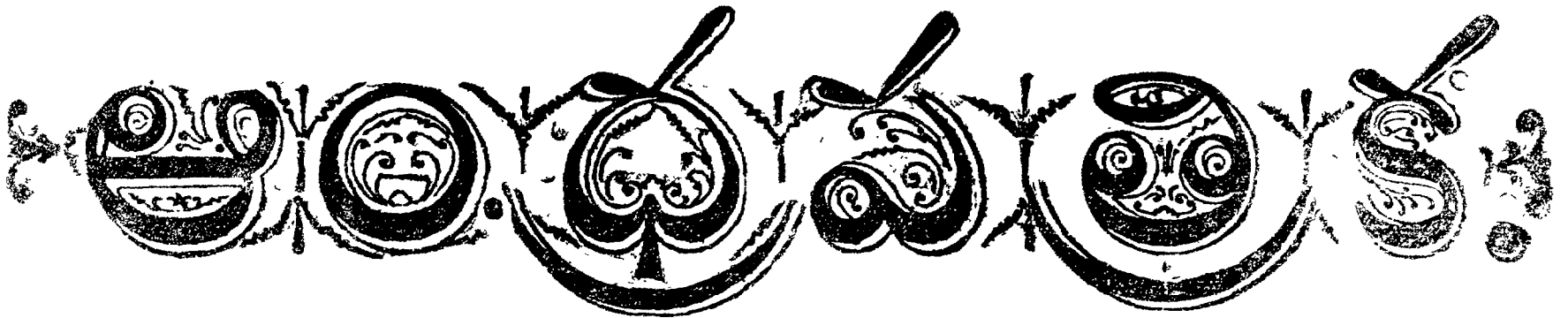

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివరిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

౨౦౨౪

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 21-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, జ్యేష్ఠమాస బహుళ పంచమి గి.

110. 70
సంచిక ౭౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిదబ్బీతో నహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియుంట నుండకగన
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

కొలదివ్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహద్విదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు
నిండుక్యాలికోబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు

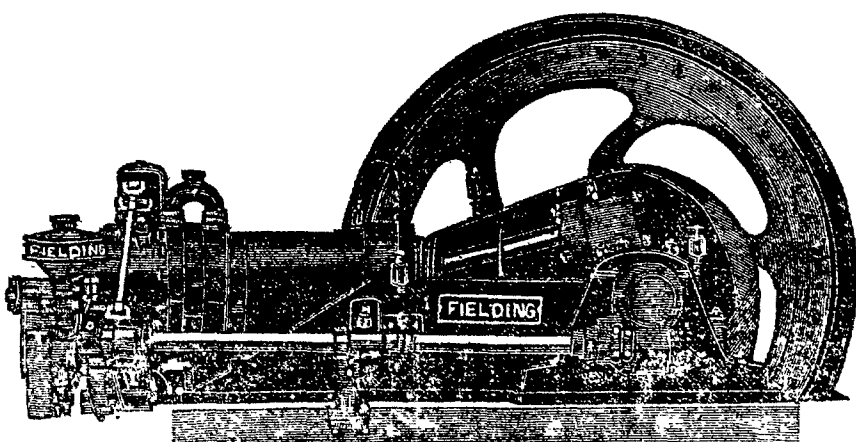
ధర రు 2 8 0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశ్వామయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని సిలిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగిల
ఈ యింజనులను కొనుటల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు
అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్నిసైజులు యెప్పుడున్న స్టార్టులో
నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

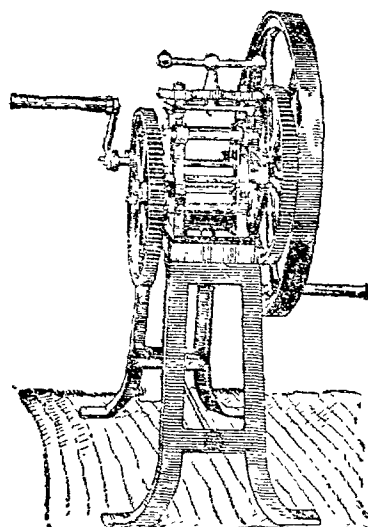
Telegrams:—
MACHINISTS

Sole Agsnts: D. L. Sastry & Co.,

Post Box
No. 403

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

రేకుల మిషనులు

అన్నివిధములయిన
చెంబిబంగారు నగల
పనులు చేయువారికి
రేకులుతీయుట కుప
యోగపడు పలురక
మల మిషనులు వేము
యారపు అమెరికా
నుండి దిగువతి చేసి
యితరులకంటె చాక
ధరలకు అమ్ముచు
న్నాము. కావలసిన
వారు క్యాటలాగ్ను
వ్రాయవలయును.

సి. హెచ్. శోభనాచలం అందునన్స్
చిలకపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.

Siromani NARAYANACHARYA
Chaukhamba, Benares City.

మాచగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, దివ్రాక, పిట్టలు

S. U. N. & CO.
BENARES CITY.

అడవిగిన సామానులు మొదలయి బిక్కిరిన
వాటిని సరిఅయిన దరలకు విక్రయించుచు
పంపించును. పొగాలు 12 బూరక ది 12
నుంచి 20, దివ్రాక 108 వుండే 4-కి
అజాలు 6 నుంచి ది 10, పిట్టలు
7, 8 నుంచి ది 7 నుంచి 11, పట్టు
చలు 10-12 మాదక ది 14 నుంచి 25.

తెంగకూరురకం వీరలు జీవనిదేయబడినది. 12-16 నుంచి 25
రు 46 నుంచి 150, బనారసు జీవ పట్టుచీరలు మాద 1 కి 16
కి 25 నుంచి 150, యింకా కావలసిన సామానులకు మాత్రే
లాగు వ్రుచితము.

యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, కాశీ,

రూ 75,000

మేలైన డాడ్జీ బ్రదర్స్
విడిభాగములు గల

డాడ్జీ - గ్రహము బస్సులు

నుండియు

డాడ్జీ బ్రదర్స్ కారులు మావద్ద స్టాకులో నున్నది.

అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,

ADDISON & Co., Ltd.,

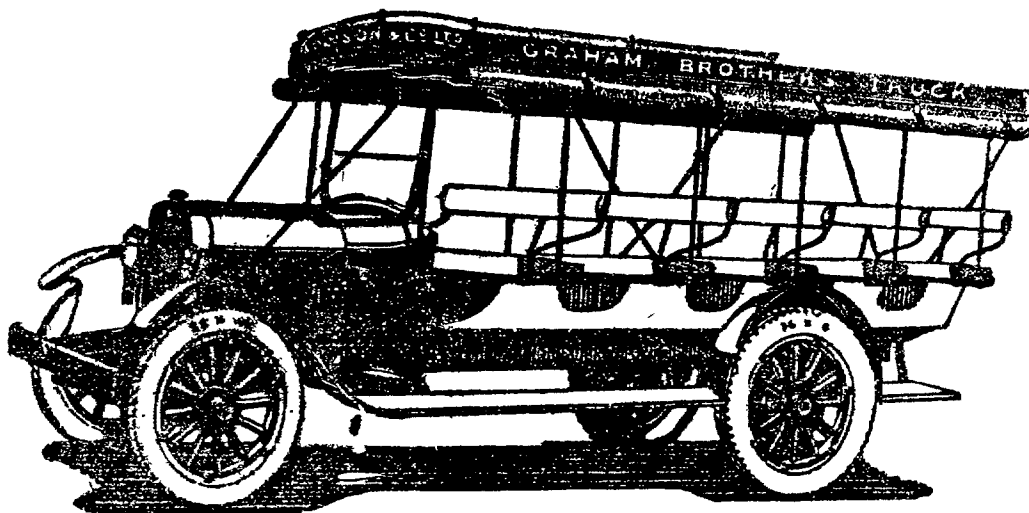
Sole Importers of
Dodge Brothers Cars
MOUNT ROAD, MADRAS.

DEPOTS AT BANGALORE

Carter & Co., Trichinopoly

T. James & Co., Ltd., Coimbatore

George Oakes, Ootacamund.

శాశ్వతముగ నుండునది, నిశ్చయముగ నుండునది, స్వయాధారముపై నుండునది.

3421

Powell's Extract of Golden

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

సెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి సెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

వీర్యవ్యాధికి బుడ్డి సెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

నూతన ప్రచురములు

జమ్మిర పోతనామాల్యప్రణాళి

ఆంధ్ర భాగవతము 1-8 8-0-0

డిటో మేలువ్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రప్రభాశ్మండుపురాణము 1-8 5-0-0

ఆనందరంగ రాట్నందము 1-8 1-8-0

ఆనందనిధిందము 1-8 0-14-0

అర్చకపీఠము 1-8 2-8-0

అధర్వణకారికలు, ఫటిక 1-8 1-0-0

ఇంకను అనేక సంస్కృతాక్షరగ్రంథములు మావద్దకు వున్నవి. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము.

వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

292, ఎస్.కే.బి. రోడ్, చెన్నై.

మొదటికి బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లేకున్న అద్భుతమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయకు ఖర్చుచేసి 82 ఆతంక నిగ్రహ మార్కెట్

ను కొనుగడు. బలహీనము, అల్పజ్ఞుడు, మానవ శారీర సం

బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలై పోవును. దానిని

ఉపయోగించినవారు "దానియొక్క నిజమైన బంగారు

నటు" సమానమని తెలుపుచున్నాడు.

పూర్తి క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల,

28 బ్రాడ్వే మదరాసు.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగున నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులో నున్నా, ఖద్దరునూలులోనున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టు, ఉన్ని, ప్రత్తి, వగైరా దారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, వీలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలునేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవీళ్లు కల్గజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీలేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. శాంపిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్రప్రదేశ్ రీమిల్స్, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రప్రదేశ్.

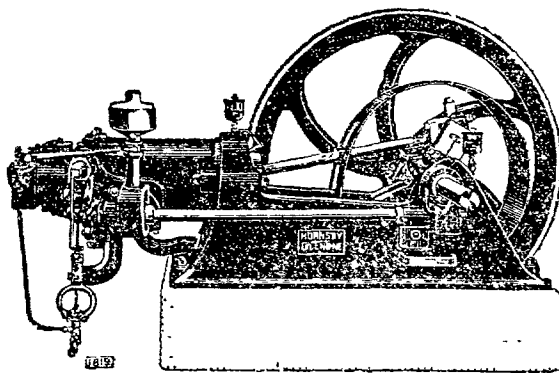
7-4-1924 తేదీనుండి

మరల ధరలు తగ్గించబడినది

రెస్టన్ - హార్న్స్ బై

స్టాండర్డు పైపు

సుప్రసిద్ధమైన ఈ ఇంజనులు
విస్తారముగా ఖర్చుగుటచేతనే
ధర తగ్గించుటకు వీలైనది.

మాక్రాత్త ధరలు పట్టికిని
నెం ఎ 4423 రు
చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకును
ఇప్పుడే వ్రాయుడు.

ఆ యి త్ ఎం జి ను లు

6.45 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్నికొలతలలో గలవు.

SOLE AGENTS IN MADRAS

MASSEY & Co., Ltd.

POST BOX No. 60

MADRAS.

హనుమాన్ బిల్డు

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 బందరుపేథి, మదరాసు.

చుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0 8-0 పి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీలైలము విడుదల: రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిమలు మచ్చలుగాను. ముఖము కాంతిభారి, మన్నగా అద్దమునలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాకాకు తేరును.

ఈ లైలము మంచిసూత్రాన గలిగి మిగడవలె నుండును.

గజికి లైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖమున చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నవి. ఈ లైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పుకపనిచేయును. వెలకన్న పోస్తాఖర్చు లభికమగునగాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0

ఈదంతచూరముతో పండ్లుతోముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లనుండి రక్తము కారుతుండును. నోటమగ్గంధములేక యుండును. పండ్లుముత్యములలె తెల్లగా నుండును. స్వస్థసాహస్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనం దీపో, 6, 7 తంబు శెట్టిపేథి నుద్రాను లేక, బొంబాయి.

[illegible]

ఆంధ్ర నాటక సాహిత్య పరిషత్తు

సన్నివేశము

ఈమధ్య బందరులో జరిగిన ఆంధ్రనాటక సాహిత్య పరిషత్తునకు ఆధ్యక్షతవహించిన కాశీకృష్ణమహాచార్యులు గారిని నొకవిలేజిరి సారస్వతసంబంధమున కొన్నివిషయములను గురించి ప్రశ్నింప నందులకు వాగు ప్రత్యుత్తరముగ నిచ్చిన స్వాధి ప్రాయములను (ఆంధ్రపత్రికలో నా. 12, 16 తేదీలను ప్రకటింపబడినవి) నేను వాఙ్మయ విషయముల గూర్చి స్పృహను వారును వ్యాసములు వ్రాయువాడను గమనంతురు గాక.

కృష్ణమహాచార్యులవారి ప్రత్యుత్తర భోగణి, ఆసంభాషణలై పరిశీలించిన వివేకదృష్టి పరిశీలించున వారి స్వతంత్రతా ప్రయత్నమును దెలియజేసెదని. ఉత్తరపు లంబలి భావములు సహృదయవిశాలవిచారక దృష్టిని కృష్ణపరచును. పాండిత్యమునకు దోడు విశాలదృష్టినుచ్చిన బంగారుపకుదావి యల్పివల్లంకగా! వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములందలి భావములను విపులీకరించినవో నొక గ్రంథమునకు చాలింత కవితృత్వ త్వ సానుగ్రీ యండిమిడి యున్నది. ఆలంకారము, నాటకరచన, కావ్యానందము నాటకమున సంగీతము వగైరా, అంశములను గురించిన వారి యభిప్రాయములను ఈనవ గమన, ఈ సందర్భమున నేడాంధ్రలోకంబున వాఙ్మయాభివృద్ధికై కావింపఁబడు కోలాహలసమయమున. ఉదభిమానులు కృష్ణమహాచార్యులవారి యభిప్రాయములను పఠింతురు గాక!

పాత్రోచిత భావ

ఈపక పాత్రోచితభావనుగూర్చి గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారిొక కెద్రవాసమును “కారడ” నూర్చి సంచిత యందు ప్రకటించియున్నారు. పాత్రమునకుఁ దగినట్లు భావ యుండవలయు యై ఆధారపూర్వకముగఁ జాలగఁ జెప్పిమాపి నాటక కర్తలకున, తత్ప్రదర్శకులకును పాత్రోచితభావ నుపయోగింపుడని యొకమనవిచివర చేసికొనిరి. అట్లు కానివో నాటకకళ దృష్టచరుగునయే వారంతగ మనవిచేసికొనిరి. మా సంస్కృతాలంకారికులశాసనముల ప్రకారము నడుమకొనక పోయినట్లయిన రసభంగము కలుగునట.

అలంకారికులును వారికి దాసోహ మ్మరియెడి కవులు మాత్రమే మనకు మార్గదర్శకులుగ నెప్పుడు నుండలేరు. వారి నే తీసికొన్నవో నెప్పుటికి బైటికి రాలేని గోతిలో పడియుండవచ్చును. అది యిట్లుండనిండు.

శాస్త్రిగారు శ్రీప్రాత్రముల విషయమున చేమియు మనవి చేయలేదేమి? లాక్షణికుల మార్గమున, కాళిదాసు శామంతులను గ్రహముగ, మన-యాంధ్రనాటకములందు కథానాయికలు, చెలిత్తులు ఎటువంటి భావను ప్రయోగించుట యుచితమో చెప్పులేదేమి? అని యధ్యాహరమా? నీచపాత్రములకు వారు వారు వాడుకొను భావమందులయే యర్హమయినవో, ప్రధాన పాత్రములు, వాడుకలోలేని పద్యభావము నాటకరంగమున నుపయోగించుట, యది యెట్లు సమంజసము నర్హము నయియున్నది? ప్రభువులు, పండితులు మున్నగు కెద్రవారు వాడుకలో వ్యవహారమునందు గ్రాంథికభాషనే యుపయోగించుచున్నారా మనలో? ఇది రసమిచ్చి, యిది రసమివ్వకపోయినదా? ఎందఱును? గమమున గ్రోలుటనుం దీపక్షపాతబుద్ధియే?

అన్నియు తెలిసియుండి మీరు నాటకచిక్షితులను అలంకారికశృంగారములందు బంధింప నెందునని బొగుగ నున్నది కాదు.

ఎ వి రత్నం

కొవ్వూరు 19.6.24.

జాన దీ పి

ఇది మతవిషయమైన తెలుగుపత్రిక. భగవద్విషయమందు భక్తిశ్రద్ధలుగలవారికెల్లరకు నుపయుక్తముగానుండును. ప్రతిగ్రంథాలయమునందును పఠనమందిరమునందును ఉండవలసి నది. భక్తిజ్ఞాన కర్మమార్గములందలి నూత్నవిషయముల చర్చించును, మహాబుఖలచరిత్రలు, ఆర్యవాక్యములు, అభ్యాసరహస్యములు మొదలగువిషయములతో నిండియుండును. సంవత్సరమునకు నందా రూ 2-8-0 లు. ఆరుమాసములకు చందా రూ 1-8-0 వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మేడూరి శ్రీరామమూర్తి

జ్ఞానదీపిక కార్యాలయము, విజయనగరం.

సాతించియన్ రైల్వే

సానికసలహాసంఘసభ

ఈ ప్రైసంఘముయొక్క మూడవసభ మద్రాసు ఎగ్జ్యూ ర్మన్వేషనులో 1924 సం॥ మే 24 తేదీన జరిగెను. అప్పుడే దీనిన నుదాహరింపబడినవారు వచ్చియుండిరి.

బి. సి. స్కాటు (పూర్వప్రెజ్డెంట్) ఎ. డబ్లియం ఏకర్న్ (జెనరలు ప్రాసికమానేజరు), డబ్లియం. ఆర్. హెచ్. వెయిలు, రావుబహదూర్ సూరా లక్ష్మయ్యచెట్టి, ఆర్. ధనకోటిపిల్లై (తిరువాన్కూరు, టి. సోమసుందరంబెందలియారు, వి. అహమ్మద్ సుల్తాన్ మారుకాసు యం. యల్. సి. (కీ॥ శీ॥ సర్ అహమ్మద్ రెహమాన్ కాగూరు ఎదులువచ్చిన ప్రముఖ్యునియ (ప్రతినిధి)గాడు.

ఈక్రింది విషయములు చర్చింపబడెను

(1) రెవ తరగతి శ్రీ ప్రయాణికులకు ప్రత్యేక విశ్రాంతి గదులు.

మద్రాసు ఎగ్జ్యూ ర్మన్వేషనులోవలె ప్రత్యేక గదులు ప్రస్తుతమవరము లేదు. కాని మూడవతరగతి విశ్రాంతిగృహము లో నొక భాగము రెంజువూరులోవలె బల్కన్ప్రాజెక్టుగాపెట్టి శ్రీప్రయాణికుల సౌకర్యములకొరకు విరాట్టు చేయవలెను. ఇట్టియేర్పాట్లు తిరువానాపల్లిజంక్షన్, ఈరోడ్డు, నేలం, పోచనూరు మొదలగు పెద్దస్టేషనులలో నుండవలెను.

(2) మద్రాసు ప్రాంతములలో తిరుగు రైలుబండ్లు ఎట్లుండవలెను. 60 అడుగులపొడవు గలగి మధ్యనడుమటకు మార్గముగల క్రొత్తపద్ధతి ఆమోదించబడెను.

(3) తక్కినచోట్ల స్థానికసలహాసంఘములు ప్రస్తుత మిది అనవసరమని తోచెను.

(4) మీటరుగేజిబండిలో మధ్యమార్గము లేని క్రొత్త పద్ధతి కమిటీనారు యీక్రొత్తపద్ధతి నామోదించుదు మరుగు దొడ్డిలో కొళాయి ఇప్పటికంటె ఎత్తుగా నుండవలె నని నూచించిరి.

(5) మధుర ట్యాటికొరెక్ బండ్లలో ఉన్నతతరగతుల యొక్కవసతి మధ్యమార్గములున్న నెంబరు 28 బండ్లు గాక అట్టిమధ్యమార్గములు లేనిబండ్లుండవలెననియు, మనుష్యు

Guard your Baby against milk-borne disease

Give your baby Glaxo—the one safe Milk food that is made in New Zealand, where the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases. Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis. Ask your Doctor!

The Super-Milk Food
“Builds Bonnie Babies”
WHOLESALE DISTRIBUTORS:-

Alfred Young & Co., Ltd.,
(INCORPORATED IN ENGLAND)
Post Box 40 MADRAS.

లు జాస్తిగా వచ్చినచోట క్రొత్తబండ్లు తగిలించుమండవలెననియు తీర్మానించబడెను.

(6) రెంజువూరు జిల్లాలోని రైల్వేలో అగస్టిరపల్లి నూ య వ ర ము త మ ద్ద్య అ డి వ న లో బండ్లు ఇవ్వడున్నబండ్లకు అధికముగా సిండ్లెక్స్రైలుమోటారు కొచ్చి యొకటి చూడు నెలలవరకు ఉపయోగమునకాదోచూచుటకై నడుపవలెననియు, నిదియే తిరువల్లూరు అగస్టిరపల్లి మధ్య ఉదయము రాక పొకలకు చివరకు ఉపయోగముననియు శిఫారసుచేయబడెను.

(7) రెంజువూరు జిల్లాలోని రైల్వేలోను నాగోరు శాఖలోను మూసియున్న నాగనలను స్టేషన్ చేయవలెను. యస్. వి. రైల్వేకంపెనీవారు వ్యాపార పెప్పటికప్పుడు సీదగా చేయుటకు చేసిన యేర్పాట్లయొక్క ఫలితములు చూడవలెనని అంగీకరింపబడెను.

(8) మంచినీళ్లను పోయివారిని శూద్రులను తీసివేసి బ్రాహ్మణులను పెట్టవలెను. ప్రేమచంద్ర తక్కినజాతులవారి కంటె దొరికేయెడల బ్రాహ్మణులనే ఉంచవలెనని తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె)

నక్సన్ దంత చూడము నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యము. పండ్లనోప్పలు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ మూలికల ఔషధముతోను జౌషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0-2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. డజను- 1-4-0 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లికేణి మద్రాసు.

ప్రతాప క సూరి మూర్తిలు

ఘంటుసు సువాసన గలవి తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రతాపకమువలె పనిచేయును. 250 మాత్రల సీసారు 0-4-0 డజన్ రు2-8-0 వి.పి ఆ 6 (పి.కె. వ. అండు కంపెనీ. పెరిదేవీ. నెల్లూరుజిల్లా.

గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు

మదరాసునందు ఆంధ్రుల సన్మానము

గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు గడచిన గురువారము ఉదయము ఎగ్జ్యూరు స్టేషను లో దిగినప్పుడు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు పలువురు వారిని కలిగి కృత్రిమ శ్రీరామనివాసమును తీసికొనిపోయిరి. మొన్నటిదినము సత్యనారాయణగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాకార్యాలయము నకేతెంచి కొంతసేపు సంపాదకవర్తమంతో ముచ్చటించిరి. ఈ కందువలనను విశ్రాంతి పుచ్చుకొనిరి.

హిందూయవతి ఆశ్రమము

తిరువల్లి ప్రెజిడెంట్ హిందూయవతి ఆశ్రమమున నిన్ను సాయంకాలము సత్యనారాయణగారికి సన్మానమొసగబడెను. ఈనాటికి సంఘాభ్యుదయమునకై కృషిసలుపుచున్నట్టి శ్రీమతి యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారి కీయాశ్రమమును నడపుచున్నారని పాఠశాలాధ్యక్షులు తెలియజేయుదురు. నిన్నటి స్వాగత సభను తిలకమ్మగారి ఆ-భ్యుదయ నంగీకరించి పలువురు ఆంధ్ర సహాధ్యాయులు, కొంతమంది ఆంధ్రవాహినులును విచ్చేసిరి. కావ్యవాక్యకర్తలు ప్రసంగించుచున్న ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు అగ్రాసనాధిపత్యము నొసంగిరి. ఆశ్రమపాఠశాల ప్రాధాన్యము గావించి జాతీయగీతమును మహాహారముగ బాడుటతో సభ 5-30 గంటలకు ఆరంభమయ్యెను.

స్వాతంత్ర్యము

ఆంధ్రులు సభాదేశక్షమలను దెలిసినప్పటియు యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారు ఈక్రింది స్వాగతపద్యములను చదివిరి. మ. గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారి గౌరవార్థం! స్వాతంత్ర్యసంగరసాసంపదవిశాలవిశ్వసౌధయా! కార్యకర్తల సహాయ! సరసాధిపతి సర్వవిత్తరచిసా సామర్థ్యభాగోదయా! సిద్ధి రాల్గినంత నిత్యసత్యమగుజా! శ్రీ సత్యనారాయణ! గీ. పతితులను పావనులజేయ పాటుపడెడి మాదుశరణాలయమున నీ పాదములను దెట్టి, మాయద్యమును నభివృద్ధిజేయ మత్స్యతాచక్రవర్తిమిపుడంచుమా! మహాత్మ్య.

ఉ. నంతలుబావుతావు గురుభక్తియు, కక్షియు కార్యదీక్షయు! సంతముగాగ నేర్పగలసానము, దివ్యవిశాలభావ మర్చితము గూర్చుచోట, పరమాదుర్భాతము నేర్పు, సద్గ్రహ! భగవంతుని సేవ, భయమును, నచ్చట నీవు వసింప నేగితి.

గీ. భయముగావని; మనమీద కరుణగలిగి పాలనముచూపుచున్న స్వర్ణాలయంబు! అచ్చు బుట్టినవాడు మహామహంబు! అచ్చులైనవాడు మహామహంబు.

గీ. అచ్చటికివచ్చిన పవిత్రాత్మత్వమును నిన్ను నీసుగుణములను, నీపవిత్ర త్యాగశక్తిని వర్ణింప దరమే మాకు శ్రీనివాసుండు నిన్ను రక్షించుగాక.

విక్రము వెదురుమాడి కేమగిరిరావుగారును, ఉప్పులూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారును సత్యనారాయణగారు. ఆంధ్రదేశమును గావించిన మహాపకారమును ప్రశంసించిరి కేమగిరిరావుగారు సందర్శనశ్రమన నిట్లుచెప్పిరి: గాంధీమహాత్మునిబోధనలను సర్వజనులకును వారిహృదయములందు నాటుకొనినటులుచేసినది మనసత్యనారాయణగారే. వారిసేవ ఎల్లరకును ఉపకరించినది. మహాత్ముని తత్త్వమును ప్రజలకు నూరిపోసినందులకై ప్రభుత్వము వారు ఆయనను చెఱసాలకు బంపినారు. ఆయన అచ్చట ను మారు 2 1/2 సం॥ కాలముండి విడుదలయై వచ్చిన సందర్భమున నేడు మనము స్వాగత మొసగుచుంటిమి. సత్యనారాయణగారు చెఱసాలకేగినప్పటి పరిస్థితులకును నేటి పరిస్థితులకును ఎంతో తారతమ్యముగలదు. గాంధీమహాత్ముడు చెఱసాలనుండి విడుదలయైనాడు. ఆయన యదేశములను తెలిసికొనినాని సమసరించు భాగ్యము మరల దేశమునకు గలిగినది. సత్యనారాయణగారు కొంతవిశ్రాంతి బడసినప్పటియు మరల వెనుకటివలెనే దేశసేవ చేయగలుగుదురని నాయోశయము.

ఉప్పులూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు ఇట్లుచెప్పిరి: సత్యనారాయణగారు అత్యంతత్యాగముచేసి జైలుకు వెళ్లినవారు. ఎంతకాలము జైలుకు వెలుపలనుండి నిస్తారముగపనిని జేయదగినో ఆయన ఆలోచింపలేనని నేనుకొరుచున్నాను.

గాంధీమహాత్ముడు ఓపికతో, పట్టుదలతో అసహాయద్యమును నడపుచు, ఉద్యమమును ఉన్నతస్థితికి చేర్చినాడు. దేశములో కొన్ని అభిప్రాయభేదములుగలవు. కొందరికి తత్త్వముప్రధానము. మరికొందరికి తత్త్వముకన్న సాధనముప్రధానము. ఈలాటిస్వల్ప అభిప్రాయభేదము తెన్నియున్నను, కాంగ్రెసు పనియందు పరిపాలనాపద్ధతిని ఓడించి, స్వరాజ్యమును స్థాపించు నవసరమున, దృష్టి అందరకును ఒకేవిధముగ నుండును. ఎవరిపద్ధతులను వారు పనిచేసినను, కార్యము సేయవలెను. సత్యనారాయణగారిట్టి సందర్భములలో, విడుదలయై వచ్చుట శుభసూచకము. ఆయన వ్రాసిన గీతములను ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ఆచార్యగోపాలము పాడుచుండును. ఆయన తనకాలమును దేశసేవకై మరల వినియోగించునని నేను నమ్ముచున్నాను.

ప్రత్యుత్తరము

అంతట సత్యనారాయణగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి: నేను వ్రాసిన జాతీయగీతములవలన దేశమునందు ప్రబోధము గలిగెనని చెప్పిరి ఆపాటలను అప్పటి ఆవేశమునందు వ్రాసియుంటిని. ఇప్పుడు మార్చినివ్రాసినయెడల అట్లు కుదురునో కుదరనో చెప్పజాలను. అదియునుగాక ప్రభుత్వమువారు భయపడవలసినంతకే గొడు ఆపాటలయందులేదు. కాని వానియందు శక్తియున్నను కేమగిరిగూడ సర్కారువారు బొట్టుపెట్టినారు. నేడు మనలందర నిలకు సమావేశపరచిన శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మగారు సంఘాభివృద్ధికై అత్యంతకృషి సలుపుచున్నారు. దేశమునకు శ్రీలే ప్రాణము స్వాతంత్ర్యమందు, దేశమునందు, గౌరవభావము గలిగి శ్రీలు పురుషులతోపాటు పాటుపడుచున్నారు, సుగుణముగలవారు శ్రీలయినను పురుషులయినను పూజింపదగినవారు. అట్లే అస్పృశ్యులును. అస్పృశ్యులు అనగా జాతివంశాలయగారు. సుగుణులును స్పృశ్యులు. దుష్గుణముగలవారు అస్పృశ్యులు. చండాలరలో, సుగుణములుగలవారున్న వారినిపూజింపవలెను. అగ్రవర్ణములని వ్యవహరింపబడెడి వారిలో దుష్గుణములు గలవారుండిరని. అట్టివారిని నిరాకరింపవలసినదే. సంఘసంస్కరణము ముఖ్యమా, దేశభివృద్ధి ముఖ్యమా, యను వాదములు మునుపు ఉండెడివి. ఇప్పుడట్లుగాక, రెంటియందును దృష్టి నుంచుకొని పనిచేయుచున్నార. ఆభాగ్యత అందరైనను గలదు. రాజకీయములందు ప్రచారము గావించిన యామినీపూర్ణతిలకమ్మగారు సంఘసంస్కారమునకు బూనుకొని ఈ యాశ్రమమును నడుపుచుండుట యుత్తమమైన విషయము. కావున ఇట్టియాశ్రమము పక్షమున నొసగెడి స్వాగతము నా కనేకరెట్లు ఆనందదాయకముగ నున్నది.

కార్యవాదికి కక్షలులేవు

సత్యనారాయణగారు తమ జైలులు అనుభవమును క్లుప్తముగ చెప్పి తరువాత తమయువన్యాసము నిట్లు ముగించిరి: దేశములో అనేకకక్షలు గలవనియు, అభిప్రాయభేదములు గలవనియు నేడు చెప్పుచున్నాను. జైలులలో నుండినప్పుడు మాకప్పుడప్పుడు గాలివార్తలు వినవచ్చుచుండెను కాని జైలులలో నుండినందున బయటి వ్యవహారములు తప్పెను గదానని ఆనందించుచుంటిని. ప్రభుత్వమువారు కిరీ దినమును రెమిషను ఇచ్చినవిషయంబు కొంచెము ముంద్యగ విడుదలయైతిని. అభిప్రాయ భేదములన్నను కార్యముచేయ బూనుకొనువానికి ఎట్టిసందేహములను అడ్డుపడెదు. కార్యమునకు బూనుకొనక ఆలోచనలతోను ఉపవాసములతోను గడపువారినే సందేహము తెల్లప్పుడును బాధించుచుండును. ఏపక్షము నుంచిన అను సందేహము కార్యవాది కుండదు.

సత్యనారాయణగారును అధ్యక్షులును పుష్పమాలాలంకృతులైరి.

సత్యనారాయణగారు రాజకీయ రంగమునందేగాక, సాహిత్యవిషయములందుగూడ సేవచేసి రని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

అధ్యక్షులకును ఉపన్యాసకులకును వందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

కార్యక్రమము నింత జయప్రథముగ జరిగినందులకు హిందూయవతి ఆశ్రమమువారు ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతను పాత్రులు.

సత్యనారాయణగారు నిన్నటిరాత్రి వార్తరూప్యసంజరలో మదరాసునుండి ఫయనమై పోయిరి.

వెల్లింగటన్ సినిమా

21-6-24 తేది శనివారమునుండి 27-6-24 తేది శుక్రవారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకునూడ యూనివర్సల్స్ స్టూడెండును సీరియల్ ది డేనియల్ బూని అచ్చుత ధైర్యసాహసకృత్యములు గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 13, 14, 15 కడపటివారము. 6 భాగములు. షెడ్యూల్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు సీరియసు ది లెడర్ ఫువర్స్ నూడ చూడవలెను.

నో టీ సు

ఇందువల్ల సకలమయినవారికి తెలియజేయడం యేమనగా:— కావలి డిస్ట్రిబ్యుషన్సుకోర్పొలో వుండు కున్న నా తాలూకు వ్యవహారముల విచారణ నిమిత్తం మా గ్రామకాపురస్థుడున్నా, నానుమస్తాయున్నా అయిన అన్నదారు సుబ్బయ్యగారు నాతరపున 1-4-1924 తేదిన కావలికి వెళ్లి 1-2-3-4 తేదీలు కావలిలో వ్యవహారపనులు విచారించుకొని 4 తేదీ సాయంత్రం కావలినుండి వింజమూరుకువెళ్ళు మోటారు బస్లో సదరు వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డుతోటి వింజమూరుకు ప్రయాణము అయిరమ్మటలో సదరు రికార్డు నా విరోధులవల్ల గమీపరచబడినది. అట్లా గమీపరచబడిన రికార్డులో వైచెప్పబడిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన కాకితములు, దస్తావేజులు వగైరాలతోపాటు నాచేవాలు కాకితములు సహా కొన్ని వుండివున్నవి. నాకు యీమధ్య దేహాగృత యేర్పడి కావలికి పోజాలని కారణంవల్ల వ్యవహారములకు అవసరమగు నేమోనను తెలంపుతో కొన్ని చేవాలుకాకితములు ప్రస్తావన నాగుమస్తాద్వారా పంపివుండినాను. ఈవల నాను తెలియుటలో యితరకాకితములతోపాటు నాచేవాలు కాకితములు సహా నావిరోధులచేతిలో చిక్కినట్లున్నా వాటినిబట్టి వారు కొన్ని అక్రమరికార్డును సృష్టింప ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నా నాకు తెలియవచ్చినది. ఒకవేళ అట్టివి జరిగివున్నను జరగ నున్నను అవి చెల్లతగినవి కాని, నన్ను బద్ధపరుపతగినవి కాని కావు. ఈతేదివరకు నేను వింజమూరు గ్రామకాపురస్థులను మార్తల కొండయ్య, నీలం సుబ్బయ్య, అనువారలకు భూమి విక్రయ అగ్రిమెంటుజాబులు రెండున్నా, నేమన పాపానాయకు, చిట్టెమూరు వెంకట్రెడ్డిగార్లు కు చెరియొక ప్రాసోటున్నా కావలి పాబోలు సుబ్బయ్యకంపెనివారికి అన్నలూరు సుబ్బయ్యగారు యివ్వవలసిన తాలూకు నేను అవల్తా అయినమొత్తం రు 100 నూరురూపాయలకు వొకజాబున్నా దామెర బంగారయ్య పేరటకు ముక్కునాయుడి తోట సాగు బడి విషయమును గురించి వొకజాబున్నా నేను వ్రాశి యిచ్చి వున్నాను. ఇవితప్ప యింక యేలాటిలిఖితములున్నా యితరుల కెవరికిగాని నేను వ్రాశియిచ్చి వుండలేదు. ఒకవేళ నేను వ్రాశియిచ్చివున్నట్లు యెవరయినను చెప్పెయెడల అట్టివా ఆలాటి లిఖితములను 30-6-24 తేదీలోపల నావద్దకు తెచ్చి నా అంగీకారమును సదరు లిఖితములపైన వ్రాతమాలముగా పొందనిచే అట్టివి నన్ను బద్ధపరుపజాలవు. ఇకముందు నాయా వజ్జీవపర్యంతం నావల్ల యేవిధమయ్యు లిఖితములనుకాని పొందకొరువారు నాచేవాలును, వ్రేలిముద్రను రెంటిని సదరు లిఖితములలో పొందవలసినా. ఈరెండునూ లేనిచే అట్టి లిఖితమునకు నేను యేలాటి బద్ధుడను కాజాలను. పై రెండువరత్తులకు విరుద్ధముగా నాచేవాలుతోటి యేలాటి లిఖితములున్నను అట్టివి నామనస్సుగ్రిగా వ్రాశియివ్వబడినవి కావనిన్ని, వైచెప్పబడిన విధముగా పొందబడిన నాచేవ్రాలకాకితములతో సృష్టింపబడినవి అనిన్ని నన్ను బద్ధపరుపజాలనివనిన్ని భావింపవలసినదని యిందుమాలముగా యెల్లరకు తెల్పడమయినది.

గణపం రామలింగారెడ్డి

17.6.1924 తేది } ల్యాండుహోల్డర్.
వింజమూరు. } వింజమూరుగ్రామం.
పుడయగిరితాలూకా.
నల్లూరు జిల్లా.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free.

L. H. SELLER, D. Samta (Bengal)

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.

HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

బోలివికు కుట్ర కేసు

అపీలు సహాయనిధి

కాన్పూరులో శిక్షింపబడిన నలుగురిపక్షమునను అపీలు చేయుటకు భనమును సమకూర్చుటకు బాంధాంబులో (యండి) యను కమ్యూనిస్టు డి. డి. కృష్ణమూర్తి ఒక సంఘ మేర్పరచబడెను. భారతీయులు కమ్యూనిస్టు కక్ష నేర్పరచుటకు హక్కుకలదా అను విషయమున వారు అలహాబాదు హైకోర్టువారి తీర్పును కోరదలచిరి. (ఆ. ప్రె)

పంజాబు పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు మిడిల్ టెనుగారి మరణము

లాహోరు, జూన్ 20:—పంజాబు పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు సీటిపారుదలశాఖ నూపరిం పెండింగు యింజనీరు జె. ఆర్. మిడిల్ టెనుగారు మరణించినందులకై పంజాబు దొరతనమువారి మిక్కుటూమైన విచారమును డెలుపుచు రంజాబుగజెటు పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు క్రింద ప్రకటించబడెను. మిడిల్ టెనుగారి రీరాష్ట్రములో చాలకాగుగపనిచేసి యుండిరి. వీర పోవుట పంజాబునకు నష్టము. ఈయన పబ్లిక్ వర్క్స్ లుల లాభముకొరకు పనిచేయుచు తన విధులను నిర్వహించునపుడు తనకు సంబంధించినవారియెడల సామర్థ్యాంతరము కడు మర్యాదతోను ప్రవర్తించెడువాడు.

వాతావరణస్థితి

1924 సం జూన్ 21-వ తేది శనివారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వాతావరణ స్థితి	వాతావరణ స్థితి
గోపాలపురి	87.7	81.6	...	0.28	44.58
విశాఖపట్టణము	91.5	82.5	...	0.88	87.09
కాకినాడ	99.4	82.8	...	0.29	89.09
మచిలీపట్టణము	102.0	80.2	0.04	0.88	41.89
కర్నూలు	94.5	77.9	...	0.68	26.01
బళ్లారి	87.5	74.5	...	1.22	20.51
కడప	99.4	82.1	...	0.68	81.28
నెల్లూరు	101.8	86.1	...	1.08	87.98
మద్రాసు	90.7	85.8	...	0.82	50.74
కడలూరు	102.6	81.7	...	0.04	52.91
సీలము	93.5	75.6	...	1.09	89.80
కోయంబటూరు	85.9	71.8	...	4.82	22.29
తిరుచనాపల్లి	99.4	79.9	...	0.08	88.18
నాగపట్టణము	98.7	79.9	...	0.88	54.98
మధుర	97.8	78.8	...	0.81	88.58
పాంబన్	98.8	81.2	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరుచేలవరము	83.1	75.8	...	20.00	64.51
కొచ్చిన్	88.0	78.8	0.74	88.82	114.51
కాళికట్టు	85.4	78.2	1.57	88.90	117.16
మంగళూరు	77.0	78.1	4.08	86.18	125.68
బెంగళూరు	82.2	67.6	...	8.48	25.87
మేర్ కార	68.2	62.6	1.22	17.23	125.46
కొడైకానల్	66.4	53.8	...	8.81	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో ఉరుములతో చిన్న నలు బడినవి. చాలవరకు మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. దక్షిణమున పగటితేడిమి 5 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణము కాకినాడలో రాత్రితేడిమి 2.4, 2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటితేడిమి 5.7 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రితేడిమి 2.6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కడలూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. తిక్కినచోట్ల తక్కువ. కడపలో పగటితేడిమి రాత్రితేడిమి 4.5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పడమటి తీరమున వామబ్బూరు గట్టిగాున్నవి. దక్షిణమున :ర్షము ఎక్కువ ౧ వర్షము

ఎస్. ఆర్. చక్రవర్తి, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సంస్కరణల విచారణసంఘము

విచారణోద్యోగములు - సభ్యులు

సిద్ధా, జూన్ 20:—సర్. ఆర్. జాంషెడ్ మద్దిమనగారి అధ్యక్షతక్రింద సంస్కరణలవిచారణసంఘమును నియమించుచు, ప్రభుత్వమువారు నామించిన తీర్మాకము అసాధారణగ జేటునందు ప్రకటించబడెను. ఈ సంఘమువారికి నియమించిన విచారణోద్యోగములు, సభ్యుల జిల్లాలు, ఇదివరకు ప్రకటించబడినవే;

ఈ కమిటీవారు (1) కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికిని, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకును సంబంధించినంతవరకు, భారతప్రభుత్వాసనమును, దాని పనులపై గావించబడిన నిబంధనలు, అచరణలో పెట్టుటలోగల కష్టములను, వానియందు సహజముగనున్న లోపములను విచారించెదరు. (2) ఈకాసనము క్రిందనేగాని, లేక పరిపాలనాలోపముల సవరించుట కవసరమగు మార్పులను కాసనమునందు గావించిగాని—కాసనముయొక్క నిర్మాణమునకును, విధానమునకును భంగము లేకుండ—నివారణోపాయములను ఏర్పరచుట సాధ్యమ, వాంఛనీయమైన విచారించవలెను.

సభ్యులు

సర్. మహమ్మదు మసీ, బర్హాను మహారాజు, సర్. లేజువాద్దరు సక్రూ, సర్. అర్ధుప్రూము, సర్. శివస్వామి అయ్యరు, సర్. హెన్రీమన్ క్రిష్టియన్లు, ఎం. ఎ. జిన్నాదా. ఆర్. పి. వరంజిగార్లు, ప్రెసంఘమున సభ్యులుగ నుండురు. హెచ్. టాంకిన్సునగారు కార్యదర్శిగ నుండురు. అధ్యక్షుడికి వివిధ నిర్ణయించు లేదిన సీసంఘము సమావేశమగును.

ప్రెసంఘమువారి విచారణార్థము, వ్రాతములనుగ సాక్ష్యమును, పంపగోరువారు. ఆగస్టు 1 తేదీలోగా, మెయిరాండము రూపమునగాని, స్టేటుమెంటు రూపమునగాని సంఘమువారికి డెలుపవలెను. అట్టివారు తమ పూర్తిపేరును, చిరువాచనము, సంఘమువారుగోరుచో వారియెడల సాక్ష్య మొనగుట కంగీకరించునదియు, డెలుపవలెను. ఈకమిటీవారు, సభా యుతుడగు గవర్నరు జెనరలునకు నివేదిక సంపెదరు.

(ఆ. ప్రె)

కార్మికుల పరిహారము శాసనము

స్టాంపు పన్నులగురించి విదాదము

బర్మా ప్రభుత్వమువారిజాబు

రంగూరు జూన్ 20:—కార్మికుల పరిహారపు భీమా కంపెనీపాలసీలలో క్రొత్తవానిపై 8 అణాలు స్టాంపులను, రెన్యూజేసినప్పుడు 4 అణాలస్టాంపును అతికింపవలె ననియు రెండుగాలువాణిజ్య సంఘమువారు గావించిన సూచనతో రెండుగాలు ప్రభుత్వమువారు తేలికవించుచున్నారనియు డెలుపుచు బర్మాప్రభుత్వమువారు, బర్మావర్తక సంఘమువారికి వ్రాసిరి నవ్వపరిహార మొసగినప్పుడు కార్మికులకుండి పుచ్చుకొను రసీదులను, స్టాంపు పన్నునుండి విసహాయంపవలెనని గూడ వీరు గోరియుండిరి. కాని భారతప్రభుత్వమువారు, ఈసూచనలు అంగీకారము గవ్వములు గావనియించి, అట్టిభీమాపాలసీలపై మొత్తమునుసరించి స్టాంపుల నతికింపవలెనని డెలివీరి. అనగా ప్రతి చెయ్యిరూపాయిల పాలసీకిని ఒకరూపాయి స్టాంపు ఉండవలెను. కాని పరిహార మొసగినప్పుడు రసీదులను స్టాంపుపన్ను నుండి విసహాయించుటకు తమకు కారణము గవ్వంపలేదని డెలివీరి.

బర్మావాణిజ్య సంఘమువారు వైఖాముకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కార్మికుల పరిహారకాసనముయొక్క యుద్దేశమును వివరించి, ప్రభుత్వదాయముకొరకు కాసనము మపయోగించుకొనుటకు నిరసించిరి. క్రొత్తపాలసీల సంవర్ధమున మొత్తము 5 లక్షల మించనంతవరకు ఎనిమిదవాలస్టాంపు పాలసీలను తిరిగి హెచ్చించినపుడు వైమొత్తములో సగముస్టాంపుపన్నునే విధించవలసివచ్చినయు, బర్మావాణిజ్యసంఘమువారు గోరిరి.

(ఆ. ప్రె)

ఇండియా గజెటు - శాసనశాఖ

సిద్ధా, జూన్ 20:—శాసనశాఖ:—భారత కాసన పథకు అధ్యక్షుడుగా పనిచేయుచున్న సర్. చిమన్ లాలా హెచ్. పెర్ల్యానగారి రాజీనామా అంగీకరింపబడెను.

(ఆ. ప్రె)

బి. యస్. రైల్వే ప్రమాదము

కుంభవర్షమువలన యునుపదారి అరమైలుదూరము తెగిపోయెను

ఇంజను గండ్డి పడెను

భోలా, జూన్ 19:—బి. యస్. రైల్వేమేనేజర్ టిట్ట తంజిచేయుచున్నాడు:—18 వ తేది రాత్రి కురిసిన కుంభవర్షముచే బి. యస్. రైల్వే ప్రధానమార్గము 48/16, 44/8 మైళ్లలో నింగ్లా ఉజర్ వాపు స్టేషనులమధ్య అరమైలు దూరము పూర్తిగా కట్టుకొనిపోయెను. సరాసరి రాకపోకలను రంజిషమాచారములు వచ్చుటకునుమాడ అభ్యంతరము కలిగెను. రైలుబాటు తెగిపోయినసంగతి తెలియక నింగలా స్టేషను మాస్టరు తంజివార్ల కభ్యంతరము కలుగుటచే 4-20 నిమిషములకు సంగతి తెలిసికొనినప్పుని ఒక గూడ్సుబండి యింజనును పంపెను. 44/8 మైలుదగ్గర యేర్పడినగండ్డిలో పాపమా యింజనుకూలెను. ద్రోవను చనిపోయెను. బొగ్గు పనివానికిని కలాకినిని డెబ్బలు తగలెను. దేశమంతయు వరదలతో నిండియుండుటచే ప్రయాణికుల సీవలనుండిమావలకు గొంపోవుటకు నేటికి వీలులేదు. రేపటినుండి పగటిబండ్లకు మాత్రము యివలెనుండి యావలకు కేరవేయుటకు వీలుగను. ఒకవారము దివములలో తాత్కాలికముగ నేర్పరచు ఒకచుట్టు మార్గములకు బండ్లు సరాసరి నడుచుటకు వీలుగను. వాతావరణస్థితి సరిగా నున్నయెడల కలిగిన నష్టమును సరిచేయుటకు పదునైదు దినములు పట్టును. (ఆ. ప్రె)

మెట్టుపాలెం రైల్వే ప్రమాదము

గ్యాంగు కూలీల సీటి విషమముగ నున్నది

హూరు జూన్ 20:—హిల్లుగ్రోవువద్ద జరిగిన రైల్వేలారీ ప్రమాదమును గురించి విచారించుటకు లాకోడిస్ట్రీక్టు నూపరిం పెండింగు, రెనాల్సు, ఇం. ఎ. క్లెన్సెల్లీ (ఇంజనీరు) హాకీ గార్లు (అసిస్టెంటు ట్రాఫీకు నూపరిం పెండింగు) ఏజంటుచే నియమింపబడిరి. ఈదినముననే వీరు విచారణను ప్రారంభించిరిగాని, పైలాలో ప్రయాణముజేసిన గ్యాంగుకూలీలద్వారాను ఇంకను మెట్టుపాలెము వైద్యశాలలో విషమస్థితియందుండుటచే విచారణ నిలిపివేయవలసివచ్చెను. హిల్లుగ్రోవుస్టేషనుమాస్టరును విచారింపగా, రైల్వేలైను తాళముడెవిని, కుప్పస్వామి అనునతడు తనకొసగెననియు, ఆతడు తాళముడెవిని, కీ. శే. గణపతి అయ్యరు కోటుజేబులోనుండి తీసికొనెననియు అసిస్టెంటు పర్యేంటుచే ఇన్వెస్టిగేషను లాోయును మెటపురీగవరె వేగముగా అడ్డరై వైపునకు వెళ్ళినయు మాత్రము డెలుపగలిగెను. ఆ. ప్రె

ఆనందాశ్రమ గ్రంథశాస్త్ర మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగారందు గ్రంథములపట్టిక

క్రీమచ్ఛగవద్దే సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
క్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిల్లు	
పేరు గలది.	15 12 0
క్రీష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైండు గిల్లుపేరు	1 18 0
సహస్రనామస్తవకం	0 12 0
క్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళి సహితం	0 3 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
శ్రీరామసహస్రనామ స్తోత్రం	0 3 0
ముకుందమాల తీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షణము సాములైండు	0 8 0
” క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీచండకం	0 2 0
అమరకోశము కాలికోలైండు	1 12 0
” సాదాకాశములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
” అట్టలైండు	1 0 0
బల్లలేశుం శేషులైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరీణము	0 8 0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెని, 286 చైనాబజారుగోడు, మద్రాసు.

జి యా ప జ య ము లు

అంధ్రవచారి: గ్ర ధనిలయమువారి 36 వ నవల

సుప్రసిద్ధులగు శ్రీయుక్తులు వేంకట పార్వతీశ్వరకవుల
చే ననువదించబడి ఆంధ్రప్రచారణీనిలయమువారిచే (కాకినా
డ) ప్రచురింపబడిన రిరి ఐనవిలయగు 'జయహరియములను' గ్రం
థరాజము మాతార్యాలయము నలంకరించినది. కృతజ్ఞతతోసం
దుకొంటిమి. ఇది తొలుత వంగభాషయందు శ్రీవాంచకారి
దేవుగారిచే వ్రాయబడిన ఆపరాధాశ్లేషముగ సంబంధముగ (డి
టెక్స్టు) నవల. దానిని మనకవులు సహజ మృదుమధురకైలి
ని కడుమనోహరముగ నాంగీకరించి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పో
త్రులైరి. అమృతప్రసవినై ధారావాహనిగ ప్రవహించు వీరి
మృదువచనరచనా ప్రావీణ్యమునుగూర్చి నేడు క్రొత్తగాజితభే
దని ప్రశంసించ దొరకొనుట చిరుతలలక్షణమే యగును. చిర
కాలమునుండి వీరినవలలు ఆంధ్రదేశమునం దంతటను వ్యాపించి
మహారాజులు రాజులు పండితులు పామరులు ధనికులు వీరలు
మున్నగు నెల్లరిచే నత్యధికముగ నాదరింపబడుచున్నవి.

ఈవలలో మనసు నరకట్టు కుట్టుము లత్పధికముగనుం
దీనను చివరకు దుష్టశిక్షణమును సాధురక్షణమును నిర్వహించు
పనుపనా జాను రాగ భరితులగు యువతీ యువకు
లకు కళ్యాణమును జరిగి శుభ పరిణామము గా
నియ్యది ముగింపబడుటచే ఆంగ్లవిద్యాపారంగతులై దుఃఖాం
తవలలనే క్రమించు కలివయ ఆంగ్లవిద్యాధిపలకు తక్కు
తక్కుంగల ఆంధ్రలోకమున కంతకును యీనవల హృదయపం
దకరమును నీతిబోధకమును సద్బాప్తపవరకమును కాగలదు.

గొప్పయింటబుట్టి రెండేండ్లు పాయమున నే చోరులజేవప

గవర్నరు ఉపన్యాసము

నేను తెరువవలసియున్న వం తెననుగూర్చిన కథను చాల
సంతోషముతో వినియుంటిని. అది యొక జయప్రదమైన
వస్తువును. దానిని నెరవేర్చుటకై కష్టపడి పనిచేసినవారి
వందరిని నే నభినందించు చున్నాను. కష్టములు సాధారణము
గా దాటవలెనుకే వచ్చుచుండును. కాని నేను వినినకథనుబట్టి
సామాలుగా ప్రతిపనికని కలుగు కష్టములకంటె మీ కష్టమ
వ్యయము అద్భుతమని తెలియుచున్నది. పేగు, వరదలు
మొచ్చుకొలుపిన అంచాలు మొదలగు కష్టములను మీరు
యప్రదముగా దాటి టిరి. మీరు గాంచిన జయ
నాచరించుసమయమున నేడు సేనిచ్చటనుండుట నాకు సం
సముగా నున్నది. ముఖ్యమైన ఈవం తెన చక్కగా పూర్తి
చేసినందుచు చాల సంతోషముగా నున్నది. కాని పెక్కుసంవ
త్సరములు భరింపజ్ఞతో మిక్కిలమైన వరదలతోను, క్రూరి
తీవ్రమైన యిసుకతోను పోరాడవలసివచ్చిన మీసంతోషము
పోల్చిచూచినయెడల నాసంతోషము మిక్కిలి యల్పము.
దామిని అభివృద్ధిచేయుటలో రాకపోకలకు సదుపాయములు
ల్పించుట దేశములో మీరు మీరా
తలను గ్రహించినారనియు, స్వపరిపాలనా
ంథలయొక్క సామర్థ్యమును గనపరచును. ఇటువంటి
శక్తిమయిన వం తెనను నిర్మించుటలో కష్టపడిన
లాభోద్దయించినరుడి మొల్లో గారిని
ట్యాక్సుల ఆలోగ్యస్వామిశ్రీగారిని తక్కినవారిని అభిగం
చుటను నేను మనుషూర్వకముగా సమర్థించుచున్నాను.
వృద్ధి అమరావతీవం తెన అన్నివిధములయిన రాకపోకలకును
సమర్థమైనదని ప్రకటించుట సంతోషపూర్వమైన నావిధియై
నున్నది. వం తెనను సర్. టి. దేశికాచారిగారి పేరుతో
వం తెనని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. (భిక్షుగారుచటలు).

సౌఖ్యయోగమువల్లనే పెరిగిన సుఖము లేకసంజయమున అత్యద్భుత
త ప్రజ్ఞతో దోషితుల నొనరించుచున్న గజదొంగలను పట్టుకొ
నుటకు ప్రతిపలునిన పద్వ్యంశ సంకాడుడగు అమరేంద్రనాథు
డును విశినిర్ణయమున అప్రయత్నముగ తారస్లిగ్రహింపకుం
డనే ప్రేమావిష్టులై సహకారులై కృతార్థులై దొంగలగుంపును
రూపుమాపెదరు. పెక్కుసారులు కుంజఅమరేంద్రుని ప్రాణముల
ను కాపాడును. మధ్యకుంజయైన సుఖము అమరేంద్రాదుల ప్ర
యత్నమువలన నిజబంధువర్గముచే గుర్తింపబడును. సువిమామ
రేంద్రులకు పరిణయము జరుగును. అత్యద్భుతముగ శండిపోటు
నొనరించిన వ్యక్తి అమరేంద్రునిచే వట్టుబడును. అన్యక్తిపురు
షుడుగాడనియు మనియాబీదీయును సుప్రసిద్ధగాయకురాలనియు
లేలును. ఆమెగూడ పసిలేనమున వ్యాదొంగలచేతనే అపహరింప
బడి వారిచే కులటలకు విక్రయింపబడివారి నిర్బంధముననేయిట్టి
చారుణకృత్యముల నొనరింపవలసి వచ్చిన విషయము మరణకాం
మున వామెవలననే వివరింపబడును. ఆమెను దొర్లనృమున వశప
రుచుకొనిన కాహియాయను పవిత్రేటిబద్ధియును వానికి సహకా
యగు లోచనుడునుగూడ పట్టువడి శిక్షింపబడుదును. దీనిల
రు 1.8-0 ప్రతులువలయువారు ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిక్షేప
ము, కాకినాడ అన్ని వాయవరెను.

మద్రాసు సివిలుకోర్టు చట్టసవరణ

తాత్కాలికముగ యేర్పాటుజేయు కోర్టులను
తీ సి పే యు ట

ఉదకమండలము, జూను 20:—మద్రాసు సివిలకోర్టు
చట్టమును సవరించుచు మద్రాసు శాసనసభలో మద్రాసు
ప్రభుత్వమువా రొకటిల్లును కొద్దికాలములో ప్రవేశపెట్టెదరని
అసన్నసియేడుపై నున్న కేరియమున్నది. పని బాకీలో నుప్పు
కు తార్కాలికముగా ఫాపింపు కోర్టుల నెత్తివేయుటయే
వీనియుద్దేశ్యము. దానికి బదులు ఇప్పుడు కొంతమంది న్యాయాధిపతులు
కొద్దిపాంతుతో అవసరమైనచోటి కెల్ల పోయి
తక్కుదపని ముగియుటతోడనేమరొకచోటికి పోవుచుందురు.
సియైంబరునెలలో ఈవిల్లునుప్రవేశపెట్టెదరని తోచుచున్నది.
(అ॥ వె॥)

ఇదివరకు ఖలీఫాగా నుండిన అబ్దుల్ మజీదుగారికి

30) పౌనుల పీఠాను

సికింద్రాబాదు, జూన్ 21:— ఇదివరకు ఫిల్మింగు
 పండిన అబ్దుల్ మజీద్ ఖానుగారికి 1924 జూలయి మాసపు
 పండి ప్రతికి యొన్నంత కాలము నెలకు 800 పానులన
 హైదరాబాదు నైజాముగారు గాగ్గింటుచేసిరి. అ|| పే.

మాముద్రాయంత్రమునందలి ఒక భాగము ఆకస్మికముగా విరిగిపోవుటచేతను అది యీ ప్రాంతములందు దొరకక చెన్న పురినుండి రావలసివచ్చుటచేతను ఈవారపు “పల్లెటూరు” పత్రిక ప్రచురింప జేయఁజేసినది. వచ్చేవారము ప్రచురింపగల మను ధైర్య మున్నది. మాచదువరులు యీ అనివార్య “మన” ఆపుదలకు మన్నింతురుగాక యని కోరెదము.

విడదనోలు } శనివారపు సుబ్బారావు,
20.6.14 } సంపాదకుడు, పత్రికాపంప.

అమ్మతాంజనం డిప్టోవారి

సుప్రసిద్ధావధల జాబితా.

రంగూను, జూన్ 20:— రైస్ పెగుల్ స్పెల్లు, లె. ఎరిక్స్ పెల్లును, లె. తెనేడుగార్లు మూడు విమానములలో నీయుదయము 7 - 30 ని. లకు బయలుదేరిరి. ఈతమెరికను విమానములు 11 గంటలకు టామాయి నదివద్దకు తేరి, లిరిగి 1 - 45 ని. మునుములకు బయలుదేరి 4 - 55 ని.మునుములకు రంగూనువద్దగాన్చి విడిచెను. పైయూడు విమానములలో నొకటి 2 15 ని.లకు బయలుదేరెను. మొదటి రెండు విమానములును 5 - 5 ని.మునుములకు రంగూనులో దిగెను. మూడవది 20 ని.మునుములకు తాలస్సుముగా వచ్చెను.

ప్రేమలు " అనుఅమెరికనుడిప్రేమయు విమాన
నొకగంటముందుగా రంగునునకు వచ్చెను. క
రానుగారు, బ్రిటిషు సైన్యము తరపున అమె
మానికులను ప్రశంసించిరి. ఈ విమానములు అదివార
రంగునునందు బయలుదేరి, తేసినునదివద్దకు వచ్చి
ండికలకత్తాకు వెళ్లును. కాని ఇది వాతావరణపరిస్థితు
ధారపడి యుండును. అ||ప్రె.

గోడలపై పకటనలు

ఇకముందునుండియు చేయుటకు వలనుపడదు

బొంబాయి, జూన్ 20:—మ్యూసిసిపల్ కమిషనరు
తనెన్నుసుపాండి కొంత రుసుమును చెల్లించిన నేగాని
యందునుండియు బొంబాయినగరమున గోడలపై ప్రకటన
యగుటకు వలనుపడదు. (ఆర్. ప్రెస్)

ధర్మవరము

(၁ ခုနစ်)

సత్యారము

జూన్ 18:— కల్యాణరథము నుండి బ్రహ్మశ్రీ పి
నారాయణగారు వీ, ఎ., ఎల్. డి, గారు ధ్యేయము
పూర్వబడుట కతన, ధర్మవర మాధ్యమికపాఠశాలా ప్రధా
న్యాయులుగ నుండిన, మ|| రా|| శ్రీ జి. వివాక్షిసుం
ద్రులు గారు తమ యానోగ్యము చాలించుకొని, వా
నమునకు వెళ్లుతుండుటచే నీ పాఠశాలావిద్యార్థులు మ
రా|| శ్రీ గోరకాటి చన్నారెడ్డిగారి యాజమాన్యమున
సాయంకాల మైదుగుంటలవేళ బాకశాలా భవనము
సభగావించి, ఆయ్యురగారి కొక సవ్యాసపత్రమును సమ
పించి, ఈపాఠశాలా వ్యాయామమండలి కదిరి రథోత్సవక
(26.3.34) న, కదిరి విద్యార్థులైన బోటీకినిలిచి, పాదక
దలో జనుమంది యుండుట కలన, నాటి వాగ్దత్తత్ర
ధర్మవర స్థానికపరిపాలకు లీ యుచితమునుముననే, న
శివాయల విలువల సంవలన రజతపాత్రయొక్కటి, ఈ
శాలా వ్యాయామ విద్యార్థి బృందమున కొసం
పించిరి.

ప క ల న

పక్షిపురమునుకు పక్షిపుర స్వామివారికి దేవదత్త
 సవాళువార్ల సమేత బిల్వవ్రతపూజయుతదంగముగతికుద్రస
 జ్ఞచేరుద్రాభిషేకములు శ్రీ లక్ష్మవారికి లక్షమంతుమహాజల
 ప్రతిష్ఠిసముపాంగవేదపారాసుఁము, నూర్యనమస్కార్థములు
 వాఱ్ఱు పంపాత్తురిట్టాత్తురి నవగ్రస్తాశపములు హరిశ్చంద్ర
 పారాయణము శ్రీమద్దామోక్షమర్త్యామృత సట్టాభిషేకము

[illegible]

కౌఠహారిచూర్ణము

చిన్నదిల్లీ 1-కి 0-కి-0 (6 దేవుల మందులది) 1-కి-ర్న 2-0-0
 ఈ చార్టును కనుమార్చినట్లు చేయబడినది
 చిన్నదిల్లీ, కాపీస్, వైద్యులను మొదలుగా కాపీ
 ముగిసినచోటను. దీని కంటే ఎక్కువ మంది.

భూతాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పశ్చాత్తూరము మొదలగు ముఖ్యము
 వ్రాసిన చోట్ల చూపినవి. అందును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్ల
 ను ఏవిధమైన బుచ్చుచేయుదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్దిదిన
 ములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, క
 డ్లకు అంటుకొనుట, కండ్లకిడువడలు, కండ్లనునకలు మొదలగుం
 మానును. డబ్బీలో స్థావులయెత్తు కాటుకమూల మెయ్యదునవి.

క ప్పూరి
జనా 1-కే దూ. 1-0-0 వి. పి. పహా దూ 1-6-0

అమ్మతాంబులం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ జూన్ నెల 21-వ తేది

శనివారము

నిజ సారాంశము

మహాత్ముని సందేశపు పరిమాణమును గ్రహించుటకు, హిందూపత్రికలె యులికిపడి అంతయు మునిగిపోయెనని గొంతుపెట్టుట ప్రజలకు పాడిగానేరదు. మహాత్ముడుజెప్పిన దేమియని స్పష్టపాఠబుద్ధితో నాలోచించుట యవసరము. బొంబాయి కాంగ్రెసుకమిటీసభలో భద్రాచాగారు సూచించినట్లు, గాంధీమహాత్ముడు తన కార్యక్రమమును ఒక సంవత్సర మయినను నిర్వహించక ముందే కారాగృహమునకు పోవలసివచ్చెను. ఆ సంవత్సరమునందు మహాత్ముడు ఆసేతుహింసాచల పర్యంతమును ఎటుల సుష్టుతలూగించెనో వివరింపవసరములేదు. ఎందరు న్యాయవాదులు, ఎందరు విద్యార్థులు అసహాయకార్యక్రమము నవలంబించిరిో శిక్షాశిక్షారలేదు. కర్ణాట నిర్మాణమున కెట్టి ప్రోత్సాహము గలిగెనో, స్వరాజ్యనిధికి ధనమె తత్వంలో వసూలయ్యెనో, కారాగృహముల భయము దేశమున కెటులదొలగెనో, హిందూ మహమ్మదీయసంయోగ మెటుల బలపడెనో, గ్రామములకును అసహాయోద్యమసందేశ మెటుల బ్రాకెనో, తెలిసినసంగతియే. మహాత్ముని నిర్బంధమునకు బిమ్మట, నిరాకరిణ నిర్మాణకార్యక్రమములను దేశమెక్కుడుకష్టంతో నిర్వహించవలసి యుండెను. నిరాకరిణభావమును సంగ్రహించుటకు, కంచాయతులను నిర్మించియు, జాతీయ పాకశాలలను స్థాపించియు, కర్ణాటనిర్మాణమును పూర్తిజేసియు, స్వరాజ్యసాధనకు తోడ్పడవలసి యుండెను.

అట్టితరి స్వాధీనభారతవర్షమే మహాత్ముని జయలును డి వెలుపలకుదెచ్చి గౌరవించియుండెడిది. అందుకు మారుగ, మహాత్ముడు జయలునుండి వచ్చునప్పుటికి, తనకి వ్యాధిభాధకన్నను దేశదస్థితి ఎక్కుడు వివాదము గలుగజేసెను. చిన్న జయలునుండి పెద్ద జయలుకు రావలసివచ్చెనని మహాత్ముడు ఆశ్రయించి నేత్రములతో బలికెను. మహాత్తరభావమును మోయవలసివచ్చినందులకు చింతించెను. ఎటుల యీ బరువును దొలగించుటయను శ్రద్ధయే మహాత్ముని మనమును అప్పటి నుండియు బాధించుచుండెను. ఈ బరువు పెరుగుటకు కారణ మేమియని విచారించునడఁ, మహాత్ముని యుద్దేశ్యమును గ్రహించుటకు వీలగును. అతని కారాగృహనిర్బంధమునకు పిమ్మట, కార్యోత్సాహము ప్రకృతించుటకు మారుగ చల్లబడెను. అసహాయము నవలంబించిన న్యాయవాదులు మెల్లమెల్లగ జారిపోయిరి. వెనుకటి కార్యక్రమము బనికరాదనియు, క్రొత్త దేదియైన మొలప వలెననియు, దెలుపుట ప్రారంభమయ్యెను కర్ణాట వలన ప్రయోజనము లేదనియు, నిర్మాణకార్యక్రమము రాజకీయముగ నిర్దేశమనియు, కాసన సభలలోను తీర్మానములలోను మోక్షము గలదనియు, వెలిబుచ్చుట య కారమయ్యెను. వాగ్వివాదములు పెచ్చుపెరిగెను. రాధాంతములతో కాలము గడువ జొచ్చెను. జాతీయ నిర్మాణము వెనుకబడ్డెను.

కాసనోల్ల ఘన సోఘముకటి బయలుదేరి దేశమందంతటను పర్యటనమునలిపి, తుదకు ప్రతికక్షుల కన్నను నెక్కుడు శ్రీవముగ మహాత్ముని కార్యక్రమమును నిరసించెను. కాసనసభల మూలమున నయినను స్వరాజ్యము సిద్ధించునా? అందు విషయమై నిశ్చితాభిప్రాయము లేకజొయెను. కాంగ్రెసు ఎటుల తీర్మానించినను సరియే, కాము కాసన సభలకుజోయి తీరకమనియు, కాంగ్రెసుకన్నను దేశమెక్కుడనియు 2 లికి స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రత్యేక నిర్మాణము నేర్పరచి, ఆందోళనము సలుపసాగిరి. కాంగ్రెసుసభవా రేదోవిధముగ రాజకీయములను నిర్మించి, స్వరాజ్యపక్షమువారికికాసన సభలలో బ్రవేశించుటకు నిరోధము జరుగకుండ నేర్పాటుజేసిరి. కాని డిల్లీ కాంగ్రెసుసభయం దేమి, కాకినాడ కాంగ్రెసుసభయందేమి, బహిష్కార ధర్మమును మాత్రము నిలిపియుంచిరి. రాజకీయగిరి పిమ్మటనయినను, కాంగ్రెసుకార్యక్రమము ఎప్పుటి స్థితియందే యుండెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలలో ప్రతిష్టంభనము సలుపనెంచి విఫలమనోరథులయిరి. సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగము ముందర, వీరి ప్రయత్నములు సాగిరాదని జోధపడెను. ఇటీవల నిర్మించిన నిబంధనలలో ప్రతిష్టంభనమును వదలుకొని, సహకారపద్ధతులతోనికిడిగిరి. కాసన సభలలో జేరి కోరగనే స్వరాజ్యము లభించుననుభవమదగ్గిపోయెను. అక్కడ జేయదగినవని లేదని తెలిసెను.

నిర్మాణకార్యక్రమము ముఖ్యమని వీరు మొదటినుండియు శిష్టమన్నను దానిని గూర్చి శ్రద్ధవహించరయిరి. ఇటు స్వరాజ్యపక్షమును, అటు బహిష్కారపక్షమును ప్రధానకార్యమును మరచి, నిర్విర్యముగ మెలగుచుండెను. మహాత్ముడొక్కడు వచ్చునను ప్రశ్నలతో దేశము నిండిపోయెను. ఎట్టవాదజయలు తాళపు చెవులకొరకు వెతుకుచున్నానని మహమ్మదాలీగారు తెలుపసాగిరి. ఈ రీతిని అసహాయ కార్యక్రమమును అడుగున బడవైచి అసవసర కార్యములతో దేశము ప్రొద్దు బుచ్చుకొనుచు, అసహాయమునుండి సహకారమువంకకు మరలుచు, బ్రిటిషు పక్షము లేరీతిని అనుగ్రహము జూపునని విలపించుచున్న సమయమున మహాత్ముడు కారాగృహ విముక్తుడయ్యెను. దేశస్థితిగాంచి, అతని మనస్సెంత ఊధకడియు:దునో యూహించుట సులభసాధ్యము. మరలదేశమును యుపేక్షాభావమునుండి మరల్పుటెటులను ప్రశ్ని ప్రాముఖ్యము వహించెను. మహాత్ముడు పని ప్రారంభించవలయుననిన మొదలెత్తుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. నిర్మాణకార్యక్రమము మాట యటుండ, మరల హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు బెరుగుటయు, తుదకు అహింసాధర్మము గూర్చి గూడ వెనుకముం దాడుటయు గమనించుచుండ, ఎంత కష్టపడిన స్వరాజ్యభవనమును నిర్మింప వీలగునో దెలుపవలయునా?

సామాన్యులకీటి పరిస్థితు లెట్టినినకాసనము నయినను కలిగింపకమానవు. కాని, మహాత్ముని పూర్వవిశ్వాస మనుమాత్ర మయినను తిగుటకు మారుగ తురింత బలమయినది. అసహాయోద్యమమే ముక్తి హేతువని స్థిరపడినది. కాసనసభల నిర్దేశిత బయల్పడిననాటినుండియు, ఎల్లరకును ఈ వంగతి సులభముగ గోచరింపకమానదు. కాను జయలులోనున్నపుడు జరిగిన కాంగ్రెసుతీర్మానములను మహాత్ముడు కదలింపదలచుట లేదు. మరల ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరిపి సూతసతీర్థారమును జేయువదలెనని ప్రతిపక్షం తలపెట్టుటలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరించి, కార్యసిద్ధి ర్విధియుగ

గలుగుటకుసాధన మేమియనియే మహాత్ము డాలోచించుచున్నాడు. బహిష్కారధర్మమును కాకినాడ కాంగ్రెసుసభ బలపరచినది. నిర్మాణ కార్యక్రమమును చదుకుగ కొనసాగించవలయునని కోరినది. ఇదియే కాంగ్రెసు కార్యక్రమము. దీనియందు సంపూర్ణవిశ్వాసముగలవారు కార్యనిర్వహణమును ఎక్కుడుచరుకుగ కొనసాగింపగలరని, మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. ఇందు విరుద్ధమేమయిన కలదా? స్వరాజ్యపక్షమువారికిగాని మరి యేపక్షమువారికిగాని దీనివలన న్యూనత గలుగుననుట, ప్రాస్వద్ధప్తినిమాత్రమే సూచించును. స్వరాజ్యపక్షమునందే గాదు రెండవపక్షమునందుగూడ కాంగ్రెసుతీర్మానముల నామోదించుచున్నను నిర్వహించనివారు గలరు + ట్టివారిని నైతము మహాత్ముని తీర్మానములు బాధించును.

కాని, కాంగ్రెసుతీర్మానములను నిష్కర్షగ నిర్వహించగల వారెందరో జూచుకొని, తగిన సంఖ్య యున్నచో మహాత్ముడు తన సంకల్పమును నెఱవేర్చు బ్రయత్నించును. కొందరు దీక్షాపరులు తదేక దీక్షతో పాటుబడుచు, మార్గదర్శకులై అసహాయకార్యక్రమము వలన కలిగెడి లాభమును కనుపరుపగలుగుచో, మిగిలిన వారును ఆమార్గము నవలంబించుట కుద్యక్తులగుదురు. కార్యనిర్వాహకులే పెడమార్గముల ద్రొక్కుచో తడితెలులు నిరుత్సాహము జూపుట వింతగాదు. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక పదవులను హోదాలక్రింద భావించుచు, వానిబాధ్యతలను గ్రహించక గౌరవములను మాత్రమే కలికించునంత వరకు, హిందూపత్రికకు గలిగిన విచారమున కవకాశముండును. ప్రభుత్వోద్యోగ పదవులవలెనే, కాంగ్రెసు ఉద్యోగపదవులును స్వర్ణకును అసూయకును కారణములగును. అటులగాక కార్యనిర్వాహకులు దేశముకొరకు నిర్వస్వము నర్పింపవలసిన యోధులనియు, అట్టిబాధ్యతను ప్రజీవారును నిర్వహించుటకు సమర్థులుగారనియు, నియమబద్ధులే అట్టిపదవులను వహించుట కర్హులనియు, గ్రహించుచో వాదమున కవకాశముండదు. స్వరాజ్యవాదులు కార్యనిర్వాహక పదవులనుండి కమన్నను కదలరని, హిందూపత్రిక దెలుపుచున్నది. మహాత్ముడు గోరెడి నియమములు ఉభయపక్షముల వారికిని వర్తించునని, హిందూపత్రిక గ్రహించుట మేలు.

ఎవ్వరు అసహాయ కార్యక్రమమును నిష్కర్షగ కొనసాగింపజాలరో, వారు కార్యనిర్వహణ బాధ్యతను వహింపజాలరు. రాటుముపట్ల ఉపేక్ష వహించెడి అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ్యులకు గూడ యట్టి నియమములు వర్తించును. చిన్న పెద్దయను శ్రేణములేక, ఎల్లరును తమ ధర్మమును నిర్వహింపవలయుననియే మహాత్ముడు కోరుచు న్నాడు. లేనియెడల, పనులెటుల చరుకుగ జరుగును? రెండు సంవత్సరముల మాంద్య మెటుల తొలగిపోవును? దేశము మరల కార్యదీక్ష నెటుల వహించును? పార్లమెంటు సభాకార్యపద్ధతి ఏల యను సరణీయుగాదో తెలియదు. కాంగ్రెసుపద్ధతులను నిర్వహించువారు లేనియెడల, బహిష్కారమును నెత్తివైచుట లాభకరముగాని బూటకముమాత్రము వలదని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడు. దీనియందు అసహాయముగాని, చేదస్తపు కర్మకాండగాని, కాంగ్రెసు విచ్ఛిన్నతగాని, ఏ మూలము గనుపింపదు. నిజ సారాంశమును కనిపెట్టక, స్వల్పవిషయముల గూర్చి గోరంతలు కొండతెలు జేయుటవలన నిష్ఫలంబయ్యు ప్రయోజనముండదు. అరు మాస

ముల పాటు సంతత కృషి నిష్కర్షక జరుగవలయు నని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. అందుకు తన కవకాశమీయవలయునని సూచించుచు, వలసిన సాధనముల సత్యనిరూపించి యున్నాడు. కాంగ్రెసు తీర్మానముల సత్యభగ్నుపరుచుట లేదు. అవి త్వరితగతినీ సఫలముగుటకే తన సగృహిణిని వినియోగింప నెంచి నాడు. విశ్వాసములును, కార్యములును సమైక్యము జెందవలయునని, అలని దృఢాభిలాష. నిర్మాణకార్యక్రమమువలన నినుమంతయుప్రయోజనము లేదనువారుగాని హిమ్మరములు నిరర్థకములనువారుగాని మనస్ఫూర్తిగ పనిజేయుట దుర్లభము. మహాత్ముని తీర్మానములవలన, కాంగ్రెసు పని చురుకుగ జరుగుచో, వెనుక ముందాడు చున్నవారందరును మరల తొంటియుత్సాహము నుజ్జ్వలము చేసి, తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుదురు. సత్యరకార్యసాధనకై రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు మహాత్ముని కవకాశము నీయవచ్చును, అవకాశము నీయకపోవచ్చును. కాని లేని ప్రానినిదారోహణ లక్ష్యమేగావించి, దూరాలచన లేకుండ విమర్శించుటమాత్రము పాడిగాదు. మహాత్ముని నిజోద్దేశ్యమును గ్రహించినచో, అతడు దెలిసిన కార్యకర్తలకి స్వరాజ్యపక్షమువారి యనుసం తృప్తిగనుపరుపక విలులేదు. ఇందు వివాదము పుకుగాని కయ్యమునకుగాని, ఎట్టితావు గనపించదు.

పాత్రోగారు: సంస్కరణములు

తిరునల్వేలి జిల్లాలో శ్రీవైకుంఠమునందు నేడు ప్రారంభమయిన భూస్వాముల సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, సర్ పాత్రోగారు పెక్కు విషయములగుర్చి ముచ్చటించిరి. సంస్కరణముల గూర్చి ప్రసంగించుటలో, సంస్కరణ నిబంధనలు బాధ్యతను పెంపొందించుట కవకాశమొసగవనియు మంత్రులశ్రీ చాలకష్టముగ నున్నదనియు, వీరు సూచించిరి. మంత్రుల అవజయమునకు, సంస్కరణముల స్వభావమే కారణమని వీరు చెలుపుట వింతగాదు. పెక్కు చిక్కులమధ్య మద్రాసు మంత్రీవర్గము అధికారివర్గముతో ఎట్టిసంఘర్షణము లేకుండ నడువ గలిగిరిని వీరు గత్యుపాయమున్నారు. అధికారివర్గమున కత్యంతానుకూలముగ మంత్రులు నడుచుచుండ, సంఘర్షణము నకు తా వెలులుతుందను? రాటము నిరుపయోగ మని యు మద్యపాన సమ్మేళము సాధ్యపడదనియు, సర్వీసులు దేశమునకు మహాపకారము గావించుచున్నవనియు, బలుకుచు అధికారుల నిర్బంధములకు తోడ్పడుచుండ, మంత్రులకును నిజయ్యు శాఖవారి కి కలహముదయింపజాలదు. స్వతంత్రాభిప్రాయమును కొనసాగింప దలచిన దప్పు, ఉభయశాఖల వాదనల విరుద్ధములై ఎంతకాల మయినను హాయిమొగొచ్చును. ప్రాస్తుభ్యు శాఖలలో జరిగిన యభివృద్ధి యత్యల్పమని చెప్పిన నక్కరలేదు. సంస్కరణ నిబంధనలు సర్వరాభివృద్ధి కవకాశమొసగవచ్చునని చెప్పి, వీరు తమ చర్యలను సమర్థించుకొనుచున్నాడు. కారణ మేదియనినచో, క్రజలకు గావలసినది ఫలితమే స్వరాజ్యపక్షమును నిందించుటలో, పాత్రోగారు అతి చాచ్యము జూపిరి. వారు చెప్పియున్న చేయలేదని వీరు నిరసించిరి. కాని, చేతనధికారమునుకొనియు దేశాభివృద్ధి కక్షము దగిలిన జస్తిసుపక్షమున కన్నన, స్వరాజ్యపక్షము చేడిపోలేదు. జస్తిసుపక్షమువారు అధికారివర్గ నిరంకుశత్వమునకు తోడ్పడక, సత్యరస్వరాజ్యసిద్ధికై తోడ్పడినచో, చెన్నరాష్ట్రమునం

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పూజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథాశక్తి ని తోడ్పడుదు

21.6.24

ఇదివఱకు చందాలు రూ 40076-4-7 ఇదివఱకు రూ 16075-9-
ఇదివఱకు ఇదివఱకు
పూజానిధికి సామ్యునుబుపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

దింటిటి దుస్థితి యుదయింపదు. జస్తిసు పక్షము వారు తమ ఎదుటకున్న అవకాశములను దుర్వినియోగము చేయుటయగాక మీదుమిక్కిలి యితర పక్షములను స్వరాజ్యసంపాదకట్ట తగినంత క్రద్ధవహింపలేదని నిందించుట, అప్రశస్తము.

జెంగాలు కాంగ్రెసుసంఘము జెంగాలు కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులగు తరణి కాలతదత్తుగారు, సిరాజగంజి తీర్మానమును నిరసిం చుచు తీర్మానము నొకదానిని కాంగ్రెసుసంఘ సభవారికి బంపిరి. కాంగ్రెసు సంఘము వారు దత్తుగారి తీర్మానమును అంగీకరించి, రాష్ట్రీయ మావేళమువారు జేసిన పొరబాటును సవరించు కొనుచో దేశకారవమును కాపాడగలుగుదురు. మహాత్మునికి సంతృప్తి గలిగింపగలుగుదురు. దత్తుగారి తీర్మానము సంగీకరించుటవలన కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కెట్లినట్లము గలుగజాలదు. అయ్యది మరిత వృద్ధి మగును. దత్తుగారి తీర్మానపు పర్యవసాన మే ముగిసో చూడవలయును

భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ

మహాత్ముని ఉపదేశము

అవసరకాంగ్రెసుసంఘ అవసరము
అవసర కాంగ్రెసుసంఘసభను జరుపవలెనను తీర్మానమును భారతకాంగ్రెసుసంఘసభలో నుప పాదించెదనని డాక్టరు భోగరాజు, పట్టాభిషేకా రాసుయ్యగారు తెలియజేసిన విషయమును గూర్చి గాంధీమహాత్ముడు 19 వ తేదీని వెలువడిన యంగు యిండియా పత్రికలో నిలుల వ్రాసెను.
“అవసరసభను జరుప నక్కరలేదు. వాని అగత్య మేమియును కనబడదు. కాంగ్రెసుతీర్మానములు మనకు తెలిసియేయున్నవి. వాని అర్థమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయముల కెడములేదు. ఉన్నను అభిప్రాయ భేదము లుండుటకు రెండుపక్షముల వారు నొకటకొని ఎవరిపనికి వారు గడిగవచ్చును. నేడు మొదలు ఆరునెలల వరకును జరుపవలసినపని గూర్చి నిర్ధారణ చేయుటయే యిప్పుడు జరుగదగిన ముఖ్యకార్యము. కాంగ్రెసుసభలో పద్ధతులు (పోలీసీ) నిర్ణయింపబడవచ్చును గాని ఉపేక్షను, సంతయమును, ఉదాసీనతను పోగొట్టుటకు అవసర సభ సహాయకా కాలము. ఎదుటిపక్షమువారే దేశాభివృద్ధికి నిరోధకులుగా నున్నారని రెండుపక్ష ములవారు నెంతకాల మొందొరులపై నెరముల నారోపించుకొనుచుందురో అంతకాలమును యీ యుపేక్షాది భావములు పీటలు పెట్టుకొనియే యుండును. తమకు తోచినరీతిని ఏపక్షమువారై నను ఏదో యొక కార్యమును చేయుచుండినచో

అభివృద్ధికి వారు నిరోధకులు కారనియే నాలభిప్రాయము. స్వతంత్రముగా నాలొచించుటకును పని చేయుటకును గూడ శాంతములేని సామరులును తామటులచేసిన ఎవరికేమి కోపము వచ్చునో అని భయపడుభీరువులునే అభివృద్ధికి భంగము కలిగించువారని నేను తెలిపెదను. మనము నిజమైన చెప్పుటవలన యితరులకు కష్టముగ నుండిననుసరే మనము చెప్పుచునే యుండివలెను.” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

మహాత్ముని తీర్మానములు

మహాత్ముని వ్యాఖ్యలు

“నేను మహానుభావుడను అద్భుతకార్యములను చేయగలుగుదునని కొందరు దుర్భిమ నుందు చుందురుగాని నాకట్టి దుర్భిమ లేకమైననులేదు. మీ అందరివలెనే నేనును ఒక శాంతిపై నిడుడనే అని మాత్రమే నేను చెప్పగలను. శాంతిపై నెక్కులే సేనానిని ఎన్నుకొనవలసియున్నది. గాన సేనానిగా నుండవలసినవాడు తన్నేవరతులపై ఎన్నుకొందురో తెలిసికొనుటవసరము. అనుభవ మధికమైనకొలదిని నాకు నమ్మక మధికమగుచున్నది, ఎట్లుని తల వెండ్రుకలుగలవాడును కిరీ పిండ వయసువాడును రిక్త అడుగుల పొడగరియు కావలెనని ప్రకటించి నప్పుడు ముగ్గువలె నెరసినవెండ్రుకలు గలిగి కూర్చుండి లేవలేని బోసినోటి ముసలివాడు కిరీ పిండ వాడు సిద్ధపడిన నేమగును? గాన నేనే ఈనాలుగు తీర్మానముల రూపమున నాలిర్హతలను తెలుపుచు దరఖాస్తును పంపితిని. ఇక మీరు మీశక్తులను మీభావములను తెలిసికొనవలెను. నన్ననుసరించుట చాల కష్టమనియు పనిపాటులు చేయించుటలో నేను చాల కఠినమనుచు పూనెవ సనియు మీకి సరికే తెలిసియుండగలదు.

భిద్దరువలన స్వరాజ్యము రాదనువాదమును నేను చదివితిని. ఈవాదము చాలకాలము నాటిజేగాని క్రొత్తిదిగాదు. మీకు సన్నని మెల్లని మిల్లు బట్టలే కావలెనని యున్నచో మాంచెప్పకు మిల్లులలోనో బొంబాయి మిల్లులలోనో తయారైనవాని నేగాని మీరు కట్టజాలనిచో భారతజనసామాన్య మనకు చేరిన కోట్లకొలది స్త్రీలును పురుషులును కోరునట్టి స్వరాజ్యమును కొలుటకు మీకర్హులేదు. రాట్టమునందు మీకు నమ్మక మున్నచో మీరు స్వయముగా నూలు వదుకవలెను. ఆపని చాల ఉత్సాహకరమని నేను చెప్పగలను. కార్యవ్యవహారములగు ప్రయత్నముల వలన మనము స్వరాజ్యమును బడయగోరుచున్నచో అందులకు కార్యవ్యవహారముగు అవిధేయత అవసరము. అందుకు పరిసితులుగూడ కార్యవ్య

విరహితములుగా నుండవలెను. బహిరంగసభలలో (నుపన్యసింపబడుటకు బదులు) రాట్టములపై నూలు వడికి సభ్యులకుచూపించి ప్రోత్సాహపరుప నారంభించినచో శాంతియుత మగు పరిస్థితు లేర్పడును. వాకే ఆ ఆధికారమున్నచో స్వరాజ్యమువచ్చువరకును నేనును బహుశా షోకతాలీగారును తప్ప కాంగ్రెసుసభ్యు లెవ్వరూ గూడ మాటలాడగూడదని నేను శాసించియుండును. తక్కినవారందరును రాట్టములపై నూలువకుచుండివలసినదే యని గూడ నాజ్ఞాపించియుండును. నీరసమగు రాట్టము వలన సమృద్ధియు శైర్యము అశక్తియుగనవితరుకు గలుగకున్నచో సభ్యు లావిషయమును స్పష్టముగా తెలుపవలసినదేగాని మిన్నగుండగూడదు.

గోపీనాథమా తీర్థానమునుగూర్చి దేశబంధు బాసుగారు క్రకటించిన సమాధానమును నేను చదివితిని. నేను గతవారమున ప్రసించినదాని కిది సరియగు సమాధానము కాదు. కాంగ్రెసువారికి అహింసా విధానమునందు సమృద్ధియు తొలగ కన్నంతవరకును మధ్య మార్గమున కవకాశమే లేదు. అని మహాత్ముడు ప్రాసెను.

(యంగుయిండియా.)

మణిక్రొలా బాంబు కేసు

ఆరీపూరు జడ్జికోర్టు తీర్పు

ఈ కేసులో నిన్న 20 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడెను. ఈ కేసులో యశోదారంజనపాలు, ఉపేంద్రనాథ భట్టాచారి అను వారిద్దరును ముద్దాయిలు. వారిగదిలో మార్చి 15 వ తేదీని ఆరుబాంబులు పోలీసువారికి దొరికినవి. అప్పుడు ముద్దాయి లిద్దరు నాగడిలోనే యుండిరి. "ఈ కేసును పోలీసువారు కల్పించిరి. వారే బాంబుల నాగడిలో పెట్టిరి." అని ముద్దాయిలు చెప్పిరి. తాము నిర్దోషులమనిరి. ఆగది మొదటిముద్దాయి దగ్గరను తామరక ఆలెని చూడబోయితినియనియెడముద్దాయి భట్టాచారి తెలిపెను. తాను బెంగాలీ రెజిమెంటులోనుండి వచ్చినవాడ నగుటచే తనపై పోలీసువారి కాగ్రహము కలదని మొదటిముద్దాయి పాలు చెప్పెను. మొదటిముద్దాయికి రెండు శక్తులకును ఒక్కొక్కదానికి 10 ఏండ్లు ప్రవాసమును రెండవ ముద్దాయికి మాడు శక్తులకును ఒక్కొక్కదానికి 7 ఏండ్లు ప్రవాసమును జడ్జి విధించెనుగాని మొత్తము 10 ఏండ్లును 7 ఏండ్లును మరలెవరూ శిక్ష ననుభవించవలెను. ఆర్డరు అపై సరకులో నలుగురు జడ్జికో నేతిగవించిరి. ఇద్దరు భిన్నాభి ప్రాయము లైరి. అ. ప్రె.

జంషెడ్పూరు రాజీనామాసంఘము

స్థానిక కార్మికసంఘమును గుర్తించుట కంగీకరించిరి. జంషెడ్పూరు, జూన్ 20:— రాజీనామాసంఘసభ్యులు ని స్పృహదీనమున కార్మిక ప్రతినిధులతో చాలసేపు మాట్లాడిరి. శ్రేణియూనియను పద్ధతులపై పనిచేసేయెడల స్థానిక కార్మిక సంఘమును కంపెనీవారు గుర్తించుట కంగీకరించినది. ఆకా: దాసుగారు ప్రభుత్వ శ్రేణియజేసిరి. ప్రస్తుతము యిప్పుడు స్వసంఘమే గుర్తించబడును. కాని సభ్యులు 2000 మంది అగు ట్లతోడనే కార్మికస్వాధీనులు వారిలోనుండియే ఎన్నుకొనవలయును. (అ. ప్రె.)

అస్సాము గవర్నరు

కలకత్తా, 20:— అస్సాముగవర్నరు జూలై 2 వ తేదీన కలకత్తాకువచ్చి తిరిగి 4 వ తేదీన కలకత్తాకు బయలుదేరి పోవును. (అ. ప్రె.)

భోట్టు మునికి 5 గురు చనిపోవుట

కలకత్తా, జూన్ 20:— నిస్పృహిరాత్రి తుపానులో చుట్టినదిలో భోట్టుమునికి 5 గురు భూమిమృత్యుయందు చని పోయిరి. భోట్టుగ్రామము జాటువిల్లులనుండి ఒకబోటు చాలిమద దివి తీసికొనిపోవుచు (చుట్టినదిలో) సగముదూరము వచ్చి మునిగిపోయెను. 5 గురు తప్ప అందరూను రక్షింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

పాట్నా హైకోర్టు

పాట్నా, జూన్ 20:— పాట్నా హైకోర్టు సర్జిస్ట్ ట్యూకోర్టులో 28-వ తేదీనుండి 2 వారములు భార్యసత్తుట అన్యాయము అని ఆదామిగారును నేనుగాతను నేను కలకత్తా ముఖ్య బహుళు దేరిరి. (అ. ప్రె.)

వి దేశ వార్తలు

నవ్వపరిహాసమస్య

కుదురనుండుట- పరాసుల నూతనవిధానము

లండన్, జూన్ 20:— ఉదయం 12-25 నవ్వపరిహాసమస్య పరిష్కారమున కుభూచనలు నేడు కన్పించుచున్నట్లు. రూరను తక్షణము హెరియటుగారు ఖాళీజేయనిమాట నిజమే. కాని పోయింకేరుగారిదోషమండి హెరియటుగారు మరలిరి. జర్మనులు పరిహారము నిచ్చినగాని కడలమని పాటపాడుట లేదపుడు. ఆర్థికనిపుణుల విధానమును అమలులో తెట్టినగాని రూరను ఖాళీజేయజాలమని పాడుచున్నారు. నిపుణులవిధానమును హెరియటుగారు పూర్తిగ అంగీకరించెద ననుచున్నారు. విశాలముగ ఈవిధానముననుసరించియే రాయబారములను హెరియటుగా జరిపెదరు. ఇది కుభూచనము.

దక్షిణాఫ్రికాలోని కలు

కేపుటౌన్ జూన్ 19:—

ప్రభుత్వపక్షము	52
కార్మికులు	18
జాతీయవాదులు	59
ఇండిపెండెంటు	1

అఖరు ఎన్నిక ఫలితములు 2 రోజులలోపుగ రావు.

జాతీయవాదుల కార్మికుల ఒడంబడిక

లండన్ జూన్ 19:— స్వల్పప్రభుత్వమును మార్చిన జాతీయవాదుల కార్మికవాదుల ఒడంబడిక ఎన్నికలనిమిత్తమే జరిగెను. కార్మికపక్షమువారు చాలమంది ఓటిపోవారు. జాతీయవాదులు నెగ్గినచో క్రొత్త పార్లమెంటు కాలములో సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుననుస్థానెత్తుకొనజాలమని అభయమియుడని కార్మికపక్షమువారు గోర జాతీయవాదు లంగీకరించిరి. జాతీయవాదులు డచ్చివారు ఆతివాదులు రిపబ్లికను సిద్ధాంతముల ననుసరించువారు. వీరి రాజకీయ సిద్ధాంతములు కార్మికవాదుల సిద్ధాంతములకు పూర్తిగ వ్యతిరేకము. క్రొత్త పార్లమెంటులో కార్మికవాదులు జాతీయవాదులకు దక్షిణ అఫ్రికాపక్షమువారికి మధ్యగా నుండురు.

స్వల్పగారి సహాయకవర్గమువారు రెండరిని స్వల్పగారు కోల్పోయిరి. ఆర్థికమంత్రిగూడ ఓడిపోయెను.

హెర్బెర్ట్ జాగ్జు ప్రభుత్వము తప్పదు

అని అనుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా పత్రికలన్నియు: విషయముల అభినందించుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు అభివృద్ధికరముగ పనిజేయుటకు అందరును దోడ్పడవలె ననుచున్నవి.

లండన్ వత్తికాభిప్రాయము

స్వల్పగారి పరాజయమునకు లండనుపత్రికలు వగరు చున్నవి. కాని స్థానిక సమస్యలనుగూర్చి వ్యక్తికరించుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా రాజకీయభాగ్యదయ మెట్లుండునో చెప్పటకు వీలులేదనుచున్నవి. రిపబ్లిక జాతీయవాదులను చెనుకకు లాగుటకు తొందరపడకుండ కార్మికులను అపయోగపడుదురనుచున్నవి. ప్రాతప్రభుత్వమువారు రెట్టకే అదరించిరో తప్పకను జాతీయవాదులుగూడ కార్మికులను అయిలనే ఆదరించెదరు. అంతకంటె ఎక్కువజేయురు అధికారముమీదబడుట తోడనేని దానము రాక మానదనుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాకు క్రొత్తమనుష్యులు: వలన క్రొత్తపద్ధతులను లాగియుండుననుచున్నవి.

భారతదేశ అధినివేశ సంఘమువారు

24 వ తేదీని అధినివేశ కార్యాలయమువారితో కలసి కాని మాట్లాడెదరు.

హైదరాబాద్, జూన్ 20:— అనువాదనిజంపెనని నిందితులుగజేయ బిచ్చ ఇచ్చిబిచ్చిదారులలోను ఒకరిని పదవిజేసిరి. రెండవవానికి 15 సంవత్సరముల కఠినపరక ముగ్గురు విధింపిచ్చి. మైనిక కానసము రద్దయినప్పటినుండి రాజకీయవార్తలు విచారణయగుట కిదే మొదటిది.

తురుష్క-సంఘ సంస్కరణములు

కాబ్బా: తి కీడ గూడదు

లండన్, జూన్ 19 రాత్రి 8/45:— 17 ఏండ్ల లోపు గల విద్యార్థులు తరీరద్దాముగలవారని చెబుటలు తెలియ జేసినగాని కాబ్బంతి క్రిడలందు (పుల్ బాల్) ప్రవేశింపరాదని తురుష్క విద్యార్థిభామాయ్య డుర్తువుజేసెను. పదిమందిలో తురుష్క-స్త్రీలుకలసి స్నానముచేయగూడదని చేయబడినట్లెత్తరువు ఎటు ఆనాచరణీయముగ నుండెనో ఈక్రితపుగూడ అయిలనే ప్రజలకు ఇష్టముగనుండునని మైయుప్రతికానిలేఖిరి తెలుపుచున్నాడు. స్త్రీల స్నానమువిషయమై పోలీసువారు అమలులో తెట్టునటుల జేయుడని ఆజ్ఞాపించిడి. స్త్రీ లట్లు స్నానముచేయుచో కనిబెట్టెన మని పోలీసువారు తెలియ జేసిరి.

విదేశీయులు ఉపాధ్యాయులుగ నియమింపబడుట

కాన్స్టాంటిన్పోలిస్ తురుష్కపాఠశాలలం దుపాధ్యాయులుగనుండుటకు ప్రభుత్వమువారు 11 గురు ఫ్రెంచివారిని, 4 గురు ఆంగ్లేయులను ముగ్గురు జర్మనులను నియమించుటకు ద్వేషించినందులకు వసీపు జేగారిని అభినందించుచున్నారు.

క్రొత్తజర్మను నిబంధనలు

విదేశములకు సంచారముపోవలెనపు ప్రజలు పన్నులను వసూలుచేయు అధికారులకు 10 నుండి 60 మార్కులవరకు కప్పము గట్టవలెను. అప్పుడు వారు అధికారపత్రముల నొసగెదరు. ఆచీటి యున్న గాని కదలుటకు వీలులేదు. విదేశీయులకు గూడ జర్మనీలో ఇదే వర్తించును.

పడమటి ఆఫ్ఘ్నిలియా

గవర్నరు పదవి

కార్మిక అభ్యర్థి లేడు

క్రొత్తజర్మను నిబంధనలు

పడమటి ఆఫ్ఘ్నిలియా కు కన్నశ్వేటిపు అభ్యర్థిని గవర్నరుగ నియమించుటకు కార్మికపక్షమువారి కిష్టము లేదు. కార్మిక ప్రతినిధిని నియమింపవలెనని పార్లమెంటు కార్మికపక్షము వారు తీర్మానించుకొనిరి గాని వారిప్రయత్నములు నెగ్గనని తెలిసికొనిరి. లెఫ్టినెంటు కర్నలు క్యాంపియను గారిని పడమటి ఆఫ్ఘ్నిలియా వారు గవర్నరుగ నుండుట కంగీకరించెను.

హెరియటు ప్రభుత్వము

మెల్లగవ్యవహారములను ఎత్తుకొనుచున్నారు

కప్పము లుండ వనకొనుచున్నారు

లండన్, జూన్ 19 — రాత్రి 9 - 25 కొత్తమెంచి ప్రభుత్వము వారు తమ విమర్శకులను కలవర తెట్టుచున్నారు. తమదేశములోను విదేశములోను తమరి నెదొర్కొను కష్టపనులను పరిష్కారము చేయుటకు క్రొత్తప్రభుత్వమువారు మొదటిది ప్రభుత్వమువారి కాటరిక మున్నగలగజేయుటకు ఎవరూ ఉద్దేశింపలేదు. ఎట్టిప్రభుత్వమును ప్రవేశబెట్టితిమని ప్రెజిడెంట్ ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన గోరుచున్నారు. వారు చేయుపనులన్నిటి వారిని పరీక్ష జేసెదరు. వారి కబుర్లతో పని లేదనుచున్నారు. కాన షాహి యటుగారి కెట్టిప్రభుత్వములను తెచ్చి తెట్టుచు జర్మనీనిగూర్చి ఫ్రెంచి ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వమువారు ఒక వీరపాటును జేసికొనుటకు సమయ మేర్పడినది. తమ ఒడంబడికను బహిరంగముగ ప్రకటించవలసిన సమయము గగ్గినది.

సాంఘిక వాదుల నయి. రి.

హ్యూలిన్, జూన్ 20:— సాంఘిక వాదులు తమస్వాతంత్ర్యమును నిలబెట్టుకొనెదరు. ప్రభుత్వమువారు తమస్వాతంత్ర్యములను యదార్థముగ అమలులో తెట్టునంతకాలము ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడెద మనుచున్నారు.

అదాముపుపన్నును పూర్తిగ వలు గూడ చేయుటకును వ్యయమును తగ్గించుటకును హెరియటుగాడు ఏర్పాటుజేసి నిరట.

రకాక్షి నం||రం జ్యేష్ఠ మాస బ|| ౫, శనివారము

గ్రంథ పరిచయము

శ్రీమద్భాగవతసామాన్యము:
మూలము. (నాగరిలిపి)

ప్రకాశకులు. — పి. ఎస్. కృష్ణస్వామి. (1) 18, పిలాతోపు, మైలాపూరు, మదరాసు. (2) బ్లాకు నెం 12, తుకారామ బిల్డింగ్ నెం 2, టార్డియోరోడ్డు, గ్రాంటురోడ్డు పోస్టు ఆఫీసు, బాంబే నెం 7. ఇది ప్రథమసంపుటము. (మచ్చునకు పంపబడినది.) మేలైన కాగితములపై సింగిల్ క్రాను 16 పేజీల పైజున స్టోకములు నాలుగుపాదములు వేటువేటుగ ముద్రింపబడినది. కొత్తనుబైండు. సంపుటము ముద్దులు మాటుకట్టుచున్నది. ఇట్టి సంపుటములు ముప్పదిరెంటితో రామాయణము ముగియ గలదు.

శ్రీరామచంద్రు డశ్యమేధమును జేసిన 82 దినములలో నొక్కొక్కనాడు కుశలపులచే గానము చేయబడిన గ్రంథ భాగ మొక్కొక్క సంపుటముగా బ్రకటింపబడును.

ప్రక్షిప్తపునరుక్త భాగములు కథాలోపములు లేకుండు నట్లు పెక్కుమాతృకలతో బరిశీలించి ప్రకాశకులు దీనిని బ్రకటించెదరు. ఇది పారాయణము చేసికొనువారల కనుకూలముగ నుండునను ప్రకాశకుల యభిప్రాయము సమంజస మనియే తలపనగును.

చందాదారులగువారల కొక్కొక్కసంపుటము రు 1-8-0 అగును.

ఇతరులకు రు 0-12-0 మొదలు రు 2-4-0 వఱకు సంపుటమునుబట్టి వెల మాటుచుండును. తపాలాఖర్చులు కొనువారలే భరించుకొనవలెను.

సంపుటములు వెల కొక్కటియొప్పవన బ్రకటింపబడును.

చందాదారులు కాగోరువారు గ్రంథ ప్రకాశకులకు వ్రాసికొనవలెను.

* * * *

పల్నాటియుద్ధము (వచనము)

గ్రంథకర్త : పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు, బొను హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు, గుంటూరు. ఈ గ్రంథము చక్కనితైలిని రచింపబడినది. బ్రహ్మనాయని ప్రభుభక్తి, శాంతగుణము, బాలచంద్రుని నిర్వక్ర పరాక్రమము, నాగమ దేవి కుతంత్రములు మున్నగునవి చక్కగా జదువరులకు బోధపడగలవు. ఈకథనే గ్రంథకర్త పద్యములుగా రచించి “పల్నాటియుద్ధ కథాసంగ్రహ” మనుపేర గ్రంథముతో జేర్చి యున్నారు. వెల రు 1 గ్రంథకర్తగారి గ్రంథము నమ్ముదురు.

* * * *

కురంగి: — గ్రంథకర్త: పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు, బొను హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులు, గుంటూరు. ఈ చిన్నపుస్తకమున ప్రేమబద్ధులగు కురంగి రామమోహనులను యువత యుములయొక్కవియోగావస్థలు వర్ణింపబడినవి. దీనిని బద్ధరూపముగనున్న నవలయనవగును. కల్పన, పాత్ర పోషణము సముచితముగనున్నది. కవిత్యము రసవంతముగనే యున్నది. గ్రంథకర్త గారియొద్ద నీ గ్రంథము వెలకుదొరకును. వెల 0—6—0

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త: — పారసంది. రామశాస్త్రిలుగారు
వెల రూ 0-12-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, చెన్నపురి

బాల భారతి

మాసపత్రిక

సంపాదకుడు, జి. ముక్తేశ్వరము బి. ఏ. రి వ సంపుటము. దీనియందు హైందవనాటకముల విషయమై మంచి విమర్శింపఁబడియున్నది పిమ్మట నీతిబోధకములగు ఆనార్యపాఠశాల విద్యార్థుల సంభాషణలు, దురభ్యాసములు, పాకశాస్త్రము, కాళహస్తిశ్రీర కతికమునండి పద్మరత్నావళి శ్రీవిద్య, పశ్చాత్తాపము నొందినవారే, నీతివాక్యములు మున్నగునవి యెల్లరకు ప్రవర్తన చక్కగ గలుగుట కనుకూలముగ నున్నవి. దీనికి సంవత్సరమునకు రు 1-4-0 మాత్రమే చందాగా నేర్పరుపబడినది. ప్రత్యేకముగా మాసమాసము కొనువారలకు. 0 2-0 మాత్రమే వెల బహుములభిము. ఫల వదికము. గాన దీనియందధిక ప్రేమ నంపగలవని మానస్సుకము కలయువాలు ఎం.పి. శర్మకంపెనీ మద్రాసు, 2:2 నెంబరు, తంబుకెట్టిపేధి. అని వ్రాసి తెప్పించు కొనవలయును. — మె. కు. శా.

* * *

జ్ఞాన దీపిక

పక్షపత్రిక

1924 సం|| మే 15 తేది మూడవసంచిక. దీనియందు వైరాగ్యము, సత్యమార్గము, తులనీదాసుచరిత్ర, ఏకాంతము, ఆర్య వాక్యములనువ్యాసము లనుభవసిద్ధముగా బాలురకుగూడ దెలియు నట్లు చక్కగ వివరింపబడి యున్నది. దీనిని జనువువారికి భక్తివైరాగ్యములు చక్కగనబ్బి, సన్మార్గప్రవర్తకత్వ మబ్బును గాన వెలుమువారలు, సంవత్సరమునకు 2.8 0 లును అర్థ సంవత్సరమునకు 1 8.0 లును ప్రతిసంచికకు ప్రత్యేకము 0-2-0 లును. మేడూరి శ్రీరామమూర్తి బి. ఏ. మేనేజరు, జ్ఞానదీపిక విజయనగరము, అను పోటీకి వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. అచ్చు మంచిదిగా నున్నది. తప్పలు విశేషములుగ లేవు కాగితము మంచిది. — కెం. కు. శా.

* * *

వివేకచంద్రిక

సి. కుమారస్వామి అండు సన్న్య-మదరాసు

వివేకచంద్రిక యను పేరుగల నీతిబోధక గ్రంథములలో చేరిన మొదటిపుస్తకమున, రెండవపుస్తకమున మాకు చేరినవి, ‘ఆర్య’ అను నిగ్గి ఘపత్రికా సంపాదకులగు బ్రహ్మశ్రీ టి. ఏ. స్వామినాథస్వామిగారిచే నివి రచియింపబడినవి

నీతిబోధనము పాఠశాలలలో నావశ్యకమని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి. ఈ రెండు పుస్తకములును ఆ కొఱంతెను దీర్చు ననుటకు సంశయములేదు. వీనినిని పాఠము లన్నియు నొక్కొక్కనీతి నాధారముగాగోని చక్కని కథలరూపముగా వ్రాయబడినవి. అకథలు పురాణేతిహాసములనండి తీయబడినవి. మరియు అడకువతో మాటలాడుము, కపటముకూడదు మొదలగు కీర్తి కలతో పాఠములన్ని. వీనియందు వాడినభాష సులభముగను భావగాంభీర్యముగను, బాలురకు సువ్యక్త మగు నట్లును నున్నది.

ఈ పుస్తకములు, ప్రసిద్ధపుస్తకవ్యాపారు లగు సి. కుమారస్వామి నాయుడు అండు సన్న్య వారిచే ప్రచురింపబడి యున్నవి. మొదటిపుస్తకము వెల రు 0.7-0, రెండవపుస్తకము వెల 0.8-0

మతకోకిల

[బళ్లకూరి హనుమంతరావుగారు]

కం. శ్రీరాధామాధవ శృం
గారోజ్యలవనవిహార కాతుకలీలాం
కూరంబు లాసఁగుఁ గాత శు
భారంభోదయములను ద్వితీయలి కెపుడున్.
మ. నిరతిం గాంచిన వెంచినట్టి తలెడందొడ బాసి నిర్భాగ్యులం
బాపుప్రత్వదశం బలాశించయఁచాలబడినై ధాత్రీకిం
బరువైపోయితిఁ బట్టుగ్రడ్డలకు నెబ్బంగిం బొసంగుం దయా
దరఁగింతుఁడరక్షణ క్రమగుణాధారప్రభ వొన్నతుల్.
మ. పురుటింటన్ ఛదకీటకకృధల వాపోఁగ నాతల్లిని
మృదుఁడం జల్లుపలార్చిక్రొథభయ దృష్టాల్గొన్నతోవక్త్రగ
వ్యార కాకారవభీషణధ్వనిఁ గులాయంబెల్లఁ గంపింప ను
ధురుగింద్రోచెనుఁ ధాత్రిధాత్రియగు నేతుంబూరమంబూరమే
మ. పరశ్వైక్యకృష్ణాత్మసూక్ష్మములు బల్లలాటలై మీరు సో
దరచంచాపుటకోటికట్టన నితాంతకేళభాస్వాంబుని
ర్పణీమజ్జనగాత్రనై వనిత పించం గల్గె నా కక్కటా?
యరణ్యోల్కాక్షి వసప్రియార్ద్రురప వాదాలాపముల్

భూస్థలిన్ (?)

గీ. ప్రాగ్భవాదృష్టవశతే సంప్రాప్తమైన
వర్ణసాదృశ్య మలరునె? వరరవాసు
కలన మాధవస్మరణ పల్లకులకును
గుణము రూపంబుకంటె నెక్కుడు ఘనంబు.
గీ. ఘనవరాహహీనమా గమానచయము
అత్తవాఁడ్లు నవమాస మరిగె నచట
కన్న వెంచినట్లి లేకున్న నురి
పుట్టినింటను గడపితి మాడు నెలలు.
మ. ధర సన్మాదృశపల్లవాధర ప్రమోదస్ఫుర్తి ధాత్రీగృహ
భిరతిం బో భగినీకుభాగమనం శ్రీతాత్మ లోచుండ్రు సో
దరులే దుర్దినమందుఁ బుట్టితిని? సందర్శింపఁ బల్కంగ నో
ర్చువు తోబుట్టులు మాత్రిసైన లనుజపాలంబముం గాంతుకే.
గీ. అస్మదాలాపలక్ష్మీవిహారతరణ
మస్మదీప్సిత సంచరవార్హజేళ
నస్మదానంద విభవ మోహనసథము
చైత్రవైశాఖ శుక్రమాసత్రయంబు.

మ. సరసామోదపరాగ పూర సుమనస్సంఘాత నిర్వత్సృతో
త్కరించుపుత్రబాలపల్లవ కిఖాగ్రాస ప్రతాప్తినే శుభ
స్వము స్వీకెనుఁ బల్లవాధరకు నేర్పం బాలితి న్యాధన
స్మరణన్ మంజులతేలికా వనశరశృంగరాతిపోల్గానీనై.
మ. గున్నల బంచమకృణకూటియు లృచరింపఁ జైత్రమం
చమ్ములు పయ్యెద ల్బరువులై తేపియింపఁగ వేటలాడఁ జే
క్రొన్ననవింటిజోగు రతిగుబ్బుచనం గవ మాసి పోవుబ
ల్లన్నవిసాన వీరిననికాతలతాంత శీలముఖంబులన్.
గీ. తలఁపు లొకటియై కేవల లలిసి మెలఁగు
కీరకారికాశ్రమర మయూరపాలి
మద్వయస్యలు నచుఁ బాసి మరగుచుండు
రరుగుచుంటిని వత్తుఁ దొల్కరికి ముందు.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,
7, తంబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర గీతి

[శ్రీరామమూర్తి గారు]

నూతనోద్యమము లన్నిటిలోనూ గానవిద్య పునరుద్ధారణజేసి వృద్ధిపరచి విజృంభింపజేయుట యత్యవసరముగా నున్నందునను, ఆంగ్లేయపత్రికలలోను అరవపత్రికలలోను దీనిని గురించి బహుతరముగా పండితులు పాఠకులకుఁ బ్రాయము జూచి “ఆంధ్రగీతి” యను శీర్షిక క్రింద రెండుమూడు ప్రథమ వ్యాసములు సారస్వతానుబంధములో వ్రాయ బూనియున్నాను. సంగీతశాస్త్రజ్ఞులము ఆంధ్రభాషా పాండిత్యము లేని పాఠకులవైతను ద్రవిడ కర్ణాటకదేశములలో యీ విద్యయందున్న శ్రద్ధయు అభిరుచియు చూచి యున్నందున మనయాంగ్లములలో యిందువిషయమై యిదివరకు దానిని విశేషశ్రద్ధయు ఉత్సాహమును కలిగించుట యీ రోజులలో అత్యవసరమని తోచి కేవలము జాత్యభిమానమువల్లనే నాకు యీ వ్యాసములు వ్రాయ నుద్దేశము కలిగినది. ఇందువల్ల మనమాంధ్రదేశముగా నున్న సంగీతవిద్యాసములు గానకళయందభిమానముల పెద్దలందును యీ పత్రికలో సరకువిషయము చర్చించి శ్రద్ధవహించి యీవిద్య పునరుద్ధారణముచేయు మార్గము లాలొచించుటయే నా యుద్దేశ్యముగాని, వాణికిదేశకు తెలియని కొత్త సంగతు లిందుములముగా తెలియజేయగలుగుదు నని నా అభిప్రాయము కదు.

చెన్నపురి రాజధానిలో తమిళ కేరళవాసులకంటె ఆంధ్రులు స్వభావవిషయమై యెక్కువ ఉత్సాహము కనబట్టుచున్నారని ఆంధ్రేతరులుకూడా అంగీకరించిన విషయమే. ఈ మధ్య అనగా 10 సంవత్సరములనుండి ఆంధ్రదేశమునందంతటను తరుచుగా జరుగుచున్న సారస్వతమహాసభలు గ్రంథాలయసభలు మొదలగునవి దీనికి వృద్ధాంతరములు. ఇందు విషయమై ప్రజల కభిరుచి కలుగుటకు ఆంధ్రభాషలో యిప్పుడు ప్రచురింపబడుచున్న వార్తాపత్రికలే పధానాధారములుగ నున్నవి. ఇదిగాక గత రెండుసంవత్సరముల నుండియు నాటకరంగమును అభివృద్ధిచేసి ప్రజలకు నీతిబోధకము చేయుటకు అనేకపాట్ల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దీని విషయమై 10 రోజులక్రిందట బందరునగరమున ఆంధ్రజట సాహిత్యసభలు జరిగియున్నవి. ఈ రెండు సంగతులలోను ఆంధ్రులు ముందంజ వేయుచున్నారన్నమాట నిజమే. కాని ప్రజారంజకమునకు ముఖ్యధారమైన సంగీతవిద్యయందు మన యాంధ్రులు ప్రస్తుతము మన తమిళసోదరులతో సమానముగా నిలుచుటకు అర్హులుగా నున్నారా లేరా యనుసంగతి మాత్రము విచారణియము. సంగీతమునందు కీర్తనములు జావలీలు మొదలగు “పట్టు” విశేషముగా నాంధ్రరచయితలే యున్నప్పటికి గానముచేయుటయందు గాని ఆకంఠించుటయందుగాని మెచ్చుకొనుటయందు గాని తమిళనాడునందున్న యభిరుచి ఆంధ్రదేశమునందు అంతగా కాన్పింపకన్నట్లు అనేకమంది చెప్పుచున్నారు. తెలుగుతెలియని అరవగాయకులు కొందరచ్చటచ్చట భావరథముగా పాడుచుండవచ్చును గాని గానకళానైపుణ్యము వారి కలవడికట్లు మనవారిలో కాన్పింపకున్నది. “మీరు పాడుకొను కీర్తనము లన్నియు మా తెలుగుభాషలోనే యున్నవయ్యా” అని మన యాంధ్రులెవరైన తమిళులవద్ద యన్నచో “నిజమే గాని మీరట్లు పాడుకులే లేరేమిసార్ ?” అని జవాబు చెప్పుచుండురు. ఇది యాంధ్రులకు చాల నిరుత్సాహమైన సంగతియేగాని బాగుగ నాలోచించినయెడల చాలవరకు నిజమే యని తోచును. దీనికి రెండు మూడు నిదర్శనములు గనబడుచున్నవి. ఆంధ్రతమిళదేశములకు మధ్యనున్నట్టియు, రెండుభాతులవారను నివసించుచున్నట్టియు మన ప్రస్తుతరాజధాని యగు చెన్నపట్టణమున యెప్పుడు యెక్కడ గాన సభలు జరిగినను నూటికి తొంబది తొమ్మిది అరవగాయకులే ఆదరింపబడుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమున కాకినాడ మొదలగు దూరదేశములలో కూడ, సంగీతసభలు జరిగినప్పుడెల్ల విశేషముగా దక్షిణమునుండియే గాయకులను దిగుమతి చేయుచున్నారు. అదిగాక చెన్నపట్టణములోను దక్షిణదేశములోను, దివ్యస్థలములందే గాక అనేకపాట్ల పాటకచ్చేరీలు యెల్లప్పుడును జరుగుచుండును. ఆంగ్లేయభాషా ప్రవీణులు సహితము అనేకమంది సంగీతాభివృద్ధికి విషయముగా పనిచేయుచున్నారు. మన యాంధ్రదేశమందన్ననో యెక్కడో రెండు మూడుపాట్ల సంవత్సరమున కొక్క వారముదినములు మాత్రము శాస్త్రబద్ధమగు గానకాలక్షేపములు జరుగుచున్నవి. ప్రజాసామాన్యమునందు శాస్త్రీయ గాన మన్న యభిరుచి తక్కువగానే కనబడుచున్నది.

ఆంధ్రగీతా వాఙ్మయము విమర్శించినచో, గ్రంథకర్తలు “అయ్యంగాద్లు” “అచ్చయ్యద్లు” ఎక్కువగా కనబడుచున్నారు; అట్టిపుస్తకములను విక్రయించువారు కూడ, అరవప్రతులు ఖచ్చిన్నట్లు తెలుగుప్రతులుఖర్చుకులేదని చెప్పుచున్నారు. సంగీత వాఙ్మయమనగా సాహిత్యమును దానికింద స్వరలయగా వాడులను నూత్నియ పుస్తకములు మాత్రమే అట్టి పుస్తకము ఒకటి “సంగీతవిద్యాదర్శనము” అను పేరున గుంటూరు పురవాసియగు ఒక గాయకుడు పూర్వము వ్రాసియున్నాడు. తరువాత అదివిశేషముగ ప్రజలలో ఉపయోగింపబడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తరువాత లేలు శ్రీఅనందగజపతి మహారాజువారు, కొందరు తమిళగాయకులకు విరాళము లిచ్చి నాలుగైదు సంచిలు గుడిపించిరని తెలియుచున్నది. కాని సదరు పుస్తకము లిప్పుడు విక్రయింపబడుటలేదు. “కృతిదర్శనము” అను పేరున రెండు సంచిలు, కాకినాడలో ప్రచురింపబడినవిగాని, అవి యెంతవరకు వ్యాపించినవో తెలియదు. ఇది యిట్లుండ అరవ గ్రంథకర్తలు వ్రాసిన తెలుగుపుస్తకముల నేకములుగలవు. అందులో నెప్పుడు కొన్ని వెలకు దొరకుటలేదు. కాని నవీన పుస్తకముల సంఖ్యయే 15 వాకు ఉండునని తోచును. “గానభాస్కరము, సంగీత తత్త్వావళి, సంగీతప్రదాయని. సంగీత సుధాంబుధి, సంగీతచిత్రాంబరి త్యాగరాజస్వాదయము (నాలుగుసంచిలు మొదలయిన పుస్తకములు నవీనముగా వెలువడినవే యని చెప్పవచ్చును.

సుప్రసిద్ధ గాయకుల పేర్లు వివర్ణించినచో ఆంధ్రవామము ఒక శతాబ్దమునుండి కూడ తొక్కుట యరుదు. కొందరు పేరు గాంచినవైతేకు లుండవచ్చునుగాని గాయకులు స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. కాని పూర్వపరిశీతులు విచారించినయెడల రెండుమూడు సంవత్సరములక్రిందట తమ ఆంధ్రులు సంగీతవిద్యయందగ్రగణ్యులుగ నుండుటయేకాక తమిళ, కేళ, కర్ణాటక దేశములకు మార్గదర్శకులుగ నున్నారు. తంజావూరు మహారాజుల స్థానములందు ఆంధ్రగాయకులే పండితులుగా నుండిరని తెలియుచున్నది. తరువాత నుమాగు 1½ శతాబ్దములక్రిందట, భూలోకవారదుడనియు నాల్కీకుని యవతారమనియు శ్రీబమ్మైర పోతానామాత్యుని వలెనే ధనాశ్రయ కేవలము నిష్కామమైన భక్తిమార్గము నవలంబించి దినములు గడిపిన మహానీయుడనియు ఆంధ్రభాషాపరిచయము లేని ద్రావిడులను తెలుగు కీర్తనములచే విభ్రాంతులజేసిన సమర్థుడనియు, జగత్ప్రసిద్ధి కెంది ఆర్యావర్తము నందంతయు యిప్పటివరకు జనులందరి నానందని మగ్నులజేయు కీర్తనములు వేలకొలది వదించినట్టి శ్రీత్యాగరాజస్వామి కాకర్లసంకేష్ణుడగు ఆంధ్రుడే ఆయన తో ఆంధ్రగీతియొక్కయు, కర్ణాటకగానముయొక్కయు అభివృద్ధి నిలిచిపోయినదని చెప్పవచ్చును. ఏలమన ఆయనయేగర్వదినపద్ధతులప్రకారమే సంగీతవిద్య యిప్పటివరకు యాడుచుకొని వచ్చుచున్నది. కాని ఆంధ్ర, తమిళ, కేళ, కర్ణాటకములందెక్కడవైనను శ్రీత్యమార్గము నవలంబించి గానశాస్త్రమునకు వచ్చి డెచ్చు సమర్థులగ వ్యక్తి ఒకడైనను బహులుజేరలేదు. శ్రీత్యాగరాజస్వామికి పూర్వము రాగలయోదులయందతిమనోహరములగు శ్రేత్రమనదములు రచించిన శ్రేత్రయ్య మన యాంధ్రుడే. పూర్వము గానవిద్యయందంత యున్నతస్థానము నాక్రమించియున్న యాంధ్రులు ప్రస్తుత మెట్టిస్థితిలో నున్నారో మామకొనినయెడల జాత్యభిమానముగల ప్రతియాంధ్రుడును తల వంచుకొనవలసినదే.

దీనికి కారణము లిందుక విచారితము. సంగీతశాస్త్రము భృగ్వంశముకు శిగిన బుద్ధిలము మిగిలిన జాతులవారికంటె ఆంధ్రులకు తక్కువమని యెవ్వరును అనరు. ఎవ్వరును అనలేరు. విద్యాభివృద్ధి మైన ఆధారములు 1 రాజపోషణ 2 ప్రజాదగణము. జమీందార్లు కొందరు కొంతవరకు గాయకులకు శీతములు బహుమానములు యిచ్చి సత్కరించుచున్నారుగాని ప్రభుత్వమువారు యిందువిషయమై శ్రద్ధవహించుటలేదు. ప్రజాదరణవిషయ మన్ననో, గానవిద్యయందు గణ్యత జనులలో క్రమక్రమముగ తగ్గిపోయినది. గాయకులుకూడ వారి పూర్వులేర్పరచిన యన్నతాశ్రయములను విడనాడి నీతిబాహ్యులై, ప్రజాప్రోత్సాహము తగ్గినందున క్రమక్రమమున వేళ్ళకు బాకలీలు చెప్పుటయందు మాత్రము తమ సంగీతవిద్య సుపయోగించుచుండిరి. ఇంకా తరువాత కొందరు గాయకులు మేళములలో వేళ్ళువెనక తాళమువేయుచు వారికి “పిస్సాలు” (ఉపగాయకులు)గా నుండిరి. ఇంక జనసామాన్యములో సంగీతము వేళ్ళవిషయమున నైతికజీవనమునకు భంగము కలుగజేయుననియు కూడ కొందరభిప్రాయపడుచుండిరి. కాని గానలోలులకు

కంకర, నారద, అంజనేయ, భరతాదులయొక్కయు, సరస్వతియొక్కయు జీవనములు జ్ఞప్తియందుంచుకొని సంగీతమును కేవలము జావలీలయందు మాత్ర ముపయోగించుటచేత అచ్చటచ్చట నైతిక జీవనములకు భంగము కలుగవచ్చును కాని నీతిమార్గమున సంగీతము సుపయోగించినయెడల మానసోల్లాసము నిచ్చుటయే గాక భక్తిమార్గమును కుదురుపరచునని యిండుక యోచింపరైరి. ఇప్పుడిప్పుడు మనబాలికలకు సంగీతము చెప్పించుచున్నారన్న సంగతి నిజమేగాని యదియొక సంగీతమా? రాల్గరించు విమల గాంధర్వ చుట్టిపాటలకు వర్తించునా? సంగీత మనగా గాయకులయొక్క ఉల్లాసపరితాపాలనుక దరూపముగాగలయాది యుక్తముగా వెలియుచున్నార్గము. నాదమునందున్న శక్తి విజృంభణము, గమకము, రంజకము మొదలుగాగల గుణములు తెలియనివాడు గాయకనామమున కర్హుడు కాజాలడు.

అట్టిజ్ఞానము పరిపూర్ణముగా గలిగినవారు మన యాంధ్రులలో అనేకమంది పూర్వముండెడివారు. ఇప్పుడు కాన్పించుట యరుదు. అట్టి ఉన్నతదేశయందున్న సంగీతవిద్యను పునరుద్ధారణము చేయుటకు పండితపాపరులందరు గూడి గట్టిప్రయత్నములు చేసినగాని అది పూర్తిగా నశించిపోవునేమో యని భయపడుటకు గూడ కారణము కనుక గాన కళ మందభిమానము గల యాంధ్రులెల్లరును సంగీతాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారను నూచించు వారికి తోచిన యభిప్రాయములు సారస్వతాను బంధములో అపుడప్పుడు వ్రాయించు చున్నయెడల కొంత ప్రచురము జరుగగలను. ఇక ముందు వెలువడు సారస్వతానుబంధములలో శ్రీత్యాగరాజస్వామిలవారి జీవితము మొదలగు వ్యాసములను వ్రాయదలచుకొన్నాను. అట్టి వ్యాసములు ఆంగ్లేయ పత్రికలలో ఎం. యస్. రామస్వామి అయ్యరు వర్తరాలు యిదివరలో వ్రాసియున్నప్పటికిరీ తెలుగుపత్రికలలో కూడ ప్రచురించినయెడల ప్రజాసామాన్యమునకు యీవిషయములు తెలియగలందులకు ఆంధ్రభాషలో ప్రచురము అత్యవసరమై యున్నది.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును
సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతినంచిక యందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో పత్రిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు	0.10 0
స్తాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయించుకొని తక్కినసొమ్మునూత్రము పంపవచ్చును.	
సంవత్సర చందా	రూ 6 0 0
అర్ధసంవత్సరము	„ 3 0 0
వికిపత్రిక	„ 0 10 0

ప్రస్తుతము సోప్టలు రూల్సు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మణి యార్డరు పంపిన శుభర్పు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును

మేనేజరు, భారతి.
తపాలపెట్టె నెంబరు 212 మద్రాసు.

వనాపధి ప్రభావము

[ఆయుర్వేద మార్తాండ, భిషగాచార్య
చండిత హెచ్. సుబ్బరాయశాస్త్రిగారు]

శ్రీ కృష్ణమూర్తి గోపీవస్త్రాసహరణానంతరము బల
రాముడు గోపకులు వెంటరాగా బృందావనాంతముల గోవుల
మేపును, తీక్ష్ణమైన ఎండయందు తననీడలచేతను గొడుగులవలె
నున్నట్టి చెట్లనుచూచి గొల్లలతోడ నిట్లు పలికెను:

శ్లో॥ పశ్యతేతాన్ మహాభాగాన్ పరాభౌతాంతజీవితాన్,
వాతసర్వా తపహిమాన్ సహంతో వారయంతి నః.

పరల కుపకరించుటకే పుట్టినట్టి యీ వృక్షముల
చూడుడు. తాము ఎండ గాలి మొదలగువాటివల్ల వైన కష్టము
లను సహించుచు ఇతరులకష్టములను పోగొట్టుచున్నవి.

పత్ర పుష్ప ఫలచ్ఛాయామూలవల్గులదారభిః
గంధ నిర్వాసభస్మాత్ఫిత్తైః కామాన్ వితన్వతే.
వీతావజన్యసామగ్ధ్యం దేహినామిహదేహిభుః
ప్రాజ్ఞైరర్థైర్యా వాచా శ్రేయ ఆచరణం సదా.

(భాగ. ౧౦. ౭౩)

మ. అపకారంబులుచేయ మెవ్వరికి నేకాంతంబులందుండు నా
తపశీతానిల వన్న వారణములై తల్లగంధనిర్వాసభ
స్యపలాశామరందనూలకు సుమచ్ఛాయాఫలశ్రేణిచే
నుపకారంబును చేయుఁగలకు నీయుక్తీజముల్ గంటిరే.

మున్నోకప్పుడు పురాణపురుషుడగు నా కృష్ణమూర్తి
చెట్లను చూచి నవ్వుచు తన యన్నయగు బలరామునితో నిట్లు
పలికెను:

శ్రీభగవాన్: అహో అమితవరామరాష్ట్రితం
పాదాంబుజం తే సువనః ఫలార్హణమ్॥

ఈ చెట్లు తమ వృక్షజన్యము దేనివలన కలిగినదో అట్టి
జుష్మాన నివృత్తికారకు దేవతల చేత నర్పింపబడినదియును,
పువ్వుల పండ్లు మొదలగు వాటిచేత పూజించునవియును...

అగుచున్నది. ఈ చెట్లయందలి ఆనురాగముచే కాదే
కర్ణయోః కర్ణికారం,
విద్రవాసః కనకకపితం వైజయంతీంచ మాంసం.

చెవులయందు కొండకగు (గొడ్డికార) పువ్వును,
వైజయంతీవనూలను ధరించినవా డాయెను.

విన్యస్తహస్త మితకేణునానమబ్జం
కర్ణోత్పలాలకకపోలముఖాబ్జహాసం

శ్రీ కృష్ణమూర్తికి బ్రయితమంబులగు చెట్లచాటున గోప
చనితలు నెడకుట యారీతిగ వర్ణింపబడినది.

నీ॥ పున్నాగ కాననే పున్నాగవందితుఁ
నిలకంబ కాననే తిలకనిటలు

ఘనసార కాననే ఘనసారశోభితు
బంధూక కాననే బంధురీత్రు

మన్మథ! కాననే మన్మథాకారుని
వంశింబ కాననే వంశధరుని

జందన! కాననే చందనశీతలుఁ
గుండంబ కాననే కుండరచను

నింబ్రభూజను! కాననే యింబ్రవిభవుఁ
గునలవృక్షమ! కాననే కునలయేను

బ్రయికపాదప! కాననే ప్రియవిహరు
ననుమఁ గృష్ణుని వెనకి రయ్యజ్జుముఖులు

శ్లో॥ నల్లనివాడవచ్చ నయనంబులవాడు
మల్లియలార మీసాచలమాటునలేడుగదమ్మ చెప్పరే.

ఈ రీతిగనే లవంగ, లుంగ, వత్సక, అద్దన, అశోక,
కాంచన, కురువక, పాటల, విలేయ, చూత, మాధవీ, కడలి,
తులసీ, కింశుకేశ్యాది వనావధులు వర్ణింపబడినవియేకాక తత్సా
మిష్యదేహంగ సౌష్ఠవముకూడ దీనిచే తెలియగలము.

ఈ సాదరింతిలో, ఇయ్యాలమగుచోట, ఈ మహి
జమునీడ ఈ పుష్పలతసంతో, ఈ ప్రసూనవేది యిత్యాది
వనవిహారసీమల

“పూర్వలీలఁ దలచి పొగడి రథప”
అని హిందూశాస్త్ర పురాణేతిహాసులలో సుగంధ

పరాగముచే చుట్టునుండువాయువు పవిత్రమై మనోభిరామంబు
గావించుచెట్లయొక్కవర్ణన, చెట్లుపెంచు విధానము వివరింప
బడి కవుల మనోవికాసకల్పనల జీవనమైయుండే ఈకాలపు శ్రీ
మంతులయాచార మీక్రింది విధముగ నుండుట శోచనీయము.

నీ. ఇదెగాద సవర్ సోపాన యిదిగాద సిసిర్ హంపు
యిదిగాద సోపు వర్ష ౩ లనుచు తరుల |
శ్రోటనులబాతిలో కూపరై ర కానియా * ద్యూ
రాంటు ౬ దూరియా ౭ ద్యూతు కలమరు |
లతలలో కాన్సివలు ౮ రంగూల శ్రీపర్వల ౧౦
యాంటిన్ ౧౧ యాంటింగ్ ౧౨ ఆల్పవండలు
౧౩ వర్షసాభా గ్వంటు పృతిభతోడుతనుండు పెండ
నాన్ ౧౪ బెగోనియా ౧౫ బెతురకట.

ఇట్టి నిర్గంధవిలపుల పుట్టినిల్లు
మట్టిబొమ్మల కుండునే వధురవాణి
వట్టికాగితముల వన్న వేయభంగి
గట్టుదురు ఘనులెట్టిట్ట గారజముగే॥

- 1 Anona Muricata రామఫలము. 2 Agave Rigida
చాగచెట్టు. 3 Sapnariacalabica 4 Croton-
cooperii 5 Cassiaalata 6 Duranta Alba 7
Croton Dcolia 8 Croton Duke of Edinburgh
9 Cowslip 10 Kangoon Creeper 11 Dioscorea
Sativa నెలుసుగడ్డ 12 Yanting 13 Allamanda
14 Pandan odoratissimus 15 Pongolia.

నీ. సహకార శ్రీతత్వ ప్రచ్ఛదలవోట
మాలెట్లు ౧ ౬౯ శ్లోవర్ష ౨ స్వాల్మావర్ష ౩

తేతకేమందార కింశుకపాటల
బాతులుబడుటగా బాలపులుసు ౪

శ్రీతాళ, హింతాళ శ్రీగంధమునకును
బడుటగా పెంతురు బర్బరైడ్ ౫

శ్రీకంజాగరు సరళశిన్న వీలకివోట
వైకటింగ్ ప్రింగోజు పెంచుచుదుర్తి

కుముదనవమాలికాకుంద కురువకముల
కాంతి నిచ్చునై కార్దాలిన్ నెంపర్వయన్యు ౬

వివి ౭, ప్లాస్సు, ౧౦ ఇంజేషన్సు, ౧౧ హెలియట్రోపింగ
ఎంతవీంతగనున్న పూబంతి యగునై॥

- 1 Allium ascalonicum నీరుల్లి శ్లేషము.
2 Helianthus annuus ప్రొద్దుతిరుగుడు.
3 Asclepias curassavica కాళతుండి.
4 Exogonium purge: Jalap విరచన ఓషధి.
5 Berberis asiatica మానిషసుపు
6 Pine trees: Pinus Longifolia దేవదారు శ్లేషము
7 Primula vulgaris-primrose
8 Cordalis semperviens
9 Hedera Helix Ivy బదనిక శ్లేషము
10 Phlox Drummondii
11 Impatiens Malabarica కర్ణకుండలము చెట్టు.
12 Heliotropium peruvianum హస్తీకుండి.

బోహదేశములో విభవల్లములుగ పూలుపూచు
చుండు బాతులు 4800 కలవరయు అందులో 420 మాత్రము
కొంత వాసనకలిగియుండునవియనియునిలవలె డెయిలీమెయిల్
వత్తికలో ప్రకటింపబడెను. పూలయం దెంబు వాసన బొత్తి
గా లేకపోవుటెందుకని ప్రశ్నించిన ఆంగ్లజాతివారు కావించిన
ప్రశ్నతిత్తవశిశోనశతే యందుకు కారణము తెలుప
బడినది. ఒక జాతినుండి మరియొకజాతి పుట్టించువిధానముచే
వరిపరివర్తముగల జాతులనేకములు ప్రబలి గంధవిహీనతకు
కారణమైనవి. చెట్టుయొక్కకళయే సాగంధికము. దానిని
హరించిన వెంటనే సుగంధమునుంబులు ముప్పుకుకూడ దొర
కవు. ఇటులే శి యూజ్విన్సుసానైటివారు హిందూదేశవా
సులు దృఢబలగాత్రులును మేధావులు కావలెనని, హైంపవ
శ్రీలలో ఆంగ్లేయులజత శేయమనచున్నారు. వీరిప్రయత్న
ములచే నరపశువులనేకు బుచ్చవింపవచ్చునుగాని కళాహీనులై
యుండు చని భీతియగుచున్నది. ఆసంభావనపర్యములు
వృక్షదులలో జాతిహీనత కలుగజేయునగాన తద్వ్యతిరేక
మార్గముచే పునః పుష్పదులలో స్వాభావికగంధము ఏర్పడు
ప్రయత్నములు సల్పదురుగాక.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
అన్ని విధముల పుండ్రమున, కొడుకు పుండ్రమున ఈతైల
ము ఉపయోగించును. ఈతైలమునురాచిన పుండ్ర మునును. లో

పలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్యును
కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

కార్య సిద్ధి

[చింతపల్లి రామకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు]

చ. పరిజనముల్ మృగంబులు నివాస మగణ్యముభూర్జనస్త్రమున్
బరిజనంబు కుంభ, మళనంబుఫలంబులుఁ గందమూలముల్
కరకమలంబునక నిలిపె గంధి వగత్తుండఁ; కార్యసిద్ధి ధీ
వరులగు నామహాత్ములప్రభావమునందగు; లేదు సాధనక.1

చ. అగదము నైకచక్రము జవాశ్యము లేదును సర్వబద్ధముల్,
సరణి నిరాశంబనము; సాధి నిష్పన్నుఁ, డిట్టిసూర్యుఁడుక
నిరత మపారభాంతమును నేరువ నెగ్గడి; కార్యసిద్ధి ధీ
వరులగు నామహాత్ముల ప్రభావమునందగు; లేదు సాధనక.2

చ. అరిదశశ్శి, చుట్టువినహాయలు కోతులు లంక జయ్యూచా,
నరుడుక, బాచూరి, చరణా త్తరణీయమువాఢి, యెన ను
ర్వక్; అలకర్బుగా న్వయము; రాముడుగూర్చెను; కార్యసిద్ధి ధీ
వరులగు నామహాత్ములప్రభావమునందగు; లేదు సాధనక.3

చ. విరులు ధనుస్సు, తుమ్మెదలు వింతగునారి, వెలందిమాపుచాల్
మురుపుటలుంగు, నెచ్చెలి జడుండగుజాబిలి తా ననంగుఁ డొ
క్కొరుడఁ, జంబులుంగలచి కుండఁగజేసెడి; కార్యసిద్ధి ధీ
వరులగు నామహాత్ములప్రభావమునందగు; లేదు సాధనక.4

దుర్దినము

[గొట్టి జోగినామయ్యాజిగారు బి. ఏ, యల్. టి.]

కా. ఆకాశంబనుదేహమందు, హాజోద్వృత్తాంతిపుంజంబు నా
లోకానికవిలోక నాకరణం డొక లోక దోచుచునేవార్య మే
ఘాకారంబున బొల్పుచుయనలనక అచ్చాదితుండై, గృహ
ప్రాకారాంతతమెయ్యుండు నుమఁ జూపట్టె దురహ్నుం
బునక.

మ. వివిధాధీశుఁడు, లోకబంధపుని, కాంతిపూహమర్శ్యంతముక
లచి, నాకంబునుండియుండఁగని, యుమ్మూతాభిమానంబుతో
వ్యవశంజోషునవాహినిక దరణిపైఁ బంపింప, దత్యందనా
రవముల్ గర్జలుగా, నశిచ్చవీటిద్రాచివిధిం గోఁచెడిక.

శ్లో॥ శైలములందు గల్లు రససంయుతభూరుహాపం శ్రీజంబు నా
కాశమఁ గాంచి, దావళిభి కాంతలు నెంచి మృగేంద్రనాదకృ
ల్లీల దలంచుచుకొ మెటుపుటివ సదాగల మేఘుంకి గాఁ
బోలనియెంచి, స్నేహమును బూనఁగ నాదులఁజేరమేఘముల్.

చ. జలధరతక్కురుల్ నభముచక్కిని వచ్చుచునుంటాంచి, యే
నిలువవదార్థముల్ నిలువ నీచురుగాకని యెంచి, యెండలో
నిశీపిన వత్సరాశిపరినిర్మితవస్తుసమూహముల్, జనుల్,
నెలవుల దాచివైచి రణితులబారికి దప్పనట్లుగాక.

మ. భువనవ్యాప్తనిజాచ్చ కాంతిజనుశోభాసుండు, నా
మిత్రుఁడుకొ

పవనోహతవినీల మేఘుటల్ ప్రచ్ఛన్న తేజస్కుండై
వివశుండై; నిజకాంతిజ్యోత్సములదర్శ్యతైంతముం గాంచి య
శ్రువులకొరల్పు ననంగ నాకసము, రాల్పుంగాదె వాడ్చిందు
పుల్క.

శ్లో॥ చండతరోగ్రదీప్తకరసంఘముచేతను వాహినీవహూ
తండములకొ, గుత్తార్థపునిఁ ద పులఁజేసిన బుట్టుపాపముల్
పండి మహోద్ధతికొ గునలబాధకుఁ జుట్టెను మేఘురూపమై
యండజయానలకొ బుఘుల నాజడివెట్టిన రి త్రవోపునే.

మోహి నీతైలము

గీ తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి రు. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగమైనది.
ఇదిమనోపరిశ్రమము శేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదీర్ఘ, ఉద్యో

గములు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. సుండరుల
మోహాలావణ్యములకు ప్రాపకు కురులును మనోహరముగ బెం
చి కాపాడును. ఈతైలమునంతకల రుచిజేయగును సువాసన
చెప్పనలవికాదు. తలకురాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వార
లకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోచుండును పుట్టనివ్వ
దు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి త
యారుచేయించి తేలకొలిది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడిని
యొన్నాము. వేయేలక సాపరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నూరత్ పట్టణమందలి

పూర్వకూలియిల్లు

(హాల్ స్టా యి)

(కేమి రెడ్డి పోలా రెడ్డిగారు)

నూరత్ పట్టణములో ఒక పూర్వకూలియిల్లు ఉండెను. అచ్చటికి శేషదేశ ప్రయాణికులు ఎప్పుడుండెనందున ఆయిల్లు ఎల్లప్పుడు నూరుజనులతో నిండి యుండెను.

ఒకనాడు అచ్చటికి పన్నెండు దేశపు వేదాంతి ఒకడు వచ్చెను. ఆతడు చక్కని గుండు అంతయు దేవునియొక్క స్వరూపము, నూరులు మొదలగు వేదాంత విచారమునందు గడపెను. ఈవిషయములలో నేకసంవత్సరములు ఎడతెగక పరిశ్రమచేసినందున కాబోలు ఆతనికి తుదకు మిథి నడిపలుడయ్యెను. అటుపై ఆతడు నా ప్రేమకన్నులుగా పరిణమించినందున పన్నెండు దేశపు చక్రవర్తి అయిన దేవసుందరవరదాసరాజును.

ఇదికి అగ్రకాదేశపు బానిసవాడు ఒకడు ఉండెను. కానియో మానవైకేష్విర భూటానాటి ఇంటికి వచ్చి ఆ బానిసవానిని ఇంటి నెలుగులకు ఉంచి ఆతని లోపల ప్రవేశించెను. నల్లమందు కలిపిన నాలుగు కొండెను త్రాగిన తే ఆతనికి మత్తైక్కినది. అతడు తన బానిసవానిని పిల్చి ఇట్లనెను.

“ఒరీ! ప్రపంచములో దేవుడు ఉన్నాడా, లేదా?

బానిసవాడు ఒక కొయ్యలొక్కొక్కటి పైకి తీసి చూపుచు, “దేవుడు లేకేమి? ఇదిగో చూడు. ఈ దేవుడే నన్ను పుట్టినపుటినుండి కాపాడినవాడు. మా దేశములో జనలు ఒకచెట్టును పూజించువాడుక కలదు. ఈ బానిస కొయ్యలొక్కొక్కటి కొయ్యలతో నేయబడినది,” అని పలికెను.

వీరిసంభాషణయు వినిగనే అచ్చట ఉన్న వారికి ఆశ్చర్యము కలిగెను. వారిలో ఒక బ్రాహ్మణుడు ఆ బానిసవాని తో ఇట్లనెను.

“ఒరీ! బుద్ధులేనివాడా! భగవంతుని మోసికొని పోగలమునుప్పుడు ఉన్నావా? ఈ ప్రపంచములో ఒకదే దేవుడు. బ్రహ్మ! సర్వప్రపంచములను సృష్టించిన భగవంతుడు. ఈ ప్రపంచముకంటె గొప్పవాడు. అట్టి భగవంతుని ఎల్లప్పుడును పూజించుచు దైవపర్యాయము పూర్తిగ గ్రహించినవారలు పూజారులగు బ్రాహ్మణులులేవు మరెవ్వరులేరు. అట్టిదేవుడు ఎల్లప్పుడును రక్షించుచు ఉండినందుననే కేలకొలది సంవత్సరములుగ ప్రపంచములో ఎన్నిమాట్లు కలుగుచున్న న బ్రాహ్మణుల ఆధిక్యము మాత్రము నిలిచి ఉన్నది.”

ఇది వినిగనే బుద్ధుడైన ఒకయోధుడు ఆ బ్రాహ్మణునితో ఇట్లని పలికెను.

“నీవు చెప్పినవారయందు ఏమాత్రము నీజము లేదు. నిజమైనదేవుని ఆలయము ఈ ప్రపంచములో లేనే లేదు. విలువ పూరించుచు నిజమైనదేవుని కాదు. ‘అబ్రహము, ఈసాకు, మోకోరు’ - వీరియొక్క ప్రభువే సర్వాంతర్యామి అగుభగవంతుడు. అట్టిదేవునిరక్షించు కొనిన వాని ఒక్క పన్నాయోలేయులే. అట్లే మాత్రం! దేవుడు చెప్పినట్లే రాబోవుకాలములో మాత్రం మాకు ఆంధ్రుల కేరులము పుట్టుకముగా కూడి పూర్వాధిక్యమునుసాంది అన్ని బాతులను మించినవారు కాగలరు.”

అతడు చూచుచున్న ముగింపక పూర్వమే ఇట్టిదేశపు మురవ్యాపకము ఒకడు ఇట్లనెను:

“నీవు చెప్పినది అబద్ధము. మిగిలిన వారికంటె మీ తియ్యందు దేవునికి మిక్కిలి ఆశీర్వాదము ఉన్నదనుట కల్ల. నీవు చెప్పినట్లే దేవుడు ఇంద్రావతి తీరములను కాపాడినాడు అనుట ఒప్పుకొన్నను వాడు భగవంతుని ఆగ్రహమునకు ఒకప్పుడు గుడియై కరించబడిరి. వారింతి అంతయు నాగమై పోయెను. ఓయీ బుద్ధువాడా! దేవుడు ఏ ఒక బాతియందుగాని, అభిమానము కలవాడు కాదు. బేషము కై కానలేను. అనుప్రతిమనుకూడును సోకుపట్టణమందు స్థాపింపబడిన ‘కాళికో’ మతమునందు శేరక తప్పదు. ఈ బాతులు నిన్న ఒక ప్రాటపైటలో మతస్థుడు వెలసెల పోయి ఇట్లు పలికెను:

“నీయొక్క మతమునూలముననే ముక్తి కలుగనని ఎట్లు చెప్పగలవు? ప్రభువగు ఏనుకైస్తువాక్యము ప్రకారము దేవుని నేవించువారికి తప్ప మరెవ్వరికి స్వర్గము లభింపదని తెలిసి శ్చనుము.”

అచ్చట కూర్చుండి పొగ త్రాగుచుండిన ఒక తురుష్కుడు ఆ శబ్దము కై ద్రవ్యతో ఇట్లనెను:

“అన్ని మతములను అంగగ్రోక్కినది మహమ్మదీయమతము. అదిని జపించుచు మగుటకేమియే ప్రపంచమందు ఎల్లెడల వ్యాపించుచున్నది. తుదకు వైవాదేశమందు కూడ నా మతము ప్రబలు చున్నది. ఈమతములోనే ‘ఓమర్’ అగ్గయు, ‘అలీ’ అనియు రెండు లెగలున్నవి. ఈ రెండవ లెగవారికి ముక్తిలేదు. ‘ఓమర్’ మతమే అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనది ఒప్పుకొనుడు”

అచ్చట ఉండిన పర్షియా దేశపు వేదాంతి ‘అలీ’ మతముకూబట్టి ఆతురుష్కునికి ప్రత్యుత్తరము ఇవ్వప్రయత్నించెను. కాని అప్పటికి వాదప్రతివాదములు ఎక్కువ అయ్యెను. అచ్చట ఉండిన వివిధమతస్థులను వాదమునకు దిగిరి. ప్రతివాదము తనమతము ఎక్కువ అని వాదించు దొడగెను.

ఇట్టి మతివివాదములో పాల్గొనక ఆ ఇంటియందు ఒక మూల ఒక వైవాదేశమును కూర్చుండి ఉండెను. అతడు ప్రసిద్ధి చెందిన ‘కన్నావీయస్’ అను వైవాదేశపు వేదాంత వాస్తవ్యునియొక్క పుట్టుడు. ఆతడు వీరి ఆంధ్రములను వినుచు కూర్చుండి ఉండెను. అట్టివానిని ఆతురుష్కుడు పిలిచి, మహామృదీయ మతము అన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనదో కాదో తెలుపుమని అడిగెను. ఈ విషయములను గురించి ఆతని అభిప్రాయములను తెలుపుమని పలువురు అడుగగా ఆతడు కొంతసేపు కంచుమానికొని ఏమియో భానిని ఈ విషయగ పలికెను:—

అయ్యలారా! మీరు నేను ఒక కన్ను ఉదాహరణముగ చెప్పెదను వినుడు. నేను వైవాదేశమునకు ఒక ఆంగ్ల దేశపు పొగయోధులతో వచ్చితిని. వారిలో నుమ్మతా ద్వీపమునందు ఆ గిరిమి, నుమ్మతా పువ్వులతో అచ్చట దీగినందున మేము కొందరము సముద్రతీరమందలి కుంకాయకట్టి నీడను కూర్చుంటిమి. మాలో దేశదేశములు ఉండిరి. మేము అక్కడ కూర్చుండి ఉండగా అచ్చటికి ఒక క్రుద్ధివాడు వచ్చెను. నూర్యదనగా ఏమి కేరణములను నేమి? వీరిని గురించినవలెనని అనేక దినములుగ నూర్యనివంక ఎడతెగక చూచుచునల అతనికి అంగర్వము కలిగెనని మారుతము వారే తెలిసెను. అతడు తనలో తా నిట్లుకొనుచుండెను.

“నూర్యనిరక్త ఆధునది ఒక ప్రవచనార్థము కాదు. ఏలయన వానిని ఒక పాత్రనుండి ఇంకొక పాత్రకు నీటివలె పోయలేము. అది గాడిపలం కదలుట లేదు, అది అగ్ని మాడకాదు. ఏలన, నీరుదానిని చల్లార్చుట లేదు. అది ఒక పదార్థము అనుబంధతప్ప కారణము వానిని మనము కదలించజాలము. వీరిలో ఏదియు కానందున నూర్యనిరక్త ఆధునది ప్రపంచమునలేనేలేదు.”

ఇట్టి పనికిమాలినవాదములలో కాలము గడపుచున్నందున ఆతనికి కన్నుపట్టి తప్పుబయ్యెకాక బుద్ధిమాడ చెడిపోయెను. పూర్తిగ ఆంధ్రము. ప్రాప్తించినవారత నూర్యదేశపు. అని ఆతడు తీర్మానము చేసెను.

ఈ కంఠస్థుతో గూడ ఆతని సేవకుడు ఒక బానిసవాడు ఉండెను. యజమానుని చెట్టు క్రింద కూర్చుండెట్టి ఆత డొక ఎండిన కుంకాయను తీసికొని ఆరాత్రి ఉపయోగార్థము ఒక దీపమును చేయదొడగెను. కొండెము పేరు మెల్లపెట్టి ప్రత్తిచేసెను. ఒక కుంకాయచిప్పలోనికి కొచ్చెరనుండి నూనెను పిండెను. ఇదియే ఆతడు చేసిన నీపము. అప్పుడు, (నర్మవాడు వానితో ఇట్లనెను:

“ఒరీ! ప్రపంచములో నూర్యుడు లేడు. అని నేను చెప్పిన మాట నిజముకదా. తేనియెడల ఇంద్ర అంగకారము ఎట్లు కలుగును. నూర్యుడున్నాడు అని ఆంధ్రుల ఆడెడక. ఎక్కడున్నాడురా. నూర్యుడనగా ఏమి?”

బానిస:— “అది ఏమో నాకు తెలియదు. వెలుతురు అనగా ఏమో నాకు తెలియదు. ఇదిగో నేరుదీపమును చేసితిని. దీని వలన మనసుకి సెల్యో రాత్రివేళ ఏ పదార్థము ఎక్కడ ఉన్నదో కనుగొనగలము. ఇదిమే నాకు చూపిం. అప్పుడు అచ్చట ఉండిన ఒక కుంటివాడును ఒక దేవువాడును. ఇట్లనిరి:

కుంటివాడు:— (నవ్వుచు నుడ్డివానితో) నీవు పుట్టించుచున్నావు. కాబట్టి నీ నూర్యుడు లేదనుచున్నావు. నూర్యుడు ఒక నిప్పుముద్ద. ప్రతిదినమును తూర్పు సముద్రమునందు పుట్టి సాయంత్రము మనదీప్యపు పడమటికొండలలో క్రుంకిపోవును. తెలిసినదా?

దేవువాడు:— (కుంటివానితో)- నీవు ఎప్పుడుకాని శుద్ధిపమును బాటిపోయిపట్టు లేదు. నీవు పడమటో సముద్రమున పోతివేని నూర్యుడు మనదీప్యపు కొండలలో క్రుంకిడని యా ప్రాంతకాలమున సముద్రమునుండి ఉడయించినట్టి సాయం కాలమున సముద్రముననే అస్తమించుచునదియే తెలిసి కొన

గలవు. ఇదివాస్తవము నాకంటితో నేను ప్రతిదినమును చూచునంగతి.

మూలో ఉండిన ఇండియా దేశముడు ఇది విని ఇట్లు పలికెను:

“వీరికి ఏమియు తెలిసినట్లు నాకు తోపదు. నూర్యుడు నిప్పుముద్ద అనెదరే అట్లైన సమదర్శిమున కుంకినప్పుడు చల్లారిపోదా! నూర్యుడు ఒక దేవుడు. ఎల్లప్పుడు మేరు పర్వతము చుట్టును ఒక రథములో తిరుగుచుండును. ఒక్కొక్కప్పు ‘రాహువు కేతువు’ అనునర్థములు నూర్యుని అడ్డగించి, మింగివేయెను. అప్పుడు ప్రపంచమందు ఎల్లెడల అంధకారమే. అట్టి సమయమున నూర్యుని విముక్తికై మేము పార్శ్వములను సల్పుచుము. అటుపై నూర్యుడు తిరుగు అగుపడును. మీరు ఈ విషయగ మాటాడుటకు కారణము మీ అజ్ఞానమే!”

అచ్చట ఉండిన ఒక ఈశ్వరదేశపు ఓడ అధికారి అనితో ఇట్లనెను.

“నీవు చెప్పినది రిప్పు నూర్యుడు దేవుడుకాదు. నూర్యుడు నీదేశముచుట్టు మత్తేమే తిరుగుట లేదు. నేను దేశదేశములు తిరిగితిని అన్ని దేశములకును నూర్యుడు వెలుగును ఇచ్చుచున్నాడు. నూర్యుడు జపాను దేశమునకు తూర్పున ఉన్న సముద్రమున ఉద్భవించి బ్రేటిషు ద్వీపములకు పల్చిమమున సముద్రమున అస్తమించును. ఇది నాకు పూర్తిగా తెలియదు మాత్రా సముద్రపు కడ కనుగొన్న వాడు. అతడును ఇట్లు చెప్పినాడు.”

ఇది వినిన ఒక ఆంగ్ల దేశపు నావికుడు ఇట్లు పలికెను.

“మా దేశములకు నూర్యుని చలనమును గూర్చి తెలిసినన్ని విషయములు మరీ ఎవరికిని తెలియవు. నూర్యుడు ఒక చోటపుట్టి ఇంకొక చోట అస్తమించుట లేదు. కాని ఎల్లప్పుడును భూమిచుట్టు తిరుగుచుండును. ఇది నిజము. మేము ప్రపంచము చుట్టు ఒకసారి ప్రయాణముచేసితిమి కదా! మాకు ఎక్కువ నూర్యుడు అడ్డము రానేలే!”

ఇట్లు చెప్పెను అతడు ఇంక పై కట్టితో నలయములు చేయుచు నూర్యుని చలనమును గూర్చి వారికి విశదముగ తెలియజెప్ప చూచెను. కాని ఆతనికి సాధ్యముకాక అచ్చట ఉండిన ఓడనకు పువానిని చూపి అతనిని అడుగుడు అని వారికి చెప్పెను. వారందరూ అడుగగా అతడు ఈవిధముగ పలికెను.

“మీరందరూ తప్పతొలిగిననుపడి ఉన్నారు. నూర్యుడు భూమిచుట్టు తిరుగుట లేదు. భూమియే తనచుట్టు తాను తిరుగుచు నూర్యునిచుట్టు తిరుగుచున్నది. నూర్యుని వెలుగు ఏ ఒక ద్వీపమునకో, సముద్రమునకో దేశమునకో కలుగుట లేదు. మన ప్రపంచముననేకాక ఆకాశమున కనుపడుచున్న అసంఖ్యాకములగు గ్రహములపై నూర్యుని వెలుగు ప్రసరించుచున్నది. ఇది మీరు గ్రహించిన ఎడల మీ అభిప్రాయములు మారిపోవును.”

అన్ని విషయములు బాగుగ తెలిసినవాడు ఈవిధముగ చెప్పెను. మీరును దేవునిగలించి ఈవిధముగానే వాదించుచున్నారు. మీలో ప్రతిమనుష్యుడును తనకు తనదేశమునకు ఒక ప్రత్యేకపు దేవుడు ఉన్నాడు అని ఎంచుచున్నారు.

మీరు నిర్మించిన ఏదేవాలయముగాని దైవనిర్మితమైన ఈవిధాల ప్రపంచము ఒక చెడదేవాలయము. ప్రపంచమందలి మానవులందరూ ఒక మతమునే కలిగి సోదరభావముతో మెలగుటయే దేవుని అభీష్టము.

మానవనిర్మితములగు దేవాలయములకు వెలుగు ఇచ్చుటకు దీపములను ఉంచినట్లే భగవంతుడు ఈ ప్రపంచమునకు అంతకును వెలుగును ఇచ్చుటకు నూర్యుడంద్రాదులను సృష్టించెను. మనుష్యుడు రచించిన ఎట్టిచట్టము లైనను శాసనములైనను దైవనిర్మితములగు మానవసృజయమందు వ్రాయబడిన వాక్యములంత స్ఫూటములుగ ఉన్నవా? మీదేవాలయములలోని బలిపేటకును సాటివచ్చునా? నిష్కళంక హృదయజన్మ మానవుని దైవ ప్రార్థనకు నూదేవాలయములందలి దేవార్చనలు సాటి అగునా? కాబట్టి ఎవడుదైవతత్వమును నిజముగ తెలిసికొనునో అతడు దేవునివలెనే మానవకోటిని అంతను అపారమగు దయా, కరుణ, ప్రేమ మొదలగు సద్భావములతో చూచును.

ఒకడు నూర్యుని వెలుగు ప్రపంచము అంతయు నిండి ఉండుటచూచును. ఇంకొకడు ఆ వెలుగులో ఒక కెరణమునే చూడ కత్తికలవాడుగ ఉండును. వేరొకడు అంధుడై నూర్యునే బొత్తిగా చూడలేక పోవచ్చును. అందువలన వీరిలో పూర్ణజ్ఞానము కలవాడు తక్కినవారిని తృణీకరింపరాదు.

ఇది విని అందఱును తమమతవివాదములను మానిరి.

రాజకీయ పరిస్థితులు-

సంస్కరణలు

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారి అధ్యక్షత్వము

తెన్నవెల్లి భూస్వాముల సంఘము

నడు ప్రతిపక్షములకు చంద్రునినందు జగరుచున్న తెన్నవెల్లి భూస్వాముల సంఘమునకు వేళమనకు అభ్యుత్థుల సహించిన గా॥ సర్ ఎ. పరశురామ పాత్రోగారు ఉపన్యాసము నందు రాజకీయాభివృద్ధి సంస్కరణములగుర్చి చూపితిగా దెలిపిరి:—

సంస్కరణలలో భములు

సవైతానాధారపడియుండగలరు శక్తిలేనిది యేదము స్వపరిపాలము జేసికొనజాలదు. మనకొరకై ఇతరులు రాజకీయ పరిశ్రామికవ్యవహారములును పుట్టుకుమనము అలవాటుపడియుంటివి. కాని యిప్పుడు పరిస్థితులు మారినవి ఇప్పుడు ప్రతిజిల్లా యు రాష్ట్రము తనంతతానే కృషి సలుపవలసియున్నది. మనదేశమునందు రాజకీయాభివృద్ధియందు సంస్కరణములవలన నూతనయుగము ప్రవేశించినది. సంస్కరణలలో ముఖ్యమైనది ముఖ్యస్థితిపంజీ. కావుననే రాజ్యాంగవిధానాభివృద్ధియందు శ్రద్ధగలవా రెల్లరు సంస్కరణములను ఉపయోగించుకొనవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టమునందు రాజకీయ సంస్థలయభివృద్ధికి అవకాశము సంపదించుటగాని, శాసనసభలలోగాని, మంత్రులగుగాని రాజకీయ బాధ్యతలేమియు నీయలేదు. ఈపద్ధతి ప్రకారము మంత్రులయవస్థ చాలకష్టమైనది. సంస్కరణలలో ముఖ్యమైనది మేమన ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును స్థాపించుట. ఇందు కాన్సర్వేటర్ శాసనసభలు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడుదురు. చట్టము ప్రకారము వారికి శాసనసభయెడల నెట్టి బాధ్యతయు లేదు ఎన్నికల సభ్యులలోనివారు గవర్నరుగారిచే మంత్రులుగా నెన్నుకొనబడి ఆయన దమదలచినవారు ఉద్యోగమునందుదురు. ప్రజాయత్రాశాల విషయమున గవర్నరు మంత్రులచేత ప్రకారము ప్రకర్తించును కాని ఆయనకు ఇష్టములేనిచో వీరి సలహాను లక్ష్య జెట్టనవసరములేదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యదమ్మగా మంత్రులు ఉండునట్టి బాధ్యత యభివృద్ధిగా లేదు. మంత్రులు శాసనసభకు, గవర్నరు గారికి గూడ జవాబుదారీగా నుండవలెను. ఈ చట్టము నిబంధనలవలన మంత్రులస్థితి సందిగ్ధమైనది. ప్రజాయత్రాశాలను గవర్నరుగారే పరిపాలించెదరు. మంత్రులు సలహానిచ్చుట మాత్రమున్నారు. శాస్త్రతాయత్ర ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు యాచటము సమర్థత గలిగియుండలేదు. ప్రజాయత్రాశాలను మంత్రులే పూర్తిగా పరిపాలించి గవర్నరుగారు సలహా నిచ్చుట మాత్రమే చేయవలసియుండ, పరిస్థితులు తాముగా లైసవి. చివర కెప్పుడైన మంత్రులు గవర్నరుగారి సలహా మెట్టివేసినచో అప్పుడే తనకు నచ్చినవేరొకరినా స్థానమున గవర్నరుగారు నియమించుకొనవచ్చుగదా యుండవచ్చును. గవర్నరుగారు మంత్రులతో సంప్రతించి ప్రభుత్వ విషయ సుస్థిరముగా నుండునట్లు పరిపాలింపవలెనని జాయింట్లు కమిటీవారు. రాజ్యాంగసంస్కరణముల గుర్చి తెలుపుచు సలహాజేసిరి. అప్పుడు నిజమే, ప్రజాయత్రాశాలలు రెండుకు కలసి సభ్యులగా పనిజేయవలసివచ్చును ఏ విషయమునందైన ఉభయలకు కలహమువచ్చిన అప్పుడే పరిపాలనాపద్ధతి ధ్వంసమగును. కావున రెండుశాఖలు కలసి పనిజేయక తీరదు. కాని మంత్రులు శాసనసభలయందు తమపక్షమువారి విధానము ప్రకారము నడచుకొనవలెను. నిజమే శాఖవారి విధానము తమపక్షమువారి నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగా నున్నచో మంత్రులు తప్పక తమ సహచరులగు రిజర్వ్ శాఖవారికి విరుద్ధముగా నుండవలెను. అప్పుడు ప్రభుత్వమునందు వికృత్యముండదు. శాసనసభల పక్షము వారు మంత్రులు రిజర్వ్ శాఖకు సహాయ మొనర్చినచో తమ పదవులు విడిరవ్వనలయు లేక ప్రతిష్ఠలను కలిగించుటయో చేయవలసియుండదు. బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వము స్థాపించుటయే సంస్కరణల యుద్దేశ్యము. కాని రిజర్వ్ శాఖపై పలుకుబడి నుపయోగించి యిచ్చునచ్చినట్లు చేయించు నుటకు వీలులేకుండుటచే, మంత్రులైన వారికి చెప్పగల రను నుద్దేశ్యముతో మంత్రులపై తిరగబడుచుండును. ఈరీతిగా శాసనసభల వ్యూహ బాధ్యతను కలిగింపవలెనను సంస్కరణములయందలి యుద్దేశ్యము నిరూపయోగము.

చెన్నరాష్ట్రము

అసభ్యులవేమన యీ రాష్ట్రమునందు రెండు శాఖలకు తీలమను లెగవులేకుండునచో, దానికి శాసనసభయొక్క తేలికేటలు, భారతదేశ మిత్రుడగు విల్లింగడను ప్రభువుగారి చాన్సులము, కారణముల యందును, స్వవిషయము చెప్పుకొనుటకు వచ్చింపినచో, యితరులకు మనస్సంతోషము గలిగించువనియు, అందరికన్న యెక్కువతరగా నభివృద్ధి గోరువారు దురభిప్రాయపడుదురనియు జంకకుండ సంస్కరణముల ప్రారంభమునందేయు జయప్రదముగా జరపవలెనని బాబు బడిన మంత్రులవారు గూడ కొంతవరకు కారణమగుదురు. సంస్కరణచట్టము నిబంధనలను కొనసాగించుటయందలి సాక్షాదాధ కములగుర్చి విచారించుటయే యిప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములపని గావున నేనావిషయమున యిప్పుడు విపులముగా జెలుపను. గతమాడున్న రవత్సరములలో శాసనసభలవలన గొప్పమేలు జరిగినదని యెరుంగవలసియున్నది. సంస్కరణముల యందు లోపము లున్నను, వాటిని జయప్రదముగా కొనసాగించు నుద్దేశ్యముతో అధికారమునందున్న పక్షమువారు ప్రభుత్వమునకు సహాయ మొనర్చిరి. గొప్ప సందిగ్ధపరిస్థితులయందు మంత్రులవారు ఉద్యోగముల స్వీకరించిరి. పంజాబు దురంతములు దేశమందంతటను ఆందోళన కలిగించినవి. సంస్కరణలకు వ్యతిరేకముగా గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిదృష్టిని మరలించెను. కిలాఖతు సమస్య ఆందోళననభివృద్ధిజేసెను. పశ్చిమతీరమున మోహావిప్లవము, తూర్పుతీరమున పన్నులని రాకరణము, సివిలు ఉద్యోగముల ఆగిరత, కొరకబడిన ఆయవ్యయ పట్టికలు; ఇన్నీయంగలసి గొప్పవిప్లవము జెట్టి నవి. ప్రజాయత్రాశాఖనియు జాతీయతానిర్వాహకములగుటచే ప్రజల విద్యాభివృద్ధి వైద్యసహాయము పరిశ్రామికాభివృద్ధి మున్నగు చాటికి ఎక్కువసహాయము గావలసియుండెను. ఇట్టి ప్రతిబంధకములుండినను శాసనసభవారు అధికారపక్షము వారును గతనాలుకేంద్రలో జరిగిన శాసనసభలవలన గవ్వపడవచ్చును. అన్ని రాష్ట్రములకంటె మదరాసు రాష్ట్రమే ఆరోగ్య విద్యా సహకారోద్యమములయందు అభివృద్ధిజూపగలదు. శాసనసభలోని తీర్మానములు, వివిధ శాఖలలో జరిగిన పనియు గమనించినచో నిట్టి చిట్కల మధ్య కొనసాగించిన కార్యములు ప్రశంసార్హములని తెలియగలదు. ఈ కొలది కాలము అన్ని శాఖలలో జరిగిన పని గూర్చి నేను నేనుగా జెప్పజాలను. చట్టనిబంధనలు అభివృద్ధికి అవకాశమిచ్చుటకు. ఒకసభ్యుడుగాని, మంత్రుగాని తనచేతికింద నుండు పరిపాలనా శాఖను గూర్చి యేదైనను నూచనగావించినచో నది ఆచరణీయములలో పున చాల మార్పులు చేయవలసియున్నది. ఎటులైనను ఉద్యోగుల సహకారమువలన పరిపాలనా విధానమునందు చేయిస్వభావమున కనుకూలమగు మారణ విధానమును ప్రవేశ పెట్టగలిగితిమి. సంస్కరణలను నిరసించుట అతిసులభముకాని, యాకొలది కాలములో మదరాసు శాసనసభవారు అధికారపక్షము వారు నెరవేర్చిన కార్యక్రమము దిలకించినచో పక్షధ్వంసమునకు రకుగనక జేరగిచ్చునట్టి కోరువారందరికిని అది ఉత్పన్నమైనదనియు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత రాష్ట్రీయ పరిపాలనము ఉండదుటకు తగియున్నదనియు విశిష్టముకాగలను.

రాజకీయ కార్యములు

మంత్రులవారు స్వరాజ్యము సాధించుటకు నిశ్చయించిరి. స్వరాజ్యమే వారి ముఖ్యస్థానము. గరిమానున్నర యేంద్రలో జరిగిన ప్రతికార్యము ఆంద్రము ననుసరించినచే. మన మంత్రులలో సిద్ధముగా నుండిన అంతర్వరగా స్వరాజ్యమురావచ్చును. మంత్రులవారు స్థిరముగా నొకకార్యక్రమము ననుసరింతురు. వారికారణోద్దేశము తీర్చిన యంత్యములుజెట్టి రెలియును:— 1 సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము. 2 ఈరాష్ట్రమునకునందరినిన అన్ని విషయములు ప్రజామతముపైనే మంత్రుల కొప్పగించుట 3 వీలనంతవరకు ఉద్యోగములందు స్వదేశీయులను నియమించుట 4 భూమిని స్వస్వలన్నియు పడవ్రుండుట. 5 నీటిపారుదలవిషయము రయితులకున్నులను భూస్వాములకున్నులకు గూడ సంరక్షింప దగ్గశాసనముగావించుట. 6 సాఫిక, పాతినిగ్యముల గౌరవ వేరద్యోగములన్నిటియందు అన్ని సంఘముల వారి కవకాశ మిచ్చుట. 7 రాష్ట్రములు చెల్లింపవలసిన కప్పము నిలిపివేయుట 8 రిజర్వ్ ఆడవులవిషయమున రయితులకుగల యిబ్బందులను బాపి, అడవులను లాభకరముగా సంస్కరించుట. 9 ఉచితవిద్యుదవిద్యావిధానము మునిసిపాలిటీలయందు ప్రవేశపెట్టి ప్రాథమిక

స్వరాజ్యమును 10 సంవత్సరమునందు, కరలయందు చేరేవై విధానములను ప్రాప్తిగాంచి గ్రామములలోను నూన వైద్యసహాయ మేర్పరుచుట. 11 ప్రభుత్వ సహాయము సహకారముల వలన వ్యవసాయ పరిశ్రమల వృద్ధినిజేయుట.

12 మిత్రపక్షపక్షి కనుకూలముగ వైద్య సహాయములను నిచ్చుట. నిచ్చుటవలన వైద్య విద్యావిషయములందు సాకార్యములే ముచ్చుట.

13 ఎలలరాజ్యములలో భారతీయులసంరక్షణము

14 విశేషముగా సంఘటిత జేసి అవసరమగు సమయములందు నిష్క్రమప్రయాణములు చేయుట.

ఇన్నియు మేముగా వచ్చింప వలసినవి నేను లేదు గట్టిదేము నం గుగా నన సభలో నేను ప్రవచయముగ గల రాజకీయ వైతమునకిన్ని శాస్త్రములు కొన్నిటి నుచూరింతును. గా॥ సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు ఇంగ్లాండుబోవుచు నిట్లుజెప్పిరి:— “మదరాసు శాసనసభలో విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన సంకల్పమున జరిగిన చచ్చుట్టి ప్రస్తుత ప్రభుత్వము నేనాకు దుర్లభమని నాకుపట్టినది. నేను మంత్రుల పక్షము వాదించుటవలెను. కాని వారెవై మోపబడిన నింకల న్నియు, వారిని ఉద్యోగులుగా నియమించిన ప్రభుత్వవిధానము నందలి లోపములను చెందును. ఈవిధాన మున్నంతకాలము ఎవరు మంత్రులు నున్నను యానించుట లిష్టము. వెంటనే సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చివేయుటయే యిందుకు మందు” సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు పదవియందుండి బాగుగ విచారించిరమిష దేజిన విషయే యీ ప్రవచనము యెక్కువవిలువ గలదు.

స్వరాజ్యము

నేను ముగించుచోవున, జాతీయమహాభక్త మేరుడెప్పు కొని చేరగిచ్చినానుండుయు తామే నుత్తరగినినట్లు భావించి మంత్రులవారు అన్ని విషయములలో నిరసించు కొందరిని గూర్చి జెప్పెను. వారిలో నేకభవింపనినా రెల్లరు భాగ్యతనెరుంగని వారని వీరియట్టి ప్రాయము. మంత్రులవారు స్వరాజ్యముకొరకై పాటుబడుచున్నారని నేనిదివరకే జెప్పియుంటిని. స్వరాజ్యపక్షమువారు జేరగిచ్చినానుండుయుతమేలవరియు, స్వాగ్రముడికి సహకారమునూర్చుననుచుండుగుల మోసము స్పష్టముగా నుపమించుచుండే నేనుగా జెప్పనవసరములేదు. తాము చేయవలసిన నిర్మాణకార్యక్రమము నే మాత్రము కొనసాగింపక ప్రతిపక్షులలో మంచిని నిరసిం చుట నిశ్చయమునగున. వారికి నిలకడయగు విధానము నియమములేదు. చీకటిలో లెలుపుటకుకొనిపోయి యేడి వారకన దానినే సహకారము పట్టుకొనువారి యవస్తయం చున్నాను సహాయనిరాకరణమునందు గల విశ్వాసపూర్వకమగు ప్రతిజ్ఞ చేయవలసి; మనలకు స్వరాజ్యమునకు చేరవగా గొనిపోవుట గరనాల్కుండ్లలో శారేమినిర్మాణకార్య మొనర్చిరి! మదరాసులోని అభివృద్ధిపక్షము వారనడువారిని యంగ్రెజుకాపట్రీక “క్లక్కుముగా దారికెప్పవరించు జంతువులని” జెప్పించియుండెను. స్వరాజ్యపక్షము వారు గాంధీమహాత్ముని విషయ విశేషములను కట్టుచు పాశ్చాత్య పక్షులకు నవలించుచున్నారని స్వరాజ్యపక్షాతిక నిష్టావిలేఖరి ప్రానియుండెను. వారిదివరకు కట్టగు గాంధీమహాత్మునియందు కారణముగ గట్టిగాని అందుగల నమస్కరము చేశారు. స్వరాజ్య పక్షముయొక్క “శిశివిప్లు” (చందమామ) ముందుగ దారి దీసెను. యంగ్రెజుకాపట్రీక జననీలో యిట్లుప్రాసెను:— “స్వరాజ్యపక్షము చింతనంపర యనుచున్నది. మదరాసులో గరచ్చరము మేములగు గూడెనది. మదరాసుపక్షము తిరుగు చాలు. జేయుటకు నిష్క్రయించెను. పంజాబుతిరుగుటాటానర్చినది. కాని కాకినాడ తీర్మానము నంగీకరించుటకు కారణములను గూడప్రకటింతుమనిరి. మదరాసు పక్షమువారు కార్య నిర్వహణర్యమువారు గూడ స్వరాజ్యపక్షవిధానము ఆచరణ యోగ్యముగ లేవని ప్రకటించిరి. మదరాసు సభ్యులను శాసనసభలకు బోహదనముచే వారు కనుక చెందుచున్నార.” స్వరాజ్యపక్షమువారి నెండుకార్యవిధానముజెట్టి జూచినచో కాకినాడ విధానమే మంచివని అభ్యుపగము దెలిసినది. “స్వరాజ్యపక్షము వారి విమర్శకులలో నొకడు ఆపక్షము దారికెప్పి చరించువారందరికి ప్రాధన మందిరము కాగలదని నుజిజెను. ఆపక్షము నాయకులలో నొకడి ప్రథమునకు కనుక చెందెను. ఆ విమర్శకుడు నిజమైనది యిప్పుడు దెలిసెను. ఎన్నికలలో లాభమొందుటకు స్వరాజ్యపక్షమునందు చేరిన వారందరు యిప్పుడు దేశద్రుమ్మరులైరి. దారికెప్పి ఆశ్రద్ధగా చరించునా రిప్పటికి నల్లేయున్నారు. ఆపక్షమును ఆక్షేపించిన నాయకుడు అందలి నిజమును కనిపెట్టి యిప్పటికైన దానిని రచించినయాలని అక్షేపించి చుగాక. కాని యావిషయ మింతటితో ముగియును.” కలకత్తా శాస్త్రోపేషములో పక్షాభిమానములగలిగి ఉద్యోగముల నిచ్చుట మన మెరుగుదుము. మద

రాను కాననసభలో పాల్గొనిన ములనుగూర్చి ఆక్షేపించిన పక్షమువారి రాజకీయనీతి యెంతబాగున్నదో విశేషమయ్యెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రసంగములను అసహనము చిక్కాట్టి, ఆపక్షములో నాయకులకు సహకారమైన ఒకని, యితరులను సామాన్యములకు గణింపక, ఉన్నతపదవియం దుంచి, సంగరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షము లోపములను “మోక్షరమణప్రసాద” స్వరాష్ట్ర జాతీయపక్ష మాసపత్రిక జ్వలితేనెనది “అట్లే స్వరాజ్య పక్షము అమెరికాదేశ ప్రజలైబర్టీ విభాగము నవలంబించినది. కార్మికములను “ఇందు ఉన్నతోద్దేశములవేగా, 1 పక్షపాదముకాదే మిగిలినది. ఉన్నత స్థాయిలగుట ప్రాముఖ్యతను దానెవ్వరికైనా కష్టప్రయత్నములతో ప్రభావితము చేయవలయును. స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ “మొదటి” ఈమధ్యయున ఇండియాను సోషలు ఫిరార్తులైన విమర్శించుచు “ప్రభుత్వముక్రింద 15 రూ నుపాహుండునగునను సహకారియను. ఆప్రభుత్వ నిబంధనలయందేనియింపబడిన మునిసిపాలిటీలో రూ 1500 ఉద్దేశిగూడ ప్రభుత్వమునకు ఉపయోగపడదు అసహాయవాదియో యగును.

రాజకీయ నీతులను, స్వాగ్రహించుచు, దేశాభిమానముగల స్వరాజ్యవాంఛయున్న నమోనాగా చుటయెట్లు గోచరమగుచున్నది. వారిరాజకీయవిశ్వాసమును ముందుగా గమనించినచో యిట్టిస్వాగ్రహణమునందే ముమ్మరముకొనెను “అనిప్రజలచేయును. వారిని ప్రజలప్రతినిధులుగా విశ్వసించుటకు వీలులేకుండునో వారు సహకారమును నిరసించు చున్నారనుట ఆసర్వములకు సంగ్రహములలో అపూర్వమును జరుగుచుండు మాట్లాడుచున్నారనియు చెప్పవలెను. వాగ్దానికార్యక్రమము, శిల్పకళనుని తీర్మానములు, నాగపూరి కాగ్రహణలో అల్లిమేరులోనియొక నిర్లక్ష్యముచేయఁ జెను. కాకినాడలో జరిగిన జనయిలు కాన్ఫరెన్సుల సభ తీర్మానములందు స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమ మిమిడియున్నది.

జనవరి 15 లేదీన సూచించబడిన మరతులకు ప్రభుత్వమువారి మి జవాబు నిక్షేప ప్రశ్నలను జరిగిండునని సామ్రాజ్య కానన సభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకు డాక్టరు. ప్రభుత్వమువారు తమ ముఖ్యకార్యముల కంగీకరించినప్పుడు ఇతర స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులతో సంప్రతించి, స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభమువారి అనుజ్ఞ లేరని మరతులు మార్చబడుటకే నచో తాను ప్రభుత్వమువారితో ఉత్తరప్రశ్నలైతములు జరిపెనని ఆయన పలికెను. ప్రభుత్వమువారు తమ మరతుల కంగీకరింపనియెడల తమ పక్షమువారు నిరంతరప్రతిఘటనను జరిగి, కానన సభల ద్వారా ప్రభుత్వము జరుపుట కుర్ల భముజేసిరని తెలిపెను. కానన సభ్యులు తమంత తాముగాని యితర పక్షముల సహాయమునగాని ప్రభుత్వమును ఓడింపవలెనని చతురతతో ప్రతిఘటన ప్రతిష్ఠించిన దుపపలెను. ఇతర సహాయములందు చర్చలలో పాల్గొనమని గూడ ఆ ప్రకటనయందుగలదు. సభ్యులెన్నియను గౌరవ ఉద్దేశ్యములనుగాని, వేరనోద్దేశ్యములనుగాని పుచ్చుకొనక, సభ్యులెన్నియను ఉపసభ్యులు అగృహీతమవడిగాని, సభ్యులనుగాని అంగీకరింపనందుటయేగాక, అట్టి ఉపసభ్యులను ఏ న్నికలయడమునకు పాల్గొనక, సభ్యులెన్నియను ఎట్టి ప్రభుత్వములను, ఎట్టి తీర్మానములను ప్రతిపాదించక, కాని యితరపక్షము సభ్యులు ప్రభుత్వమును ఓడించుటకై వీరి సహాయమును కోరవచో సహాయము జేయుదు. ప్రభుత్వ డిమాండులన్నియు తిరస్కరింపబడును. ఇట్లు పూర్తిగా నిరాకరింపబడును. అట్లే రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలోగూడ అన్ని డిమాండులు నిరాకరింపబడును. కాని ప్రత్యేక కారణములనుచో వినియోగించు ఓటునీయవలెననును. మహారాష్ట్రలోను పంజాబ్లోను స్వరాజ్య సభ్యులు కొలదిమందియుండుటచే సంఖ్యతక్కుదగునదియన యును. కావున వారు స్వల్పలో పాల్గొనరు. కాని స్థలములు ఖాళీకాకుండుటకు అప్పడప్పుడు హాజరుమందురు. 1924, జనవరి 2 న లేదీన ఈ ప్రకటననుండి నాలుగునెలలలోనే 2 వూలో స్వరాజ్యపక్షమువారు దారిద్ర్యము గమనింపవలెననియున్నది. టూల్స్ ఫెల్లొ సెలెక్షన్ ఫెల్లొలో స్వరాజ్యపక్షములో ముఖ్యులున్నారు. సాంఖ్యిక పక్ష నాయకత్వమునకు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడొకడు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియచున్నది. ఈ రిఫ్యూట్ల ద్వారా సమయమున ప్రభుత్వ విగ్రహమును మర ధూపమువేయబడెనని న్యూ ఇండియా పత్రికావిశ్లేషిని వ్రాసెను. నిరంతరప్రతిఘటన విధాననాయకు డగు పక్షేలుగారు ఇట్లు చెప్పెను. — “ప్రభుత్వము వారు కానన సభయు సమాధానపడకుండునచో మన మేమి చేయగలము? మనకిక యాత

లేదు.” సెలెక్షన్ ఫెల్లొ రంగీకరించిన టూల్స్ ఫెల్లొను ఇతరులందు నిరసించుగా, పండిత సైప్రూగాను అనుమతిచిరి. ఎసంఖ్యలో స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమునకు సహాయమొనర్చుచున్నారనుట విచిత్రమున. అలెగ్జాండరు మజ్జినుసుగారు దేశీయంగాగనభ్యుదయించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారే అభినందించిరి. సహకారులు ప్రభుత్వమునకు సహాయముజేయుట కవలంబించ తాము నిరసించినచో విధానమునే స్వరాజ్యపక్షమువారిప్పు డనుసరించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు భౌతిక ర్తవ్యముగూర్చి, కార్యనిర్వాహక సభ అధికారమును గూర్చి, గాంధీ మహాత్ముడు గా విం చిన ప్రకటన గమనింపుడు. కాంగ్రెసు ముఖ్యమూలమునందు నమ్మకములేవారు కాంగ్రెసు సభ్యులమని చెప్పకొని స్వాధీనత్వమున దేశక్షేయమును కలకొనుటకు వీలులేదు. మహాత్ముని ఆనుదర్శము నిబూనిక ములాడు వారిప్పుడు కాంగ్రెసు ఉన్నోగములను సభ్యుత్వము అనువిడచి పెట్టి తాము ప్రకటించిన రాజకీయ విధానమును కంటియందుకో లేదో మాడవలసియున్నది. ఏయెడకాయండ గొడు (పట్టుటయే) ఇమ రాజకీయ విధాన మగునట్లు కాంగ్రెసు తీర్మానములను త్రోసి రాజకీయమైన అధికారము ఒడయటకు జూపుచున్న ఆచారత గమనింపవలసివది. కాంగ్రెసు సాంప్రదాయము ప్రకారము చెందేపక్షములు, 1. కాంగ్రెసుసభ్యులు 2. సహకారవాదులు, ముండవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారి స్థితి అసత్యమైనది. మోసము దొంగిలించుచున్నది. వారు మహాత్మునితో అంగీకరించుకొననిచో బాధ్యతాయుత సహకారమే అవలంబింపవలెను. అధికార మోసమున వారు మహాత్ముని సందేశమునుగూడ నిర్లక్ష్యము జేయుచున్నాడ ఇది యెటులు పరిణమించునో తెలియదు.

మనరాష్ట్రములోని విషయములగుగూర్చి ఆలోచించెదము. జాతీయపక్షము వేషమున గంతులవేసి బోలెలుగొట్టుచున్నవారి సహకార గుర్తించెదము. వీరి సమర్థతనుగూర్చి యంగీకరింపక పత్రిక వ్రాసియుండుటచే నేను వేషగా చెప్పనవసరములేదు.

వీటినిబట్టి ప్రస్తుతము మహారాష్ట్ర కాననసభలో అధికార పక్షమువారు గొప్ప సుఖమున్నదని యెల్లూ తెలిసికొనగలరు. ఈ పక్షము తమ సహకారపద్ధతియందు ఆదినుండి అంతము వరకు ఒక్కరికీగనే యుండిరి. కావున మనము జాతీయదర్శమును సాధించుటకు యాపద్ధతి నే యవలంబింపవలెనని సర్వప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నాము. ప్రజాసేవకు ఏయెడ కాంగ్రెసుపట్టుటగాక, విశ్వాస ముండవలెను. అది గలిగినచో ఆత్మస్థైర్యము స్థిరమవునగలగును. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమపద్ధతియందు గల తప్పులను సవరించుకొని ఆభివృద్ధిగొను పక్షముతో బాటు రిస్పాన్సివు కోఆపరేటరుల నలె పాటు బడెదరని నమ్ముచున్నాము. దేశభక్తులెల్లరు ఒక మత్స్యముతో పాటు బడవలసిన యవసరము ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నెక్కువగా నున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు అసహాయవాదులము విడి సహకారపద్ధతుల ననుసరించి, అసూయతో గాక ప్రేమచేత యిసుకసేలను సాగుచేయ ప్రయత్నింపక జాతీయతానిర్మాణమునకు పాటుబడినచో డిమాక్రాటిక్ పక్షము వారమగు మాకన్నయొక్కవ సంతరించువా రుండరు.

సిక్కులకు ప్రభుత్వమునకు రామబాపయ్యలు

శిరోమణి సభమువారి ప్రకటనము
దొరలసమువారికిని శిరోమణి సంఘమువారికిని రాయబారములు నిలిచిపోయినవి. దానికిగల కారణములను సముగ్రముగ నిపుడు వివరింప వీలులేదుగాని ఒక్క ముఖ్యవిషయమునుమాత్రం పురు తెలుపగోరెదము. జయట్లో ఖయిలీలో ముఖ్యులను కొందరి నిపుడు వదలవలెను. గురుద్వారములవల్లము కాననసభలో నామోదించబడగానే వర్తకసంబంధమున వైరుకు పంపబడినచో నందరిని వదలవలెనని ఘోషము కోరగా దొరలసమువారి ద్వారా బహిరంగముగా వాగ్దానము చేయబడవలసి. వారినివదలుట త్యక్తమనవలసి కాననసభ్యులలో సిక్కుసభ్యులు పడవతో కోరుచునేయున్నారు. తక్కిన అన్నివిషయములలో నేకిభవించినను యీ విషయమున వారంగీకరింపనందుననే రాయబారము లాగిపోయిన వని శిరోమణిసంఘమువారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

గోదావరి డెల్టా రైతులకష్టములు

నీటివసతులు లేక అకుమళ్ళు పాడైపోయెను

గ్రామము లో త్రాగుటకైన జలములేదు

నిడవవోలు, జూన్ 20:— యూనియనుబోర్డు అధ్యక్షుడును, తాలూకా జిల్లాబోర్డుసభ్యుడును అగు శిరిగినిధిసుబ్బారాయుడుగారు, నిడవవోలునుండి మాకిట్లు తంతివార్తనంపిరి. గోదావరినదికి మూడు అండుర స్థాయిగులు గలవు. గొప్పవరదులు వచ్చినపుడు వీనినితెరచి, ప్రవాహమును త్వరితముగ సముద్రములోనికి వెళ్ళునట్లు లానర్పుట కి యుద్దేశింపబడెను. సాధారణసమయములలో నెప్పుడు వీనిని తెరవరు. అండుర స్థాయిగులయెదుటనున్న ఇసుకకట్టలను సామాన్యముగా విస్తారముగ నీరు నిలువయండును. ఈకట్టవేయుటకు ప్రతివత్సరమును మూడువేలరూప్యము లనను కారణముచే చెండుసంవత్సరములనుండియు ప్రభుత్వమువారు కట్టవేయుటనే మానివేసిరి. ఇట్టి తప్పుడు విశేష్యయమువలన ప్రజలకు జెప్పరానికష్టములు గలుగుచున్నవి.

ప్రక్కమార్గములగుండను, అండుర స్థాయిగులలో గల రంధ్రములగుండాను, నదిలో చాల నీరు సముద్రములోనికి ప్రవహించి పోవుచున్నది. ఇట్లు వృథగా ప్రసహించిపోవు నీటివలన, మరియొక గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయంతి ప్రదేశమును సాగుశేయమవును. ప్రస్తుతము డెల్టారైతులు పశువును బాధలగుంచి అలకించువా రెవ్వరునులేకున్నా. ఈసంవత్సరము అండుర స్థాయిగులగూడ తెరచివేయుడెను. అందువలన కాలువలు మొదలగునవన్నియు పాడైపోయి, బోటునడచుటకుగాని, వ్యవసాయపుకార్యములకుగాని, ఎంతమాత్రమును పనికిరాకుండెను. గ్రామములందు త్రాగుటకుగూడ జలములేక శాధనమగున్నది. లాకులయెదుటనున్న ఇసుకగట్టును త్రవ్వలేదు. అందుచే పడవలనడచుటకు వీలులేకున్నది.

ఈసంవత్సరము వరి ఆకువళ్ళు పూర్తిగా పాడైపోయినవి. ఇట్లు నిరాధారులైన ప్రజలు వందలకొలది, వేలకొలది పట్టుకువచ్చు అధికారులయెదుట దీనులై యనభివందుచున్న కష్టములు జాలిగొలుపుచున్నది. మంత్రిగారు స్వయముగావచ్చి ఈ విషయముల నన్నిటిని విచారించి, నోరులేనిప్రజల కష్టముల నివారించెదరని నమ్ముచున్నాము.

తాంకేష్వర 20 వ తేదీ అరెస్టులు

నిన్న 16 గురు వంటిరులను అరెస్టుచేసి సెరంపూరు తీసికొనివెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

అల్లాబాదులో వేడిమి తగినది
అల్లాబాదు, జూన్ 21:— నేటియడయకు న అల్లాబాదులో తొలకరి ప్రారంభమయ్యెను. వేడిమి శేషముగా తగినది. (అ. ప్రె.)

హవూరు దేవాలయము దోపిడికేసు

పడమూడుమందికి శిక్ష వేసెరి
ఈకేసులో బందిపోటు చేసినందులకు దేవాలయమును మైలపరచినందులకును 18 మంది మహమ్మదీయులకు ఛెరి ఏడెండ్లు కఠినశిక్ష వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

డిల్లీ మ్యూనిసి పు సంఘము

ఒక అసహాయవాది ఎన్నికలకు నిలిచెను
అసహాయవాదియగు బాంస్ట్రు అసఫాలీగారు ఎన్నికలకు నిలిచెను. 20 లేదీని ఎన్నికలుజరిగెను. ఫలితము లింకను తెలియలేదు. (అ. ప్రె.)

శిల్లీబీర్లామిల్ల ప్రమాదము
తిరిగివిచారించుట కోక సంఘము

శిల్లీ, జూన్ 21:— శిల్లీబీర్లామిల్ల ప్రమాదమును తిరిగి విచారించుటకు నిపుణులైనవారి తోహాదిన ఒకసంఘమును నియమింపవలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారనియు, ఈ సంబంధమున లాహూరునుండి బాయిలరు యిన స్పెక్టరుని రమ్మని సమ్యముచేసి వారనియు తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

కె ఆర్. రంగస్వామి అయ్యంగారు తిరుపతాపల్లిలో ప్రభుత్వపు న్యాయవాదిగా నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రస్తుతమునా అధనము విడుదలయ్యి నున్న గురువారము తనప్రక్కను అనుగ్రహము.

విశ్వాసము

పార్లమెంటువారు హెరియూ ప్రభుత్వమున నమ్మకముగలదని తీర్మానము గావించిరి.

పోయింకేరుగారిచే కేంద్రమున డిస్మిస్సుగారే సేనటు అభ్యర్థిలుగ ఎన్నుకొనబడిరి. హెరియూగారిచే కేంద్రమున యభ్యర్థి ఓడిపోయెను.

పాస్ నిసులక్ష్యము

కోము, జూన్ 19:— పాస్ నిసులక్ష్యమునకు ముస్సోలినీగారివెనుక మరెవరిగారే చెప్పటం. అతనిని మ్యూజీయోటిగారి నెత్తుకొనిపోవు సంవత్సరమున అరెస్టుజేయుటచే ప్రజలంకరును ఆశ్చర్యబోయిరి. ఇతనిని మంత్రివర్గములో జేర్చలేదు. ముస్సోలినీగారికి తనయందు విశ్వాసములేదనియే నియమించలేదనుచున్నారు. అయినను చాల పలుకుబడిగలవాడట.

బ్రిటిషు వర్తకము

ఎగుమతులు దిగుమతులు ఎక్కువగుట

లండన్, జూన్ 19:— వర్తకము యధావృద్ధియగుటచే వర్తకసంఘాభ్యర్థనకు ఇకమిదు సాలు 1-కి 200 పాసుల జీతమునిచ్చెదమని వర్తకసంఘాభ్యర్థనలైన వెబ్బుగారు తెలియజేసిరి. వర్తకపరిశితులు నిరసించి చాల అనుకూలముగ లాభకరముగనన్నవి. దిగుమతులు ఎక్కువఅయినవి. ముఖ్యమున అపకృష్టద్రవ్యములు దిగుమతులు ఎక్కువైనవి. ఎగుమతులుగూడ ఎక్కువైనవి. యధావృద్ధియగుట వూర్వమువలెనే బొగ్గుఉక్కు ఉత్పత్తి ఏర్పడినది.

ఆక్స్ ఫర్డులో భారతవిద్యార్థులు

నిష్పాదభావనమున

లండన్, జూన్ 18:— ఉదయం 8-30 జూనియరు భారతవిద్యార్థి ప్రతిపత్తిని గడించుటకు ముందు ఒక ల్యాటిన్, గ్రేంజియో గ్రీకుభాష, జర్మన్ భాష చదవవలెనని ఆదేశమును ఆక్స్ ఫర్డులో నిధిజేసి 61 మంది నిరాకరించిరి. 80 మంది కావలెననిరి. ఆక్స్ ఫర్డు విశ్వవిద్యాలయమున విద్యనభ్యసించు భారతీయులకు ప్రెంచిగాని ల్యాటినుగాని రావలెననుచున్నారు. (సిలోను ప్రేమున)

మెక్సికో బెదంపు

క్యూమిన్సు వ్యవహారము

బ్రిటిషు ప్రతినిధి

లండన్, జూన్ 19:— క్యూమిన్సుగారు అగౌరవమును ఉత్తరములను వ్రాసిరిని నిందించి వారిని తక్షణము ఇంగ్లండుకు రప్పించవలెనని కోరిరి. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ఆ సమస్యను మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు కలుపుకొనకపోయిన క్యూమిన్సుగారు వ్రాసిరి. ఆలేఖను ముద్దానాల్లగారు చదివి కామస్వస్థులలో వినిపించిరి. ఈ ఉత్తరములందు ఆక్షేపణీయము సంగతులు లేవని ముద్దానాల్లగారు రిపొర్టు చేసిరి. విదేశాంగకార్యాలయమువారికి లేఖను ఆక్షేపణీయము సంగతులు లేవని ముద్దానాల్లగారు రిపొర్టు చేసిరి. విదేశాంగకార్యాలయమువారికి అనకాశముండదు. సమాఖ్యకు ప్రతినిధులు తుల్యముగాను, ముద్దానాల్లగారు శనివారం బ్రిటిషు రాయబారిని పలకరింతురు. బ్రిటిషు ప్రతినిధి జేయకుడని ముద్దానాల్లగారు కాన్సులజనరలుకు తెలియజేసిరి.

సర్ థామస్ హేలగురు వచ్చేనరకు మెక్సికో వారికి చర్యను దీసికొనరాదనిరి. మెక్సికో ప్రభుత్వమువారు రెండులకు నిరాకరించిరి. ముద్దానాల్లగారి కోర్కె సమకరించి క్యూమిన్సుగారిని సురక్షితముగ మరలించుటకు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రభుత్వం చేర్చుట జేసిరి.

ఆరాయబారి స్థానమును యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ ప్రభుత్వము తీసికొనుట కేర్పాటుజేసిరి. బ్రిటిషు ప్రజలను గాపాడవలెననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిజ్ఞను గాపాడవలెననియు ముద్దానాల్లగారు పుక్కితము చేసిరి. మెక్సికోలోనున్న బ్రిటిషు ప్రతినిధి ఆ సమస్యను తెలియదనియు కాని ఆపాయము

ను వాటిల్లి లేదని తెలియదని ముద్దానాల్లగారు రిపొర్టు చేసిరి. ఈ సంగతం తెలుసు చాల చిత్రముగ నున్నది. ఈమెకు దిక్కులేదనియు ఒక అమెరికను సాహసీకయువకుడు మాత్రము సహాయ మొనర్చుచుండె నని క్యూమిన్సుగారు తెలియజేసిరి.

మెక్సికో ప్రభుత్వభ్యర్థనలు ఓబ్రిగ నుగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు క్యూమిన్సుగారిని రేపు ఇంటికి రమ్మనిరిగాన ఆతనిపై చర్యనదీసికొనరా దనిరి.

పివిలు సర్వీసు కమిషనువారు క్రొత్తగ విధించిన రేటులను తమ అసమ్మతిని తెలుపుటకు పోస్టుల పనివాండ్లు అందరును అట్టావాలో సమ్మత్యజిరి.

కాంటునులో బాంబును ప్రయోగించుట

ఇండో-చీనా గవర్నరుపై గురిచెట్టుట

నలుగురు యూరపీయులు ముగ్గురు చీనావారు చనిపోవుట

హాంకాంగు, జూన్ 20:— ఇండో-చీనా గవర్నరు క్యాంటునుకు బోవుచుండ, ఆతనిపై ఎవరో బాంబును వైచిరి. ముగ్గురు యూరపీయులు చనిపోయిరి. గవర్నరుకు హానిగలుగలేదు. బాంబు జేసినది చీనావ్యక్తి. ద్రోహి నదిలో దుబితీ చీకటిలో పారిపోయెను. (ఫెంచి కాన్సులువామసాప్రము తెలిపాయెను.

బాల్ తనదేము

ప్రజలను సామ్రాజ్యము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జూన్ 21:— జేషనులు యూనియన్లు సంఘమువారు ముందుకు చూచుచు ఆను కీర్తికతో ఒక కరపత్రమును ప్రకటించిరి. అందు తమ సిద్ధాంతములను ఉద్దేశ్యములను మరల తెలియజేసిరి. భారతదేశము నుద్దేశించి ఇట్లు చెప్పిరి:— ఇంగ్లండుకును ఇండియాకును సంబంధము చాల అవసరము. రెండు దేశములకిది అత్యంతావసరము. బ్రిటిషు ప్రజలు క్రమముగ భారతీయులను స్వపరిపాలనమార్గమునకు గొనిపోవలెనను సిద్ధాంతమును అంగీకరించితిమి. సామ్రాజ్యాంశ్చర్యమును స్వపరిపాలన మార్గమునకు గొనిపోవలెను. భారతదేశము ఇంగ్లండు విడిపోవుటకు జేయు ప్రయత్నములను యూనియన్లు తీవ్రముగ నిరోధమును జూపెదరు. భారతీయుల ప్రభుత్వ ప్రయత్నములను సామర్థ్యమునకు తగునటుల సంతకరింతుము, రాజకీయసత్వములను క్రమముగ ఇయ్యవలెను. అంతియగాని ఎక్కువగ నీయరాదు. భారతీయులు పట్టికు సర్వీసు ఉద్యోగులకు తోడ్పడవలెను. వారు తనిఖీ వారి సహకారము లేనిదే భారతదేశము రాజకీయాభ్యుదయమును గాంచలేదు. భారతదేశమును వెలుపలనుండి దండెత్తిన గాని ఇండియాలోనే తిరుగుబాటు గల్గినపుడుగాని కాపాడుటకు పీలుండదు. ఇవియే యూనియన్లు సిద్ధాంతములు. పిటిని విచువరు.

జపాను - అమెరికా సంబంధములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

టోక్యో, జూన్ 21:— అమెరికనుల ప్రత్యుత్తరము స్వీకారముతోడను సమదేశ్యముతోడనే ఇయ్యబడెననియు ప్రతికలు అంగీకరించుచున్నవి గాని ఆ ప్రకటనము సిద్ధాంతమునే జూపుచున్నదనియు క్రమాయాపమును బాల్కువిషయము గాదనియు, నిరర్థకమనియు అనుచున్నవి. జపానువారి వాదమునకు ప్రత్యుత్తరము అమెరికను లేఖయందు లేదనుచున్నది. క్రొత్తకాంగ్రెసు ఎన్నికలు ఆసంద్ధిఎన్నికలు జరిగినతరువాత ఇంతకంటె అనుకూలమున అవకాశము గలుగునరకు జపాను ఈ విషయమును వదిలిపెట్ట దనుచున్నారు.

చిట్టగాంగు, జూన్ 20:— తెంగాలు అసానుకూలత్వ భాటియాగ్రహారాస్త్రివనుల మధ్య నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలనుండిరాకపోకలు సరిగా జరుగుచున్నవి ఒక చిట్టగాంగు సందేశమువలన తెలియుచున్నది. (ఆ|| ప్రె||)

సాంధ్యవార్త రాయలు మిలిటరీ కళాశాల

విజయమందిన అభ్యర్థులు

సిద్ధా, జూన్ 20:— ఈ క్రిందివారు రాయలమిలిటరీ కళాశాలకు ప్రవేశపరీక్షయం ను దీర్చులైరి. 1. కొండాకరు ఫజలు సోధన్ 2. ప్రాణనాథరామారు 3. శోదండరు జేవయ్య బాపయ్య 4. శోదండరుసుబ్బయ్య తిమ్మయ్య 5. తారాసింగు 6. బ్రిజ్ భూపాలసింగుగార్లు.

సార్వభౌమునకు మహాజ్ఞు

క్రొత్తసంబంధము ప్రకటించబడెను

సిద్ధా, జూన్ 20:— సార్వభౌమునకు భారతకార్యదర్శిని మెహెరియలలను, మహాజ్ఞును అందుకొనుటనుసరించి యు సంపుటనుగించియు భారతప్రభుత్వము వారికి పిటిషనుల పెట్టుకొనుటనుగించియు ప్రస్తుతమున్న నిబంధనలను రద్దుజేసి క్రొత్తగానొనర్పబడిన నిబంధన లీవారముగ జేటులో ప్రకటించబడెను.

భారతప్రభుత్వకానను 96 (బి) సెక్షన్ 2 వ సబు సెక్షన్ క్రింద భారతకార్యదర్శిచే నేర్పబడవలసిన నిబంధనలగూడ ప్రకటించబడెను. వీనిలో కొన్ని ఇదివరకే ఆచరణలో నుండెను. మిగిలినవి, జూన్ 21వ తేదీనుండి ఆచరణలోనికి వచ్చును. (ఆ|| ప్రె||)

తిమ్మరువాయవ; ఇంద్రియస్కలశము నరముల బలహీనము, అవయవములు చిక్కిపోవుట, పుండు మచ్చలు మొదలగువాటిని కుదుర్చు ఆమోఘమైల్ల జౌషధము

అజ్ఞానులు-పక్షపాతముగలవాడు మూలమే కారణములేకనే ఆయుర్వేద వైద్యమును నిందించుచున్నారు. ఆంగ్ల జౌషధములచే కుదురనివ్యాధులనేకములు ఆయుర్వేద జౌషధములచే బాగుగా కుదురుచున్నవి. తిరుగులేనిజిల్లా కృష్ణాపురనివాసి యను, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టము జార్జి బాన్ ఆర్మీని యన్ ఏఫ్, నెం 72 రు గృహమునందుండు వండిరి స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు నాకుండిన చిక్కువ్యాధిని బాగుచేయుటవలన నాకు ఈ అభిప్రాయము కలిగిరిది.

నేను 3 నెలలములనుండి కీళ్ళకొప్పిచే బాధపడుచుంటిని, నా కుడికాలు మిక్కిలి కృశించి యుండెను. నా ఎడమకన్నునుండి నీరు కారుచుండెను. గ్రుడ్డు ఎత్తగానుండెను, దృష్టితగ్గెను, మరియు శుక్లముకూడ నల్లలననుగుచుండెను. యివన్నియు గాక దవడ క్రిందిభాగమందు చంకలకు ముందు భాగమందు పుండు సంబంధమైన మచ్చలుండెను. నేను వండితులవారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళినపుడు నా దేహస్థితిపై ప్రకారముగాయుండెను. ఈ సంవత్సరములో మరియొక విషయముకూడ తెలుపుచున్నాను.

నేను పాశ్చాత్యజౌషధములను చాలకాలము పుచ్చుకొనియు లాభము లేకపోయెను. న్యల్లు కాలములోనే అనగా ఒకమాసములోపలనే వండితులవారు నాకతినవ్యాధు లన్నిటిని పూర్తిగా కుదుర్చుట మిక్కిలి అద్భుతమైన విషయము. వండితులవారికి భగవదనుగ్రహము గలను. వారి జౌషధములు విలువగలవియైనను మంచి గుణమిచ్చును. వండితులు నాకిచ్చిన నూతనజీవమునకై నేను వారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. కాలు మ చికిత్సకి వచ్చెను. కీళ్లయందు నొప్పులు పూర్తిగా కుడియెను. జబ్బుచేసినకన్ను పూర్తిగా కుడియెను. శుక్ల నవ్వును నిలిచెను. పుండు సంబంధమైన మచ్చలు పూర్తిగా మాసిపోయెను. జబ్బుచే బాధపడుచున్న క్రజల నిమిత్తమై యీసంగతులను తెలుపుచున్నాను. జె. హెచ్. ఎడ్ మోండ్సు

90, శేవర్ మిల్లుకోడ్లు, పెరబూరు. ప్రకటన సం (88)

వెంకటగిరిటవున్

నిన్నటిదినమున (అనగా 17.6.24 తేదిన) ఆంధ్రప్రదేశ్ కల "స్వరాజ్యపు పతాకమును తగుల పెట్టుట, మహాత్మాగాంధీపరమను కాలికైంద్రత్రొక్కుట" అనువ్యాసమును పాతక మహాశయులు గమనించుచున్నారు. దైవ్యాసమును "వెంకటగిరి స్వరాయవితేఖరి" వ్రాసియున్నారు. వీరు వ్రాసినవ్యాసము యథార్థముకాదు. శుద్ధఅబద్ధము. వీరుపెట్టిన చరిత్రచంద్ర రోడ్డు ప్రక్క నున్నది. అందువలన యెవరికిని యిబ్బందిలేదు. వీరు ప్రజలకు దాహము తీరుటకు చరిత్రచంద్రపెట్టుట సంతోషమే గాని, దేవుని కాటంకముగా వీరు బ్రహ్మాత్మవక్తామున రోడ్డున కడ్డముగా గుడ్డపేలికలతోగ్నమును కట్టవమున్ను, దానిని విప్పవము తేదని కాధిదేవుడమున్ను, చూడ ప్రజలకు అసంతృప్తిని కలుగజేసినది. కాంగ్రెసు సభ్యులగు కటికనేని వేంకట్రామాచార్యగారు దగ్గరుండి శ్రీ స్వామివారి ఉత్సవమునకు ఆటంకము కలిగించు ఆగమ శాస్త్రవిరుద్ధకార్యములను ఆచరించిరి. ఇది శాస్త్రవిరుద్ధమేకాక, ప్రజాభీష్టమునకు దూరము. కాంగ్రెసువారి ఆచరణ విరుద్ధము. ఈతోర్నము కట్టినందువలన లేని పాని ఆల్లరులున్ను, పోలీసువారి ఆంక్షనమున్ను, ప్రజలకు కోడమున్ను కాంగ్రెసునందు భక్తివిహీనతయు, కలుగుటయే గాక సహాయనిరాకరణముగా ఆల్లరు లాచరించుటయేయని ప్రజలకు అర్థమగుచుండెను. వీరు కట్టిన తోర్నమునకు మధ్య భాగమున "ఆంధ్రులు గాంధీభూజానిధికి లక్షరూపాయలు దయచేయును" అను అడ్వర్టైజ్మెంటుకాగితమును అతికించి యుండిరి. ఈతోర్నము స్వామివారి ఉత్సవమునకు ఆటంకము వియు, స్వామివారు వేంచేపు అయిన తరువాత కట్టుకొనుటకు మా కేలాటి ఆక్షేపణలేదనియు, దేవాలయపుపెత్తనవారులు న్ను, దైవభక్తిగలవైన ప్రజలున్ను వేమకొనగా, ఇదిదేవుడు గాడనియు లోపపు బొమ్మలనియు, వీటికి మ్రొక్కుట బుద్ధి హీనతయనియు, మరలనేకమైన దుష్సహృషులును మాట్లాడుచు విగ్రహారాధనలను మామగలుగు నొప్పించిరి. మీకు దేవుడుగాకపోయినను మాకు దేవుడే కనుక దయయుంచి తోర్నమును విప్పిస్వామివారిని పోషియవలసినదని యావచ్చుచు వేమకొని నను నిరాకరించిరి. వీరిచేష్టలు సమంజసమైనవి కావనియు, దుర్మార్గులను, విగుర్ణభావమునున్ను, నూచించు యిట్టి నీచకార్యము కాంగ్రెసువారు సమర్థించినచరని దేవాలయ పెత్తనవారులు తోర్నమునువిప్పి, ప్రక్కన జాగ్రత్తగా పెట్టి, అరగంటపైగా నిలిచియుండిన, స్వామివారిని వేంచేపుచేయించిరి. అందుపై దుర్మార్గులను మాటలు మాట్లాడుచు మరలగట్టిరి. మరు దినము ఉత్సవమునకు ఆటంకముగుటచే మరలవిప్పిరి. మరలగట్టిరి. అంతట పోలీసువారు వీరి అక్రమమును చూచి విరోధమును జూ

పెడరా! మహాత్ము డిట్టినదవునులు చేయమనెగా? అని వారిని మందలించి, కట్టుమాడవని గట్టిగా వుత్తర్యుచేసిరి. దీనిని విప్పవచ్చు స్యామివెంట వేసియుండు, దివిటీలపైబడి, ఒక చిన్నపేలిక కాలినదని కొంతమంది చెప్పిరి. ఇది చేతత చేసిన పనికాదు. కాంగ్రెసువారిచే 15.6.24 తేదిన స్థాపింపబడి రాజ పీఠిలో ప్రకాశమానముగా నేటికిని యెగురులాడుచుండు స్వరాజ్యపతాకమును యెవరును ముట్టియుండలేదు. మహాత్ముని పతనముగాని, మరియేపతనములను గాని కాలితో త్రొక్కినది శుద్ధ అబద్ధము. అట్టిచందాలురు యాయారనే తేరని చెప్పవచ్చును. కాగితమును త్రొక్కుటే పాపమని భావించు భారతీయులు, రూపమును యేర్పరచియుండు పటమును త్రొక్కిరన్న, వ్రాసినవారే త్రొక్కువలెను గాని, అట్లుచేసినవారు మాయార ఇంకెవ్వరును లేరు. శ్రీవేంకటగిరి రాజాగారిపైనుండు ప్రజలభక్తిని, యేవిధమునవైనను తొలగింప సంతృప్తిపువారి వ్రాతలనుచూచి పాతక మహాశయులు ద్రుమపతనమరచి నేని నిజవృత్తాంతమును విన్నవించు చున్నాను.

పురవాస.

* * * * *

కడదిన సంవత్సరము శ్రీముత దేశబంధు దాసుగారు వేంకటగిరి మీదుగా వెళ్లుమున్న సమయములో, వారు యిచ్చుట దినమరచి ఆభిప్రాయపడి, వారిని సన్మానించుటగాను కాంగ్రెసు సంఘమువారు, గ్రామములో కట్టించిన, ఆహ్వాన పత్రములతోకూడిన తోరణముల క్రిందుగా, దైవోత్సవము పోకూడవని, ఎట్టేటువారు అడ్డుపెట్టగా దైవోత్సవపత్రములకు విరుద్ధముగా పోవుట కిష్టములేక కాంగ్రెసువారు అట్లే తోరణములు తీసివేసిరి. పిమ్మట "ఆరోగ్యవారము"లో కట్టిన చక్రవర్తిగారి పటములలో యూనియన్ జాకు జెండాలు, మొదలగువానితోకూడిన తోరణములక్రిందుగా దేవుని ఉత్సవము నిరాక్షేపణగా పోషించుటచూచి, కాంగ్రెసు సంఘమువారు జండాలు తోరణములకు అభ్యంతరము లేదనుకొని, గ్రామముందు "జాతీయ జండా"తో చేతిన తోరణముల సమింప లేక, బలాత్కారముగా యెట్టేటువారు తోరణముల పీకి చేయించిరి.

ఇందువలన తలపవలసిన విషయము, ఎట్టేటువారు యుద్ధోగ్రస్తులు కేవలము కాంగ్రెసువారు పూనిన పనికి అడ్డు తగులుటకాని, మతవిషయములలో యోచించుట లేదు.

క. క. భాగ్యరావు

(ఇంతటితో ఈచర్చవిరమింపబడును. ఆం|| ప|| స||)

చెన్నపురి జబాబుధరలు

జూన్ 21-న తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనియలు బా 1-కి రు 85.00	మిదల 45.00	వరి 85
బియ్యము బస్తా	రె దిలు,	వరి 85
కునుమ తెహావి ,, రు 45 X 100	18.00	14.00
నెల్లూరి ,, డిటా ,,	16.80	17.00
డిల్లీ ,, డిటా 45 X 100	16.80	17.00
రాగులు రా. 164 X 100	8.12.0	9.00.0
నవ్వులు ,, ,,	24.00.0	26.00.0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0.0	రు 12.0.0
నెగలు ,, డిటా ,,	10.12.0	11.8.0
నెగలు ,, డిటా ,,	10.12.0	11.4.0
మినుములు ,, డిటా ,,	12.8.0	18.12.0
ఉలవలు రు 164 ,,	9.4.0	10.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 160.0.0	170.0.0
నెయ్యి మ 1-కి	14.0.0	26.0.0
కొండాపురం వరుసెనకపప్పుబా 1-కి	60.0.0	62.0.0
యితిర ప్రజేశము ,,	55.0.0	59.0.0
వేరుసెనక నూనె గానుగ బా 1-కి	రు 142 మి.ఎ.నూనె 185	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 165.0.0	170.0.0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు బా 1-కి	రు 210.0.0	215.0.0
కూరిపనుపు ,,	రు 160.0.0	165.0.0
మిరపకాయలు (గుంటూరుబి)బా 1-కి	రు 80.0.0	112.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు 1-కి	రు 45, 50	
కాశవాస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	రు 35.0.0	40.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రు 26.0.0	42.0.0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 88.0.0	40.0.0
చదరం ,,	87.0.0	41.0.0
రవుండు ,,	87.0.0	42.0.0

(6) లోహములు

నెండి 100 తులంకు	రు 78.0.0	84.0.0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25.6.0	25.8.0
నవరసు 1-కి		16.8.0
చత్తడి బా 1-కి	రు 296.0.0	298.0.0
రాగి డిటా	రు 840.0.0	845.0.0
అస్కా చక్కర బ 1-కి	రు 48.4.0	48.10.0

(7) రంగులు లలిజరైసు

అభ్యుష్ణుడు 20 డిగ్రీలు	రు 92.0.0	
తొట్టి కృష్ణుడు డిటా	డిటా	
సింహం డిటా	డిటా	
4 గుర్రం డిటా	రు 86.0.0	

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0 లు స్వస్థి అనాలు)

వెలుగుభము! (పోస్తుభు కలకం) గణపధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధికము కలిగిడి నైశ్చికాకల

మాత్రలు దివ్యావృత్తము. ఆశీర్వాదు, ఆరుచి, ఆవులింతలు,

అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరస్సు,

కేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్ప

లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు

దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పలను వెంటనే

మాన్యును. యిందు ఆ నేకవిషధులు చేరివి. అనుభవము

గల ఔషధముగుటచేతను పరమసాంస్కృతికు యని చెప్ప

వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరువాత:—

ఆయుర్వేద వైద్యునియందు,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

OM THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company, Limited.

Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).

Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.
Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs 1,000 to Rs 5 000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:—

Messrs. P. K. Rau & Sons.

Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

భృంగామలకతైలము

అన్ని ఔషధములకు ప్యాక్టింగుపొట్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

విషాచినివారిణియనుకలరామండు

భ్యాతపించి యున్నది. సాధారణముగ గలిగె అన్ని విధములకు వికారప వ్యాధులయందును కుటుంబోపధముగా వాడతగియున్నది. రు 1.4.0 అన్ని ఔషధములకు వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. కొరవారికి ఆంగ్ల, ఆంధ్ర క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

శ్రీ మద్మాతా అన్నపూర్ణయ్యగారికి స్వాగతము

జూన్ 20:— రాజమహేంద్రవరము నాస్థవ్యులను, కాంగ్రెసు పత్రికా ప్రధాన సంపాదకులను, (స్థాపకులను) ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞాపకమునకు గురియైనందున, సములు నిజబాంధి యిటీవలనే విడుదలయైన శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారు కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసువారి యాధ్యక్షమునై జ్యేష్ఠ గులు బుధవారము కుర్మాపూర్ణము మెయిలులో విచ్చేసిరి. గారు కొంతకాలం దీర్ఘముగా నిలిచి చాల ఉత్సాహముగానే యున్నారు. ఆసామంత్రము వారి గౌరవార్థము బహిరంగపథ జరుపబడెను.

శ్రీమంత బులును సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. ఆధ్యక్షులు ప్రభుత్వమున ఆక్షేపములు సభ్యుల కెఱపించిరి. ఫిర్యాద వాడుకలను సహాధ్యక్షులును శ్రీ కృష్ణకీను వెంకట సుబ్రహ్మణ్య కృష్ణగారును అన్నపూర్ణయ్యగారు విశ్వాధీనతలో చేరినవారు వారికి అప్పటినుండియే యున్న జేతన క్రితమును జైత్రము మన్నన గలగణముల గూర్చి విమర్శనా నోకలు గంటకాలము సంభాషణ మొనరిరి. పిమ్మట శ్రీ గారుచంద్రుని వెంటబుగారు అన్నపూర్ణయ్యగారు తనకు పరిచయము కావచ్చును, వారితో మాటబడిన నేరమునందలి ప్రశ్న కృత్యము ననుసరించి ఆక్షేప భారమును పరిచయములుగా నత నకు నుభగ్గ పరిచయములనును తెచ్చి ప్రశ్నార్థము - ప్రభుత్వవిధానము అను వానిపై ప్రేరక విచారణ సంభ్యున నుడిచిన వాక్యముల విమర్శించిరి. అటుపిమ్మట శ్రీ అమితపు సాంబివిరావుగారు హిందీలో నుపన్వసించిరి.

తర్వాత శ్రీ మొదటిగంటి తరువల గారు కాంగ్రెసు పత్రికా నిర్వహణముగూర్చి తెలుపి, ఆపత్రికను ద్వితీయ పత్రికగా చేసి వారికి కుతూహలముగా నున్నదని గానికీ కాకినాడపురవాసు తెల్లరు తిగ సాయము చేయుదురని నమృతమున్ని దనియు నుడిచిరి.

అంత శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారు లేచి తాము తన జీవితమున చాలకాలము కాకినాడలోనే గడపినందున కాకినాడ నాడనేయనియు, తాను పత్రిక వెల్లడినదాని కాకినాడవారును ఎప్పుడు సాయమున ద్వితీయము అందల కెంతయు కృతజ్ఞుడననియు ఇకపైనను అట్టిసాయ మొనర్తుని సంపూర్ణవిశ్వాసము కలదనియు నుడిచిరి.

తరువాత ఆధ్యక్షులవారి క్రిందివాక్యములతో సభ ముగించిరి. "నాకును ఒకపత్రిక వెల్లడుమననని ఎన్నోరోజులుండియో యొక అభిలాష ముండెను. జైలునందు స్థిరముకొంటిని. కాని వైవిధ్యతరంగత ఒకటి 'కాంగ్రెసు' ఉండుటచే పోటి లేకుంటే నిట్టిదియు, ఆ అభిప్రాయముతో శ్రీగంగానాథుని గుర్రులు ముద్రాచుత్తము కొనినారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుపత్రికను కాకినాడకు వెచ్చిన వేరేముదానంత్రము అనుమతి లేకుండ కాకినాడ ముద్రాచుత్తముగూర్చి అన్వేషించగలవని శ్రీ రంగయ్యగారి తీవ్రమైన పేషుచేస్తున్నాను. అది ద్వితీయ పత్రికకాక పత్రికాగత్ర గానాడ చేయవచ్చును. నేను స్వసాయము చేసెదను."

అంత ఆధ్యక్షులవారికి శ్రీ అన్నపూర్ణయ్యగారికి సభ్యులకు నందఃములతో సభ సమాప్తి.

మహాభుగంసంహితా

ఇది గొప్పనాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది. జాతకచక్రమున నకులగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని మాకు పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

- జాతకము వెదకుటకు రు 1-0-0
- శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
- అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
- పోటీజీ రు 0-4-0
- మొత్తం రు 2-4-0 అగును.
- అర్థం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాశ్రయి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు (గోదావరిజిల్లా)

కృష్ణాపత్రిక

ది|| బ|| తిక్కాని బాలాజీరావునాయుడుగారు

ఈ కేసు 19 వ తేదీ 11 గంటలకు బందరు ఆశిషనల్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు న్యాయాం వి. సి. యన్ గారివద్ద విచారణ తిరిగి ప్రారంభమయినది. ఫిర్యాది పక్షమున ఇమ్మానేని కృష్ణారావు నాయుడుగారు (ఏయూ) జి. డి. సామయ్యగారు ప్లీడర్లుగా నుండిరి.

ముద్రాయపక్షమున వారణాసి రామారావుగారు, సి. వి. రామచారిగారు, కోపల్లె మాధవరావుగారు వుండిరి. ఫిర్యాది క్రాసుపరీక్ష యుండుటచేత చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి.

ప్రభుత్వమున మేజిస్ట్రేటుగారు ఫిర్యాది వాద్యులము దీసికొని స్వయంగా క్రాసుపరీక్ష జేసిరి. అందు ఫిర్యాది తనకు పరమపుష్టముగా కెంచిన భాగముల చెట్టు పరమపుష్టముతో నిరూపింపవలసినదని కోరిరి.

ఫిర్యాది:—వ్యాసములో 'ప్రేక్ష' అనుమాట సమర్థత లేకపోవుటచేత మామూలుగా గాఢ నిరీక్షలు పడి పైకి వచ్చితి నను నీచార్జమును నూచించుచున్నాను.

రామచారిగారు:—ఇంగ్లీషులో క్రిప్ అను పదముకు 'క్లెయిమ్' అని అర్థము చెప్పవచ్చును.

కృష్ణారావు నాయుడుగారు:—ఆ ఆక్షేపము చెప్పటకు కలుగలేదు. దీన్నేరీ తెప్పించి చూచిన నిజము తెలియగలదు. అంతట వ్రాసు నిఘంటువు తెప్పించి చూచిరి. అందు క్లెయింబు అను అర్థము కూడ వ్రాయబడి యుండెను.

కృ. నాయుడుగారు:—దీనిని గవర్నరు మెంబు ట్రాన్స్ లేటరుకు వ్రాసి తెప్పించెద మని చెప్పిరి.

మేజి: ఇది అనవసరము. నాకు తెలుగు తెలియును. ఆర బ్లములో నింప యేమియులేదు.

ఫిర్యాది:—“నీ కారణముచేతనే నిలుపుకొనలేకపోయిరి” అనివ్రాసినది సహితము నాకు అగౌరవము కలిగించుచున్నది. నాయొక్క అసమర్థతయో, అక్రమ వర్తనమో యనుభాగ ముందు గలదు.

మేజి:—భేదాభిప్రాయముచేత నని కూడ అభిప్రాయ పడవచ్చును గదా!

రామారాయణంగారికి “ముప్పదివేలు ఋణమిచ్చి అని” వ్రాయబడిన దాలో కొంతవఱకు నింప యుండినప్పటికి పత్రికా సంపాదకులకు లాప్రకారము కొంత స్వార్థంత్యము గలదు గనుక దానిక్రింద త్రోసివేయవచ్చునని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. మోటారులోని కొనుట విషయములో వ్యాసములో వ్రాయబడిన సంగతులు రికార్డునుట్టి అసత్యములుగా గనుపించుటలేదని రిజిస్టరుగా ఫిర్యాదిని ప్రశ్నించిరి. ఏప్రశ్నకు తగిన సమాధానము చెప్పజాలక నిలుచుటచే మేజిస్ట్రేటుగారు సత్యమని చెప్పినమాటను ఫిర్యాది బిస్వకొనవలసివచ్చెను. రేంకు టున్నుల లాగిలు పోల్లతో 4 1/2 టున్నులు యెట్లు లాగగలవని యెంచితిరని యనుగగా నేమి తగిన సమాధానము నాయుడు గారు చెప్పజాలకపోయిరి. నంతనలు మోముజాలని చెప్పగ్గ మేజిస్ట్రేటుగారు నవ్విరి. మోటారు స్క్రింగులక్రింద పోర్టు రూ 200. యెట్లు చెట్టలపెట్టుట మోటారు మంచువికావని నూచించుట లేదా సామ్యు ఎప్పడు చెల్లించినను పోర్టు మం జారుచేసిన 80000 లకు మించి 37 వేలమైగా నిలు ఖరీదు చేసినమాట నాస్తవమే గదా! ఈ మొదలగు కొన్ని ప్రశ్నలను ఇకపాఠమలోగా నేని వ్యాసములో వ్రాయబడిన సంగతు లన్నియు సత్యములని ఫిర్యాదిచేత బిస్వమలచేయించిరి.

సామ్యుయ్యేలుగారు:—ఈ వ్యాసము వ్రాయుటలో ముద్దాయి యుద్దేశ మేమి?

ఫిర్యాది:—ఎన్నికలలో నన్ను ఓడించుటకే.

మేజి:—నిజముగా అదియే లేనియెడల ఆ వ్యాసము యొక్క ప్రయోజనమే లేదు. అది తప్పు గాదు.

పిమ్మట మేజిస్ట్రేటుగారు వ్యాసము, రికార్డు పరిశీలించినపిమ్మట, అందు డిఫమేషను ఏమి గనుపించుటలేదనియు, తాను సభావముతో చెప్పుచుంటినియు ఇంకను కేసు సాగించుట అనవసరమని చెప్పిరి. ఒకవేళ ఫిర్యాది తనతోనేకేధవింపక తగినకారణములనువనియించి కేసు సాగించునో తన అభిప్రాయమును మార్చుకొనవలసివచ్చునో అట్లుచేయుటకు ఆధ్యంత రము లేదనియు, ఫిర్యాది క్రాసుపరీక్ష తరుండ తప్పించుచుంటి ననియు, అట్లు చేసిననో అపరాధములగు విషయములనేకములు బయలుపడవలసి వచ్చుననియు, అది ఫిర్యాదికి తగినపనికాదని యు హితోపదేశముచేసిరి. అంతట ఫిర్యాదియు, వారిప్లీడర్లును

బయటకువెళ్లి సంప్రతించుకొనివచ్చి కోర్టువారి అభిప్రాయ ప్రకారము చేయవచ్చునని చెప్పిరి. అంతట మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని డిశ్చార్జి చేసినారు చెప్పిరి.

రెండవ కేసు

ఈరెండవకేసు కృష్ణారావుగారిమీదను ప్రకాశకుడయిన చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగారిమీదను తీసికొనిరాబడి నది. ఈకేసులో ముఖ్యభాగమేమనగా: ఎన్నికల యాందోళనలో మాగంటి సీతయ్యగారు పసుమఱ్ఱమిడింగులో బాలాజీరావునాయుడుగారు 'విషవృక్షమువలె' పెరుగుచున్న కమ్యుకులమును ప్రేక్షతో పెకలించివేయవలెనని సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారికి లేక రామారాయణంగారికి ఉత్తరము వ్రాసినారని చెప్పినమాట పత్రికలో ప్రచురించి తనకు గౌరవహని చేసినారని బాలాజీరావు నాయుడుగారి కేసు. ఈకేసు తీసివేసికొనిన బాగుండునని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. ఫిర్యాది ప్లీడమగారు: కోర్టువారు కేసు కొట్టివేయ వచ్చును గాని తాము కేసు తీసివేసికొనమని చెప్పిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు తా మాప్రకారము ఫిర్యాది డిఫా డిషన్ పుచ్చుకొనకుండ కొట్టివేయుటకు బిలులేదనిచెప్పి ఫిర్యా దిని పిలిచి, వై న అ ను న దిం చి న భాగ ములో ఆ గౌరవమును నిరూపింపవలసినదని కోరిరి. అంతట నాయుడుగారు తాను ఆకీర్తిగా నుత్తరమువ్రాయ లేదనియు, కమ్యుకులమును తాను నశింపజేయ నుద్దేశంప నెంచి నానని ప్రకటించుట తప్పనియుచెప్పి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేస లను నాశముచేయుటయని అర్థము చెప్పవసరములేను, వైకి రాకుండ అంచితేయుటయని అర్థముచెప్పవచ్చును అనిచెప్పిరి.

ఫి. ప్లీడరు:—అర్థము ప్రకటించినారు.

మేజి:—అబద్ధమయినను, దానిలోగల డిఫమేషన్ యేమి?

ఫి. ప్లీడరు:—అట్టిగాను ప్రజాప్రతినిధిగ ఉండలేకను అని ఉద్దేశము.

మేజి:—దీనిలో తగడనుభావము లేదు. ఉండకూడ దను భావముండవచ్చును.

అంతట కేసు సాగించుటకు ఫిర్యాదిపక్షమున ఉద్దేశ మున్నటుల కనుపించలేదు. అంతట మేజిస్ట్రేటుగారు ఇద్దరు ముద్దాయిలను వదిలివేసిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈకేసులురెండును ఈప్రకారముగా కొట్టివేయబడుట మిక్కిలివిచారించవలసియున్నది. ఏలయన నింతవరకు నెంతటి గంభీరగోళముయినను నిజమేమోబయలుపడలేదు. జిల్లాబోర్డువారు ఎన్నరిచిన ఉపసంఘమునహితము విధివిధనముగ ప్రవర్తించి ప్రజావిశ్వాసమునుగోల్పోయినది. ఈ కేసులోవైనను పత్రికాధిపతులకు సనన్దముయినను, తీవ్రపడినను సత్యము బయల్పడునేమోయనిన నదియు జరుగలేదు. ఫిర్యాదిక్రాసుపరీక్షయే జరుగకుండ కేసునుగిరినది. రాజకీయములను ప్రజాపక్షములు నువైన పత్రికలయొక్క భార మెట్టిరో నమంచులు బాగుగ గ్రహింపవలెను. ప్రభుత్వమును అధికారులను నిమగ్నించి ప్రజాను నుద్యముగ పరిపాలన సాగింపజేయవలసినభాగ్యత పత్రికలపై గలదు. ఈభాగ్యత యెంతటి భారముయినో, యెట్టికష్టములతో కూడుకొనియున్నదో గ్రహించుము. కోర్టుకువెళ్లి దిశ్చన్ను పెట్టుకొనుటకు కృష్ణాపత్రికాధిపతులకు ఇప్పుడులేక పోయినను ప్రజలకునిజానిజములు తెలియగలమలకు నారు అందుకు పూను కొనవలసినదెప్పును. అనవసరమయిన వ్యయప్రయాసములు లేకుండ నింతటితో వైన నీకేసు సమాప్తి జెందుట సంతోషకరము.

(పురవాసి)

రత్న పురుషలేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుతలేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు ననిఅనేకులు-కొనియాడుచున్నారు. ఈలేహ్యమువల్ల- మేవాముల్ల వచ్చిన దగ్గుమొదలగు రోగములు మూల్రోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బి రు 8.4.0 లు.

తగలేహ్యం:— ఏకారణమైనను తప్పకకుదుర్చున పథ్యములేదు. డబ్బి రు 1.8-0 లు.

అయుర్వేదవైద్య అంగర వేంకటాచార్యులు అందువచ్చు, ప్రాప్రయతుర్య, పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

నిరుద్యోగము

నిరుద్యోగులకు భృతిసేర్పరచుట

IV

రంగనాయకులు డి.ఎ.పి ఆర్కస్ పర్సన్ డి.బి.ఎస్.

క్రిందవర్ణనమునందు హాల్దుకాముల నెట్టేర్పరచ నయ్యో, వానివలన కల్గులాభము తెల్పియో, దాని సేర్పరచ వలసిన యవసర మెద్దియో యనువిషయముల విచారించితిమి. ఈవ్యాసమునందు, నిరుద్యోగులైన నిర్వాహకుల కెట్టి భృతి, నేపథ్యముగ సేర్పరచి, మా ప్రధమ ద్వితీయ వ్యాసములందు తెలుపబడిన కష్టములనుండి వారి రక్షింపవలయునో విచారించ గలంకము.

ప్రజల మేలుగొను ప్రభుత్వము, సంఘమునకు, నిరు ద్యోగులకు సుఖముకల్గించి, కష్టనివారణ జేయుటకు, రెండు మార్గములు కలవు. ఒకటి 'నిరుద్యోగులకు' ఉద్యోగరహితులై నంతకాలము తీసుకొనిపోవు కౌంటర్ భత్యము నొసంగుట. రెండు నిరుద్యోగులకు ఆధికపని గల్గించి, వారి కుద్యోగమిచ్చి భత్యమువలనను తీసుకొనిపోవు సుఖము గల్గించుట ఎటుల నధిక పని గల్గించుట యను ప్రశ్నను, పై వ్యాసమునందు విచారించము. అంతవరకు 'అధిక పని సేర్పరచుట' సాధ్యమగుచున్నట్లు లోగిరిం తము. ప్రస్తుతము ఆధికపని సేర్పరచుట నుంచిదా, భత్యమిచ్చుట నుంచిదాయన వివాదమునందు కొంత తేలికము గల్గించుకొంద ము. ఏది విలకన యను ప్రశ్నకు అధికపని సేర్పరచుటను గూర్చియు, దానికుండు కష్టవిఘ్నములగుర్చియు విచారించువరకు, సమాధానమిచ్చుట సాధ్యముకాదు. ఇచ్చట పనివారి సుఖముకై, ఏవధిటి మంచిను ప్రశ్నకే సమాధాన మిచ్చుట సాధ్యము.

ఈ ప్రశ్నను, మన శ్రీరాజులు, బ్రాహ్మణ పాఠశాలలు, లేవెర పట్టణాంధ్రుల పెట్టుచో, ఆలోచింపకయే, చిరు నగవుతో, తేలికపొవయుముతో, ఆధికపని గల్గించుటకంటె నిరుద్యోగులైన వారికి భత్యమిచ్చుట మేలని చెప్పెదరు. శిక్షులం జెల్లింపు రైతు నీ ప్రశ్నకు సమాధానము గోరుచో, నిరుద్యో గులకు భత్యముం జెల్లింపుటకంటె, అధికపని సేర్పరచుట నాన్యమని పలుకును. కృషిని ప్రేమించుచు, స్వాతంత్ర్యభిమాన ము కల్గి న్యాయవాద్యమున జీవితాధారము భోజనము సంపా దింప నిచ్చుట పనివారి ఆధికపనినే కోరెదరు. సాంఘిక సౌభాగ్యముగోరు, సంఘసేవములు, ఐశ్వర్యాభివృద్ధి గోరు అధిక శాస్త్రజ్ఞులు అధికపని సేర్పరచుటయే యుత్తమ మని గట్టిగ నక్కాజింతురు. పిరందరి వివిధాభిప్రాయముల నన్నిటి నిచ్చుట విచారించుటకు కలుతేరు. కాని, కొంతవరకు, ఆలోచించుట లగవు. ప్రభుత్వమున పట్టణాంధ్రుల సమాధానము తము. సోమరు లగు వారెవరు, ఆత్మాభిమానములేని నీచులకు, సోమరతనము తత్వమునం దిమిడించుకొనిన నిర్వాహకులకు, పనిచేయుటకంటె, 'భత్యము' గొందును, నిరుద్యోగులై యుండుట మేలుగా కన్ప డును. నిజమే రైతుకు రోజుకొక జెల్లింపు ప్రజలకు, రోజునం తపనిలేని సమయమునందు, ఇట్టి రుద్దానీల సంఖ్య హెచ్చును ననియు, అంత పిరందరికి భత్యముం జెల్లింపవలసి వచ్చుననియు రద్దారా సంఘము దివాఖాతీయవలసినవచ్చునని భయము కలుగ వచ్చు. కాని, పై వ్యాసమునందు తెల్పినట్లు, హాల్దుకా ముల సేర్పరచుచో, ఉన్న పని యంతయు పూర్తిచేయుటకు పనివారి సేర్పరచి, మిగిలిన పనివారికి 'భత్యము' చెల్లింపవలసి వచ్చునాన, ఆభయము కలుగవలసిన యవసరము లేదు. తరు నార. సోమరతనము గోరు వ్యాసులకే భత్యమిచ్చుటకు ముందు రెండవ వ్యాసమునందు తెల్పినట్లు పరీక్షకై కనపని యేర్ప రచుచో, రక్షించుకొనుటలేక సాధ్యముగాదు. తుదకు ఇన్ని జేసినను, జేతను దానిప్రకారమై యున్నప్పుడు, పనిచేయు వారికంటె నిరుద్యోగులైనవారి సంఖ్య హెచ్చునని భయపడు వారికి వచ్చు వ్యాసమునందు సమాధాన మిత్తుము. ఇక సంఘసేవ ఘట, అధిక శాస్త్రజ్ఞుల విషయము విచారితము. ఒకటి, నిరు ద్యోగులై యధికకాలము భత్యము భోంచుచుండుచో పనివారికి కల్గుదుకాములు, చీట్లాటలు జూరములు, తగవులాటలు చిందు లు నెవములు, కొలుపుల లేవనాలు, మురికి నీటిలో చెల్లాటలు బూతుల పంచాంగములందు జోక్యము బుచ్చుకొనుటకు ఎవరులు కల్గుటయేకాక, వానియందు రుచికల్లులయు, వాని ద్వారా చెడ్డ యలవాటులందు ప్రీతి గనుటయు, అంత వైతిక జీవనమునందు రుచిపొవుటయు క్రమముగా యాత్మాభిమాన ము గోల్పోయి, వృద్ధిని బోంచవలసిన యగత్యము మరచి,

కుటుంబసుఖముల రోసి, లంబల సుఖముగోరి, తక్కువజాతి పనులజేయు యభిలాష; అలవాటు పనివారి కేర్పడుననియు, అటుల మనవిచ్చుగాండ్రుయమునంతు జరుగుచుండుటనుదినము జూచుచున్నారమనియు, పనివారిభత్యము సోమరతనముయొ క్క ఫలితములు, బిచ్చగాండ్రుబుద్ధి నెరిగిన సాంఘికసేవములు పలుకుదురు. లక్షలకొలదిగానున్న మనవిచ్చుగాండ్రు యథోగతి గమనించినవారు, వారిజీవితవిధ మెటుల, ఇతరప్రజల దృష్ట ధము నెటుల ఏమి యాబిచ్చగాండ్రు భార్యబిడ్డలతో సుఖముగ నుండుటలేదా, యేల యిట్లు కష్టపడవలయు మనము ఎవరతినుటకు మనము చచ్చినపిమ్మి టాదిగాగల వాక్యముల ద్వారా తప్పునుదాల్చుట, నిరాశ, తృప్తిపూర్వములకు త్రిప్పు చున్నచో యాలోచించువారలకు పై సాంఘిక సేవములు జెప్ప దానియందున్న సత్యము కన్పట్టును. తరువాతి, వైతిక సుఖము గోరు మనప్రజలకు, ఆత్మకంట్రబ్యుటి నెట్లగుండు మనప్రజలకు, ఆధ్యాత్మికవిషయముల ప్రేమించు మనప్రజలకు, దుష్టాచారి రామిరెడ్డిగారి 'శృంగీలుడు' కున్న కృషియందున్న ప్రేమ, పని చేయుటలో వానికి కల్గుచున్న యానందము, తనభర్తయు కా యకష్టముద్వారా నెట్టిజీవితమున యార్జిసంతృప్తి తీర్చగ నర్థ మగుననియు, ప్రేమపూర్వకవిషయమనియు విదితము. అట్టి యెడ, సోమరగానుండుచో పైని రైతుకు కల్గుచున్న సుఖములు మృగ్యముననియు, మనస్సంతృప్తి లేక, దాద్రుబుద్ధు లలనకీ, వైతికజీవనము నాశనముననియు తెల్లము. కాన, ఎన్నికష్ట ములు పడియైన అధికపని సేర్పరచి, ప్రజల కుద్యోగముగల్గించి వారికి పనిసేర్పరచుటకు దేశముకు లాభము గల్గించుటకు, ప్రజ లన్నిధిచేయుటకు, బ్రాత్యవలకు యాత్మసుఖము శాంతిగల్గిం చుట కుత్తమైత్రమమే కార్యమని కన్పడుచున్నదిగదా! ఇక యాధిక శాస్త్రజ్ఞులైతలగుర్చి చూతము. ప్రతిపనివారికి, తాను చేయు కార్యమునందు ఎడతెగక యుద్యోగమున్న నే, కార్య ప్రజ్ఞతకల్గుటకు సాధ్యమనియు, పాడగాపాడగా పాటుకుదన ను అనుప్రజల సామెత నిజమనియు, వారుచెప్పెదరు. కాని నిరుద్యోగము కల్గుచో చేయుచున్న పని నాపుటయు, ఇంటినద్ద యితరచిల్లరపనులజేసి, తిరిగి యుద్యోగము లభించనప్పుడు, వెనుకటివనింజేయ ప్రారంభించ, వెనుకనున్న చురుకుదనము లేక పోవుననియు, అంత వరకు కొంతకాలమువరకు వెనుక నున్న చురుకుకీ కల్గించుకొనుటకై ప్రయత్నము చేయవలసియుండు ననియు, ఇటుల పనివారందరిగుర్చి యాలోచింపుచో, దేశ మునకు వాణిజ్యమునకు మొత్తముమీద కల్గునట్లు మింతింతయని చెప్ప పిలు లేదనియు, ఇతరదేశములతో బాటు పస్తువుల నిర్మించి నానాజాతీయవాణిజ్యమునందు జయప్రదముగా పోటీచేయ వలసినవచ్చుచో యీనట్లు సాధ్యముగా కష్టము గల్గించుననియు, అధిక శాస్త్రజ్ఞులైతలు చెప్పెదరు. అదినిజమే! ప్రస్తుతము మన పనులందు ప్రత్యేకముగ నేర్పినవలెత యంతగా లేకపోవుటచే యీనట్లు మంతయధికముగా లేకున్నను, క్రమక్రమముగా వృద్ధి బొందుకొని, ఈనట్లు సాధ్యమగుచు, వాణిజ్యమునకు హానికల్గు నని యొప్పుకొనకలెప్పుడు. కాన, వాణిజ్యాభివృద్ధికై, పనివారి సేర్పరచి, నస్తువులనాన్యముకై, నానాజాతీయవాణిజ్యపోటీ కై, ఎంతవరకు యెంతయధికముగ పనిసేర్పరచుట సాధ్యమో యంతయధికముగ జాత్యభివృద్ధి కలుగజేయ సాధ్యమని కన్పడు చున్నది. అంతయేకాదు, అంతకంటె హెచ్చుగా లాభము కల్గును. ఏలనన, నిరుద్యోగులు హెచ్చుచున్న కొలది ఉద్యో గులు నిన్నులు లనచుండుటయు, పనివారిసంఘములు యజమా నులసంఘములు వీనిమధ్య సంఘర్షణ హెచ్చుచుండుటయు రద్దారా వాణిజ్య మాగుచుండుటయు కల్గును. మరియు నిరు ద్యోగులు హెచ్చుచున్న కొలది, అంతమంది హెచ్చుసంఖ్య ప్రజలు ఖర్చుపెట్టుటకు తక్కువగనము కల్గియుండుటచే, వారి కమ్ముచున్న దుకాణదారు లందరికి తక్కువపని గల్గుచుండుటయు అంత వారిద్వారా, నస్తువుల చేయుచు వారికి తక్కువపని గల్గు టయు, అటుల నిరుద్యోగము హెచ్చుచుండుటయు, కష్టము లధికమగుటయు సంప్రాప్తమగును. 'నిరుద్యోగులు' తగవుండు చో, ఎంతమందికి ప్రాత్రగా యుద్యోగము దొరికెనో యంత మంది, జీవితమునకు నలయువస్తువులపై యధికముగ ధనము ఖర్చి డుటయు, ఆగగవస్తువుల నమ్ముకుకాణదారులు, వానిచేయు పనివారు, అధికపనిగొందుటయు, అంత నిరుద్యోగము మరింత హెచ్చుగా తగవుండుటయు కల్గును. కనుక యన్నివిధముల నధికపని సేర్పరచుటయే 'సాంఘికవిషయముల' పై పునఃసంశ్చి జూచుచో, లాభమని తేలుచున్నది. ఇక నిచ్చట నిరుద్యోగు లైన వారికెటుల భత్యమియవలయునో యాలోచింతము.

క్రిందటి శతాబ్దపుచివర వత్సరములందు, జర్మనీదేశము నందు, హాల్దుకాముల సేర్పరచిరి. ఈ శతాబ్దారంభమున, 1908 సంవత్సరమునందు, ఇంగ్లండునందు ఫెంటుకూలి దుకా ణపుపద్ధతుల ననుసరించి, పండితుల యేర్పరుపబడిన 'ఆపద

సంఘములు లేక Distress Committees' ను 'హాల్దుకా ము'లుగా మార్చిరి. ప్రభుత్వమునందు కొన్ని వ్యాపారములంజే వీనిసేర్పరచి, వానికి గల్గిన జయము ననుసరించి క్రమముగా, అన్నివృత్తులందు 'హాల్దుకాములు' సేర్పరచిరి. ఒక్క వ్యవ సాయవృత్తికి మాత్ర మంతవరకు 'హాల్దుకాములు' లేవు. 'ఫెంటుకూలి దుకాణపు' పద్ధతి ననుసరించి, ప్రాన్సు, ఇటలీ, స్విట్జర్లండు దేశమునందు హాల్దుకాములు సేర్పరచిరి. కాని ఇంగ్లండు జర్మనీ, బెల్జియము దేశములందున్న హాల్దుకాము లకు, ఇటలీ, ప్రాన్సు, స్విట్జర్లండునందున్న హాల్దుకాముల కొక్క ప్రధాన మైనభేదముకలదు. మొదటిమూడుదేశములందున, హాల్దుకాములు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వపుసంస్థలు, వానికి గు ఖర్చును దేశము భరించుచున్నది. ప్రతివ్యాపారము నందు, పూ ర్తిగా సర్వప్రదేశములందు, దేశం దంతట నీరుకాముల సేర్ప రగనజేసెడి. 'ఫెంటుకూలి' నవలంబించిన దేశములందు, స్థానిక సాధులు, మునిషిపాలిటీలు, జిల్లాబోర్డులు, తమతమ యవసర ముల ననుసరించి, కొన్ని కొన్ని వృత్తులకుమాత్రము 'హాల్దుకా ము' సేర్పరచిరి. అందువలన, ఏవ్యాపారమునం దైనను, పూర్తిగా, దేశమం దంతట 'ఈరుకాములు'లందరూ పోవచ్చు. కొన్నిజిల్లాలు, పట్టణములందనలే యొక్కతైతనను దుకాణములు లేకపోవచ్చును. ఈదుకాణములు, ప్రభుత్వసంస్థలు కాస్తానిక ప్రభుత్వసంస్థలై యుండుట ప్రత్యేక ప్రదేశముల వరకే యవి పనిచేయుచుండుట గమనింపవలసి. ఇందువలన, పనివారికి తగిన నరే లాభము కలుగకపోవుటయు, దేశమందంతట, ఒక్కేవృత్తి యం దొకేరకము కలది, ని ర్యోగులకు రక్షణకలుగ వుం డుట, తరువాత, దేశమందంతయు భరించవలసిన ధనభారమును ప్రత్యేక ప్రదేశములు భరించవలసినవచ్చుట, రద్దారా ధననష్ట మెంతయో కల్గుట జరుగుచున్నది. ఇదివరకు చూచినట్లు, ఒక్క బెల్జియమునందు మాత్రము పనివారు యజమానులు న్యాయచట్టముల మించక, తప్పక హాల్దుకాములద్వారా పరస్పరములుగా కార్యములు సేర్పరచుకొనవలసి యున్నది. ఇంగ్లండునందు, జర్మనీదేశమునందు, యజమానులు, పనివారు 'హాల్దుకాములు' ద్వారానే పనుల పరస్పరముగ సేర్పరచుకొనవలయునను నిర్బంధము లేదు. ఇందువలన, ప్రభు త్వమున 'హాల్దుకాము'లవలన కల్గునట్లు లాభము 'నిరుద్యోగు లైన వారిసంఖ్య యెంతయో, ఏయేవృత్తియం దెంతమందియో యన్నలాభము' కంటె హెచ్చులాభము తెక్కుడుగా కల్గు చుండుటలేదు. పైగా, హాల్దుకాములు లేని వృత్తులందు పని చేయువారు, మనదేశమునందందు హాల్దుకాములై యిం దున్నా రో, 'గృహవృత్తులు' అను తరగతికి జెందినవాటి వృత్తులందు న్నారు. వీరికి, మనవారి కున్నకష్టములే కలతీ. ఒకటి, వీరికి వచ్చుచున్న జీతముగాని, కల్గుచున్న యుద్యోగముగాని, ఉం డుచున్న నిరుద్యోగముగాని, వీరితో సంబంధముగల యజమా నుల యేర్పాటులుగాని, ఇటుల నున్నవని తెల్పుటకు సాధ్యము కాకయున్నది. మన, సాలీలు, కుమ్మరవారు, తల్లులు బట్టలును చేయువారు, జడలు, కొప్పులు చేయువారిస్థితి యంతకంటె కష్టమని తెల్లమేగదా! ఇట్టిప్రజలను రక్షించు టవసరమని జె. జి. మాలనుగారు, 'గృహవృత్తుల ప్రవర్తనము' ద్వారా 1909 సంవత్సరమునందు తెల్పగా, పిమ్మట గల్గిన యాందోళనాఫలిత ముగ ప్రేమబోర్డులు అనుసంస్థల సేర్పరచిరి. ఈబోర్డులందు, యజమానులు, పనివారు సమముగా స్థానముల నలంకరింతురు. ప్రభుత్వనియోజకులు కొంతమంది యుండురు. ఈబోర్డు ఉభ యపక్షముల మధ్య చర్చలో గల్గిన పర్వసానముగా, Mini mum wages, Pikevates Versus timework అను రెండు హాల్దుకాముల సేర్పరచురు. అధమపుహాల్ది యంతకంటె తక్కు వుండరాదను పరిమితి, ఈ యధమపుహాల్ది యెట్టి పరిమితులం దైన చెల్లింపవలయును. దానిపై, చేసినచో ట్టి హాల్ది నిర్ణయం చుమేమితి ఈరెండు పరిమితులమీదని మార్పరచుండు. జీని తములకు వలయుచున్నవస్తువులధర పెట్టించి, వ్యాపారమునందున్న స్థితిగతుల ననుసరించి, ముందు కలుగబోవు అధిక లేక తక్కువ 'పని' ననుసరించి, ఈ పరిమితుల నిర్ణయింతురు. కాని, ఇతర వృత్తులందు, హాల్దుకాములు లుండుటయు, వానిద్వారా నిరుద్యోగు లైన వారికి భత్యము కల్గుటయుండ, ఈ వృత్తులందని యేవియు లేవు. (సశేషము)

శృంగారశ్రీనాథము

శ్రీనాథుని పుష్కరచరితము. 1924-25 ఇంటర్మీడియట్ తెల్పు వెల 2-0-0.

చాటుపద్యమణిమంజరి 1-6-0

ప్రబంధరత్నావళి 1-8-0

మూన్యాళ్లముచ్చట 0-4-0

శ్రీకాకుళ శ్రీహరిశతకము 0-3-0

మణిమంజరి - మేనేజరు, 3/15 నల్లతంబి వీధి తిరువల్లిక్కేడి, మదరాసు

“న ర్ని న న్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవామృతము

అమెరికా లెగిస్లేషన్ స్వర్ణము చేరియున్నది మాత్రమే కాదు అమెరికా లెగిస్లేషన్ స్వర్ణము చేరియున్నది మాత్రమే కాదు అమెరికా లెగిస్లేషన్ స్వర్ణము చేరియున్నది మాత్రమే కాదు...

డి. వెంకట్రావు ఎస్కైరు, బి. ఏ. నైటాబిల్ హాస్టు “చి ఫుష్టిరికల్ కేసింగ్”- మిస్టర్ ఎం. బి. నామకర్, మద్రాసు “రక్తమును పుష్టియును”- మిస్టర్ హెచ్. కార్తరు, బొంబాయి “మిక్సిలి ఆకృత్య కరమైనది”- డాక్టరు ఎన్. మాస్టర్ ఆహారదాదా: “నూరక్షిరీకా రోగికి చాలముంది”- మిస్టరు డబ్ల్యూ. డెట్టి చువ్రాసు “2 పోయల బయ్యలు ఎక్కువైనది”- మిస్టరు రూఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి. సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు హాట్టూ “ఉపయోగకారి, గుణకారి”- ఎస్. ఆర్. రావు ఎ ఎస్కైరు బి. ఏ డెప్టి కలెక్టరు పేటారు “నాకు చాలమేలు చేసింది”- మిస్టర్ పి. స్వర్ణరామలు, రంగును” సంపూర్ణత్వప్తి వికలక తేసింది మిస్టర్ ఎన్. సి. డిటా కానిటర్ ఇన్స్ పెక్టరు కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది. ఆరోగ్యముగా నుండ గోలెన ఇప్పుడే ఈవిధమ విలాసమునకు వ్రాయుదు సేతులో బాగోల్ పూరు విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును లేక ఏజెంట్ వద్ద తీసుకొన వచ్చును.

Behar Chemical Works, Bhagalpur, or obtain direct from Agents. W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches Dadha & Co., Asvin & Co., Iyacannoo Mufalial Madras Woollen Mart, Mangalore. A. Abid & Co., Hyderabad and Chemists and Druggists everywhere.

వెంట్రుకలే అందము?

రా లి పో కుం డ, జాగ్రత్త!

“Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dillabhar, Sold everywhere,”

వెంట్రుకలు దుష్పనలో ఉడిరాకమునుపే త్వరపడుడు. ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును. అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే కమినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల రక్త రోగమున్నది, 40° మాంశ్య మున్నది, యిది నివృత్తము వెంట్రుకలు చిట్టచు నానె, గరుకుగ నానె యుండదు మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడో మెత్తనమును గర్భి కట్టుకలె నుండి మెర యు ముందు.

ఈ రోగమునే తీసివేయుచున్నది చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధింతునో కనిపెట్టుము

కమినీయానె కలహానెను నిన్ను శరోశ్చక్రమునక తయారు.

బుట్టి 1.కి ఒక మాసాయి. 2. కి. రాత్రి 1.కి ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్లలోను ఈ గ్రంథ తెలుపబడిన ప్రకారము వికలించుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

“ఓటో డిల్ బహర్”కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. శాస్త్రోద్భూతమైన శుభవిధానము.

- 1. కొన్ని బుట్టి 1.కి 10 రు 2.0.0
2. కొన్ని బుట్టి 1.కి 10 రు 0.12.0
3. కొన్ని బుట్టి 1.కి 10 రు 0.8.0

కొన్ని చుక్కలు చేతియందును, ముక్కున ముక్కిలి మనోహరమైన వాసన ముట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇట్టి అంద మహిమార్జనమును, సరే అమృతానియు నాదా దొడకును. లేవన్న,

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు “ఓటో డిల్ బహర్”కు వ్రాయుము. 1.కి ఒక మాసాయి, బొంబాయి.

అనంగ ప్రభయాకాలి

వాటిని విశేషమైనవి, అద్భుతమైనవి కానుచేసి, శాస్త్రోద్భూతము నియము, శాస్త్రసమృతముగా తయారుచేసిన ఈవిధమైనవి మనము నిరపరాధమైనట్టి పీఠులలో కూడ ప్రోత్సహింపవలయును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రబాలములతో నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యి.నామగా పంపబడును. 60 గురీకలు గల బుడ్డి 1 కి రు 10 మాత్రమే

కందర్ప సంజీవని తైలము

ఒకరేలుము బుడ్డి 1.కి 10 రు 10.0.0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలగు ఉచితముగా పంపబడును. రాజువైద్య నారాయణజీ, కేసినజీ, నెం. 49 బందరుపేటి, మదరాసు.

“తార్కు”

పాంచెక్

కలములు

14 క్యారట్టు బంగారు పాళీలు కల వి- ప్రత్యేకమైన “ఇరిడేయం” పోయంటు వేయబడినవి- చిర కాలము కనిచేయును- నాణ్యమైన కలములు, ప్రత్యేకముగా మాకొరకు ఇంగ్లాండులో చేయబడినవి. “బేబీ తార్కు” కలము రు 2-12-0 “జ్యూనియరు తార్కు” కలము రు 3-12-0 “తార్కు” కలము 5-0-0 “సెల్ఫ్ షిల్డరు” తార్కు కలము రు 6-0-0 “తార్కు” సిరా- పాంచెక్ కలములకు సుందరకము 0.8-0 సిరా నిక్కెలు పాంచెక్ కలము క్లిప్స్ 0.2-0

యమ్. హెచ్. రావు, అందు నన్ను, పోస్టువెట్టె నెం- 29,

కాకినాడ.

కావలెను

ప్రతి చోట మా క్యాలండర్లను విక్రయించుటకు ఏజెంట్లు కావలెను. మిక్సిలి లాభకరమైన వ్యాపారము. దరఖాస్తు మంపిన తీవరతులు తెలుపబడును.

Rajvaid Sri Ramandasji Kaviraj 152 Harrison Road, Calcutta

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ఫ్లుఎన్సా!!!

హాడ్ నన్ను

“యూమెంకల్ జూబులు” అన్ని విధములదగు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికెము, ఇన్ఫ్లు ఎంకా మొదలగువాటిని తప్పక తుడుర్చును. ఈయమును రానియక ఆటంకపరచును.

“ది లాస్ సెట్” “ఆస్ట్రేలియన్ మెడికల్ గెజెట్టు”, “ది సాక్రిఫైవర్” “మెడికల్ ట్రెన్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్” థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిఫార్సుచేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఉపరిలిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

ఏ.స్వరపేటిక.

వి.క్వాసనాశము.

సి.క్వాసనాశ ముయొక్క

గొట్టుము,

డి.ఒక క్యాకెకోకము ప్రత్యేక

భాగము. అన్ని కెయిదు దుకా

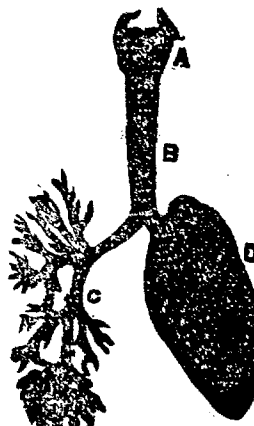
ణము లందును మెను దొరకును.

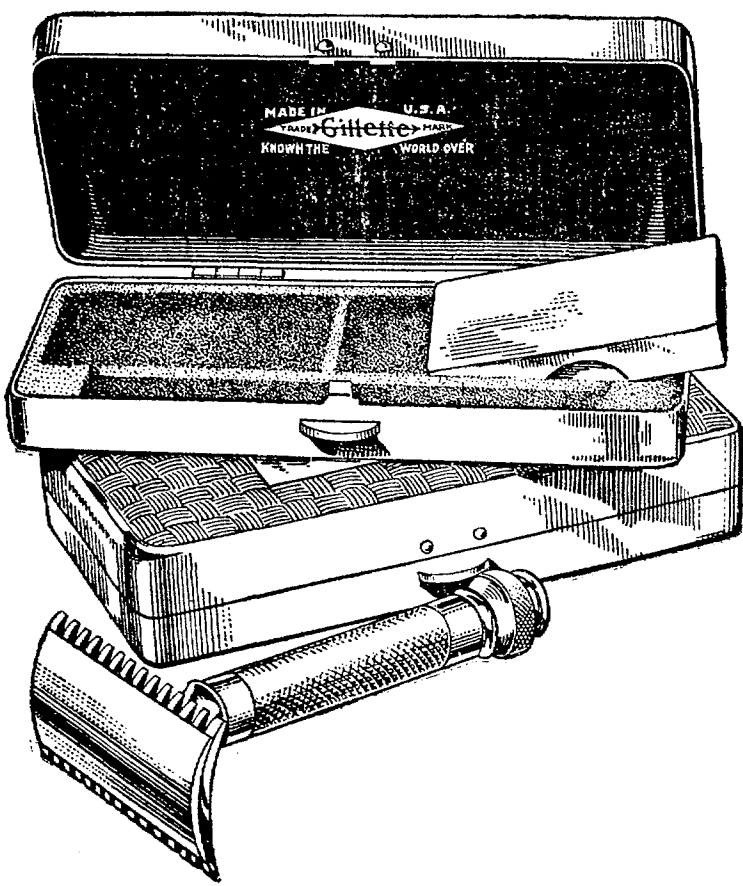
ఆస్ట్రేలియాలో చేయబడినది, బుడ్డి 1.కి 10 రు 1.2.0.

అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈవిధము తెలుపబడిన బాగా లలో దొరకును.

మెనర్స్ ఎన్. డెకాయి గొండ్ల ఆండుకో, వైవా బహురొడ్డు, అక్విస్ అండుకో కెయిదుము, బ్రాడ్వే

సోల్ ఏజెంట్లు:— వైవామహమ్మదు అండుసున్న 5 మెక్సికోపేటి, బార్మిన్, మద్రాసు

గిల్టెట్ సేఫ్టీ రేజరుతో

క్షౌరము చేసుకొనుటవలన

నాలుగు లాభములు గలవు

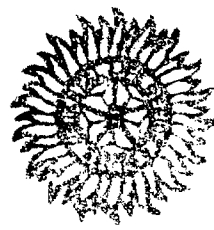
- (1) నులభముగా క్షౌరము చేసుకొనవచ్చును:-
గిల్టెట్ రేజరుతో శ్రేష్ఠమయిన కత్తిని ఉంచిన చాలును. ముఖమునకు సబ్బును పట్టించి, క్షౌరము చేసుకొనుడు.
- (2) క్షౌరము హాయిగా నుండును:-
ప్రపంచమందు అంతటను గిల్టెట్ బ్రేడు చాల మిక్కిలి వాడిగలదని పేరు పొందినది. చిరు సగా నుండు గడ్డమును కూడ శుభ్రముగా క్షౌరము చేయును. నొక్కడము, గీచుకపోవ డము, మంట మున్నగునవి ఉండవు. క్షౌరము చల్లగాను, ఆనందముగాను, శుభ్రముగా నుండును.
- (3) అపాయము లేని క్షౌరము:-
కోతలు, అందుచే కలుగు తొండరలు లేకుండా గిల్టెట్ రేజరు నిన్ను కాపాడును.
- (4) క్షౌరమునకు మితవ్యయ మగును:-
గిల్టెట్ రేజరు ధర కొంచమే ఒక కత్తి సుపయో గించిన అనేక సార్లు సుఖముగా క్షౌరము చేసు కొనవచ్చును.

నేడే ఒక గిల్టెట్ నుకొని, క్షౌరము చేసికొని, ఆనందింపుడు.

4

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Gillette SAFETY RAZOR
Made in Boston, U. S. A., by the Gillette Safety Razor Company

ఓరియంటల్ గవ
ర్న మెంటు సెక్యూ
రిటీ లైఫ్ అస్సూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపితము
1874

జూబిలీ సంవత్సరము
1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూదేశ భీమాకంపెని
వాళ్లదానలకు నిర్దేశించిన దాదాపు మొత్తము 8,00,00,000
అనుమతి 6,00,00,000 వ్రాసిన గలదు.
సంపూర్ణ ఆదాయమున్న దు 1,00,00,000 వ్రాసిన గలదు.
హానీహానీకలు 80,000లకు వ్రాసిన గలదు.

ఆఫీసులు ఈ దిగువ స్థలములందు కలవు

అహమదాబాదు	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాదు	కలకత్తా
దెల్లీ	కోల్కతా
కాంచీ	చుంగూరు
కరాచి	నాగపూరు
కోలకత్తా	పునా
లాహారు	రంపూరు
మద్రాసు	రావల్ పిండి
మాడ్రాస్	తిరువేదము

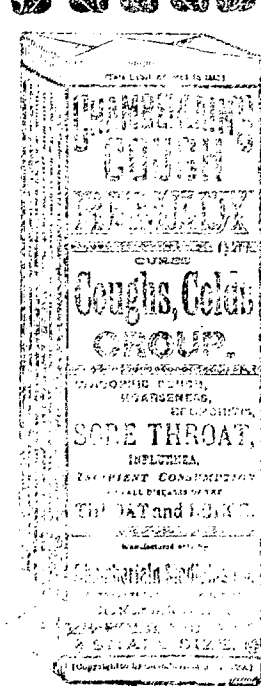
భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవా రందరు తక్షణము
చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుటకు విడి, దీని లాభ
ములు యొకడు ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేసు నూచనము గలవు.
ఓరియంటల్ మిక్కిలి లాభకరమైన ప్రత్యేక పడుపాము
ములని యిస్తు. అది మిక్కిలి జననమ్మకమైనది.
ప్రతిభలాభములను పాలిసి, పరిమిద్దలకుల ప్రత్యేక పాలి
సీలు మున్నగునవి తెలుపు వివరముల కట్టికై కంపెనీకి
కాయదు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Valid
Post Box No. 8. Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు సూర్యనిమారు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
పువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాడు సూర్య
మార్కును గమనింపుడు.
కరస్పాక్ డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ టి కంపెనీ,
21, చామ్పూం వీధి, బొంబాయి.

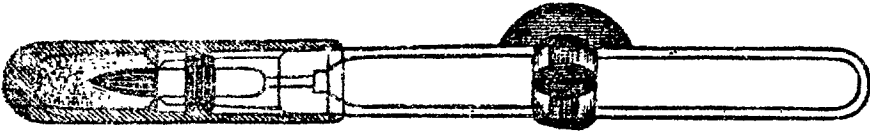
చేంబర్లెన్ గారి
దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యపు అరుచిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రామ్మొవడి
సెయి, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
యెదుటగునని ముఖ్యము
తెలిపి వున్నది, అన్ని వాగా
లలో విశ్రమము వచ్చు
చున్నది. (3)

ఫాల్ గేట్ డిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్ డిస్ వేనా

ఫాల్ గేట్ డిల్లింగు క్రమంబునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవచ్చును ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అస్తి లియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూజాతీయమునందు కూడ మిక్కిలిమీమాగా జనాదరణియై పుచ్చుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలంగా ఉపయోగించబడు ఈ మిక్కిలిమీమా "ఆ గేట్" గాజుపాతి నువ్వయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకటూరి డిరాలో నుంచినయెడల అందును నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

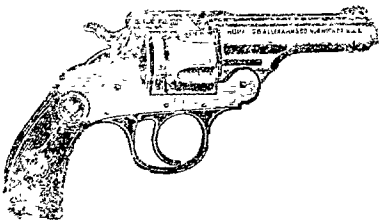
ఒంటికాగముతోటా తుపాకి నువ్వనిధమగు

కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

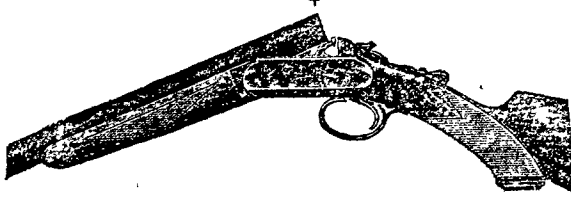
(8063)

నానావిధములగు రివాల్యూర్ల ఆరులేక

విక్టోరియా డిపోనది [స్టాటిస్టు ౧౮౬౩ గల]

ధ ర లు
నరసము.
కేటబాగు
ఉచితము

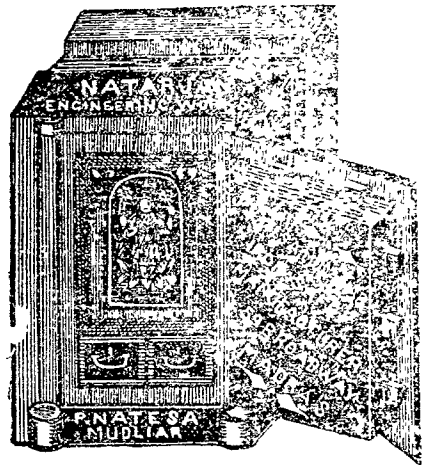
కలము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును చిన్నది. కేటబా పెట్టెలో గలిగినది కూడ దొరకును.

య. డి. గాజు పాతి నువ్వయోగించుట, కం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

న ర స ము

దృ ధ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యిప్పటిమో సర్వప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

వి. న. శే. శ. మొదలియా, ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి)కు,

59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లి గు, నట్టలు, సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయప్ప శ్రీనిధి, పెద్దనాయుక్ పేట, మదరాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

అత్యద్భుతకుస్తురోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా బౌద్ధధర్మమును నేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!

రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును

ఈ డివ్యావధుడు పిరకల స్వేదముచే ఒక గొప్ప ఘోష మహాత్మునివల్ల లభించినది. ఇది నేవించిన ఏడుపు, నలుపు, రాగిగర్భపు పుచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుతక కుస్తురోగములు, స్వర్ణజ్ఞానము లేకుండుట ఎట్ల బారిన నుఖము, అరకాపు, అచేతులు, విశేషగానందు చర్మము మొదలైనవాటిని ఖండించి కఠినకాంతిని కలుగ జేయును. మంకరపోయిన కేట్లు యథాప్రకారము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు బౌద్ధధర్మ రూ 6-0-0, 2 నెలలకు రూ 10-0-0, 3 నెలలకైదు రూ 15-0-0. మూడుకేట్లు రోగాంతరములు బయటజేయవచ్చును. బాగ్రత్త! మోసపోకుదు !!

సహాయము:- ఈ మూడుకేట్లు మోసముగా కనిపెట్టబడినవి. యిది 40 రోజులు నేవించిన పొక్కు, రొమ్మ చిట్ట రసి, అంకి, కొర్రు, అంటి, ముత్యపు, కాటు రొమ్మలతో చివర, బట్టి-మొదలగు ఎల్లవంటి సహాయకాగ్రహిణుని నివారించి, జీర్ణించిన సహాయములగు. మచ్చలు, కీర్ణకాగ్రహిణి దారదపోటు చిముకారుట, మేహకాలములను ఖండించును. వివాధియైన ౧౨ రోజువరకుయెడల పొక్కువాపము లేదాబడును. 40 రోజులకు రూ 4-0-0.

ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రొప్రైటరు, రెడ్డి అందుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట గోదావరిజిల్లా.

అనేకములగు బంగారుపతకములను పొంది పొగడగాంచిన

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

వేగు మందుల వివిధ కలరా మందులు

అనేక వేల జనులను మృత్యువువారనుండి కాపాడినవి

నెట్టు రూ. 2-2-0 లు,

రూ. 1-2-0 లు,

ప్యాంక, పోస్టేజి ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగులు ఉచితము.

సకలవిధ వ్యాధులకును ఆయుర్వేద డివ్యావధము లిందుగలవు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

తండ్రివిలాసము:

పండిట్, మదరాసు.

ఆ యు ర్వే దా శ్ర మం

41, ఆచార్యవీధి, జూరిట్రక్, మదరాసు.

వజ్రం:-

దాదా కంపెనీ, చైనాబజారువీధి, జి. టి, మదరాసు.

స్వస్తిచార్మసి, వద్దవిధి ఉరువల్లికేళి, మదరాసు.

C. Bilpodiwala

డాక్టరు

మినూ సి. బిల్పోడివాలా

M. B. B. S.

గారి అభిప్రాయము

Thank you for the phials of Amritdhruvi you sent to me. I tried n some of my cases and have found it very satisfactory especially for internal use, in virtue of its disinfecting properties. It nicely relieves nueralgic pains.

It is worthy of a trial in disorders of alimentary canal. A small dose in a concentrated form makes it quiet handy. If stands every chance of becoming very popular as a ouse hold medicine.

గమనించవలసిన విషయము

రక్తమాంసమయ మగుశరీరము మనకు తెలియని అనేక సూక్ష్మ కారణములచే కలువిధములగు రోగములకు, బాధలకు పాల్పడుచున్నది. వ్యాధి ఆరంభములో బాధ నియముగాకపోయినను ముదిరిన వెళక పూర్తిగ నయ మగుటకు చాల కాలము పట్టుచు. మరియు విశేష ధన వ్రయము.

అమృతధృతి

తన ప్రభావమువలన యేరోగమునైనను యేబాధనైనను, యెంత కాలమునుండి యున్నను మొదలంట నాశనము చేయు చున్నది.

నమ స్తరోగములకు, బాధలకు ఒకేమందు.

పక్షవాతము	కలరా	చెవిపోటు	తామర
తేగరోగము	విశేషములు	పంటిపోటు	తీట
దగ్గు	వచనములు	తలనొప్పి	వాపులు
చిబ్బునము	అజీర్ణము	వాయువుపోటు	మూలకం
తేలకాటు	జ్వరము	గాయములు	తెలులుకు

కోంకనే అనేక యోగ్యతాపత్రకలు పంపియున్నారు.

80 మోతాదుల సీసా 1.కి రూ 2-0-0

20 ,, ,, రూ 0-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బహుమతి కాలము సమీపించినది.

జూలై నెలలో

బహుమతి నెంబరు ప్రకటింపబడును.

ప్రతి అమృతధృతితో యందు

రూ 100-0-0 లు

బహుమతి టిక్కెట్టు నుంచుకొనుడు.

కానుగో అండ్ కంపెనీ,

ప. శే. ల్

బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము దీపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తయారైంది మదరాసు.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

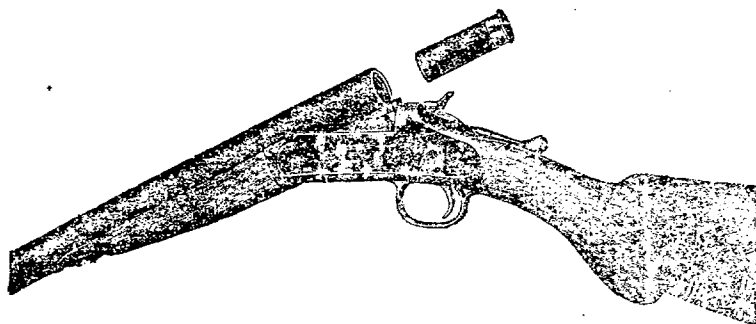
అచ్చు బైందుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, పండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, శేషవరీ సామానులు 1909 ఎంగ్లీషింగు

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు తుపాకులు

18 పలువిధ నూదిరీలతో గలవు.

ధర రూ 48 లు నుండి

రూ 215 వరకు గలదు.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు 12 బోల్ ఎజెక్టరు తుపాకులు, యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న విక్టరీ ఎజెక్టరు ఆమెరికన్ గన్ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు, 30 అంగుళముల బారలుగలది, యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీ వెన్ను ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

సింగిల్ బారల్ బ్రీచి - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు 12 బోరులు, లోనికి గాలి ప్రవేశించుటకు వీలులేని 32 అంగుళముల ఉక్కుబారలుగలది. యు. ఎస్. ఏ. లో నున్న హామింగ్టన్ అందు రిచ్చర్జుస్ ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

డిటా డిటా డిటా 36 అంగుళముల బారలుగలది.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు 12 బోరుల హెవి బ్రీచి డ్రెడ్ నాట్ ఎజెక్టరు తుపాకులు. టాపు లీవరు, 30 అంగుళముల ఉక్కుబారలుగలది. యు. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీ వెన్ను ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది.

సింగిల్ బారల్ 2 హెల్లుబోల్డు ఆక్షన్ తుపాకి, అపాయములేని 12 బోరులుగలది. జర్మనీలో తయారుచేయబడినది.

2 పర్ ఫెక్టు సింగిల్ బారల్ బ్రీచి - లోడింగు తుపాకి 12 బోరులు గలది. మాకుగాను ప్రత్యేకముగా 36 అంగుళముల ఎజెక్టర్ క్యాలిట్రీ ప్రత్యేకఉక్కుబారలుతో బెల్లియమునందు తయారుచేయబడినది. వాల్ నట్ ఉడ్ స్టాప్, ఫోర్ ఎండుగలది. అన్నివిధముల వేటలకుతగిన అమోఘమైన తుపాకి. తేలికయైనది, చేతితోనులభ్యముగా తీసుకొని పోవచ్చును. 6 1/2 ఎల్. బి. పొనుల బరువుగలది. 1 కి ధర రూ 80.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు 12 బోరుల సైడ్ లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు. గాలి లోన ప్రవేశించుటకు వీలులేనట్లు తయారుచేయబడిన 12 అంగుళముల

ఉక్కు బారలు గలది. లండనులోనున్న మిడ్లెలాండు గన్ కంపెనీవారిచే తయారు చేయబడినది.

డిటా డిటా డిటా డిటా బర్మింగ్ హామరు సి. జి. బాస్ చిల్ వారిచే తయారుచేయబడినది.

సింగిల్ బారల్ సెమిహామరులెస్ 12 బోరుల ఎజెక్టరు, 32 అంగుళముల బారలు గల తుపాకి లండనులోనున్న వెల్లిఅండుస్కాట్టుకంపెనీచే తయారుచేయబడినది.

డిటా డిటా డిటా 34 అంగుళముల బారలుగలది.

డిటా డిటా డిటా 36 అంగుళముల బారలుగలది.

సింగిల్ బారల్ 12 బోరుల హామర్ లెస్ గాఫర్ అపాయములేని తుపాకి. చెక్కర్లు ఫోర్ ఎండు అందు స్టాప్, మాట్చి ఆక్షన్, 32 అంగుళముల బారల్ గలది. లండనులోనున్న డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ. గ్రీన్ కంపెనీచే తయారుచేయబడినది.

సింగిల్ బారల్ 12 బోరుల హామరు హాండు - మేడ్ తుపాకి. ఫోర్ వర్డులాకు, 32 అంగుళముల బారలుగలది. లండనులోనున్న సి. పేవిఅండు సన్యువారిచే తయారు చేయబడినది.

డిటా డిటా డిటా డిటా ఫోర్ లాకుతో సహా

సింగిల్ బారల్ హాండు - మేడ్ బ్రీచి - లోడింగు 12 బోరుల టాపులీవరు నాన్ ఎజెక్టరు సైదు హామరు తుపాకులు. గాలి లోన ప్రవేశించుటకు వీలులేనట్టి ఉక్కుబారలు, ఫోర్ వర్డులాకులు గలది. లండనులోనున్న వెల్లి అండు స్కాట్టుకంపెనీ వారిచే తయారుచేయబడినది.

డిటా డిటా డిటా మిక్సిలి మేల్లెన బారలాకులు గలది.

సింగిల్ బారల్ హామర్ లెస్ హాండు మేడ్ 12 బోరుల తుపాకి. ఆటోమాటిక్ నేట్రిది. మిక్సిలి మేల్లెనది. చెక్కర్లు ఫోర్ ఎండు, పిప్టర్ గ్రెప్ స్టాప్, మిక్సిలి మేల్లెన సైడ్ లాకు గలది.

ధార వివరమునకై మాకు వ్రాయును. చెక్కు రాబ ధానిలోయిన్న యింకొకంపెనీ లన్నిటికంటెను మేము సహజముగా నెలప రాకముచున్నామని రుజువుచేయు గలము.

ఆయుధము లన్నియు బాగుగా మా ప్రవీణునిచే బుల్లెటు హెట్ తో సహా పరిశీలించబడి తయారాతి పర్తి పడదు.

స్పెన్సర్ అండు కో. లిమిటెడ్.

మదరాసు.

SPENCER & CO. Ltd., MADRAS.